

Mladi Ambasadorji Medkulturnega Dialoga

Druga nadgradnja projekta

**Mladinski svet Občine Slovenske Konjice,
september 2015**

Mladi Ambasadorji Medkulturnega Dialoga

Druga nadgradnja projekta

E-publikacija

Avtorja

Karmen Kukovič/Mladinski svet Občine Slovenske Konjice

Fotografije

Carmen Fernández
Diana Dimitrova
MSOSK
Tomo Jeseničnik

Oblikovanje publikacije in ilustracij

Karmen Kukovič

Prevod v angleški jezik

Karmen Kukovič

Kontakt

Mladinski svet Občine Slovenske Konjice
Naslov: Žička cesta 4a, 3210 Slovenske Konjice, Slovenija
E-pošta: info@msosk.si
Splet: www.msosk.si; www.mamd.si
Facebook: Mladinski svet Občine Slovenske Konjice; Mladi ambasadorji medkulturnega dialoga
Telefon: 03 759 13 20
Mobi: 051 308 500

E-publikacija je nastala v sklopu projekta MAMD, s pomočjo sofinanciranja s strani Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma, 2009 - 2014.

Za vsebino te publikacije odgovarjata izključno avtorja. Vsebina publikacije ne odraža nujno stališč sofinancerjev projekta MAMD. Vsebina publikacije se sme reproducirati in razširjati v netržne namene pod pogojem, da se navedeta avtorja in naslov originalne publikacije.

Young Ambassadors of Intercultural Dialogue

Second project's upgrade

E-publication

Authors

Karmen Kukovič/Local Youth Council of Slovenske Konjice

Photos

Carmen Fernández
Diana Dimitrova
MSOSK
Tomo Jeseničnik

Design of publication and illustrations

Karmen Kukovič

Translation to English

Karmen Kukovič

Contact

Local Youth Council of Slovenske Konjice
Address: Žička cesta 4a, 3210 Slovenske Konjice, Slovenia
E-mail: info@msosk.si
Web: www.msosk.si; www.mamd.si
Facebook: Mladinski svet Občine Slovenske Konjice;
Mladi ambasadorji medkulturnega dialoga
Phone: +386 3 759 13 20
Mobile: +386 51 308 500

This E-publication was issued within the project YAID, with the help of co-financing by the EEA Financial Mechanism and the Norwegian Financial Mechanism, 2009 - 2014.

Responsibility for the content of this publication is taken solely by the authors. This publication does not necessarily reflect the views of co-financers of the project YAID. This publication may be reproduced and distributed for non-commercial use but only with duly indication of the authors and title of the original publication.

Predgovor Preface

Vzpostavljanje medkulturnega dialoga je kontinuiran proces. Je stremljenje k cilju, ki ga ni moč nikoli doseči, zato mora temeljiti na sistematično s p o d b u j a n e m neposrednem stiku in izmenjavi informacij, izkušenj in mnenj med različnimi kulturami. Projekti, kot je MAMD, zaradi aktivacije na različnih področjih in preko različnih kanalov k temu procesu lahko veliko pripomorejo. Projekt MAMD spodbuja aktivno državljanstvo in prostovoljstvo pri mladih, povezovanje formalnih in neformalnih institucij, bogatenje programov formalnih in neformalnih izobraževalnih institucij, dviganje nivoja razvitosti mladinske kulture v lokalnih skupnostih, senzibilizacijo mladih in formalnega sektorja za strokovnost in komplementarnost programov mladinskih organizacij in organizacij za mlade ter vzpostavljanje vzdržnega sistema za kontinuiran razvoj v napredek usmerjenih medkulturnih odnosov v družbi.

Establishing intercultural dialogue is a continuous process. It's a tendency towards the goal, which we can never achieve, that's why it should be based on systematically encouraged direct contact and exchange of information, experiences and opinions between different cultures. Projects such as YAID are due to activation in different areas and through different channels big contributors to this cause. Project YAID promotes active citizenship and volunteering among young people, is linking programs of formal and non-formal educational institutions, raises the level of development of youth culture in local communities, sensitizes youngsters and is a strong brick in the establishment of a sustainable system for continuous development in progress-oriented intercultural relations in society.

Karmen Kukovič, coordinator of the project Young ambassadors of intercultural dialogue

Karmen Kukovič, vodja projekta Mladi ambasadorji medkulturnega dialoga

KAZALO

INDEX

6 Opis projekta MAMD

11 ABOUT THE PROJECT YAID

Koordinatorji_ke mladih
ambasadorjev_k medkulturnega
dialoga

32

COORDINATORS OF YOUNG
AMBASSADORS OF INTERCULTURAL
DIALOGUE

16 Mladi_e ambasadorji_ke medkulturnega
dialoga 2014 - 2015

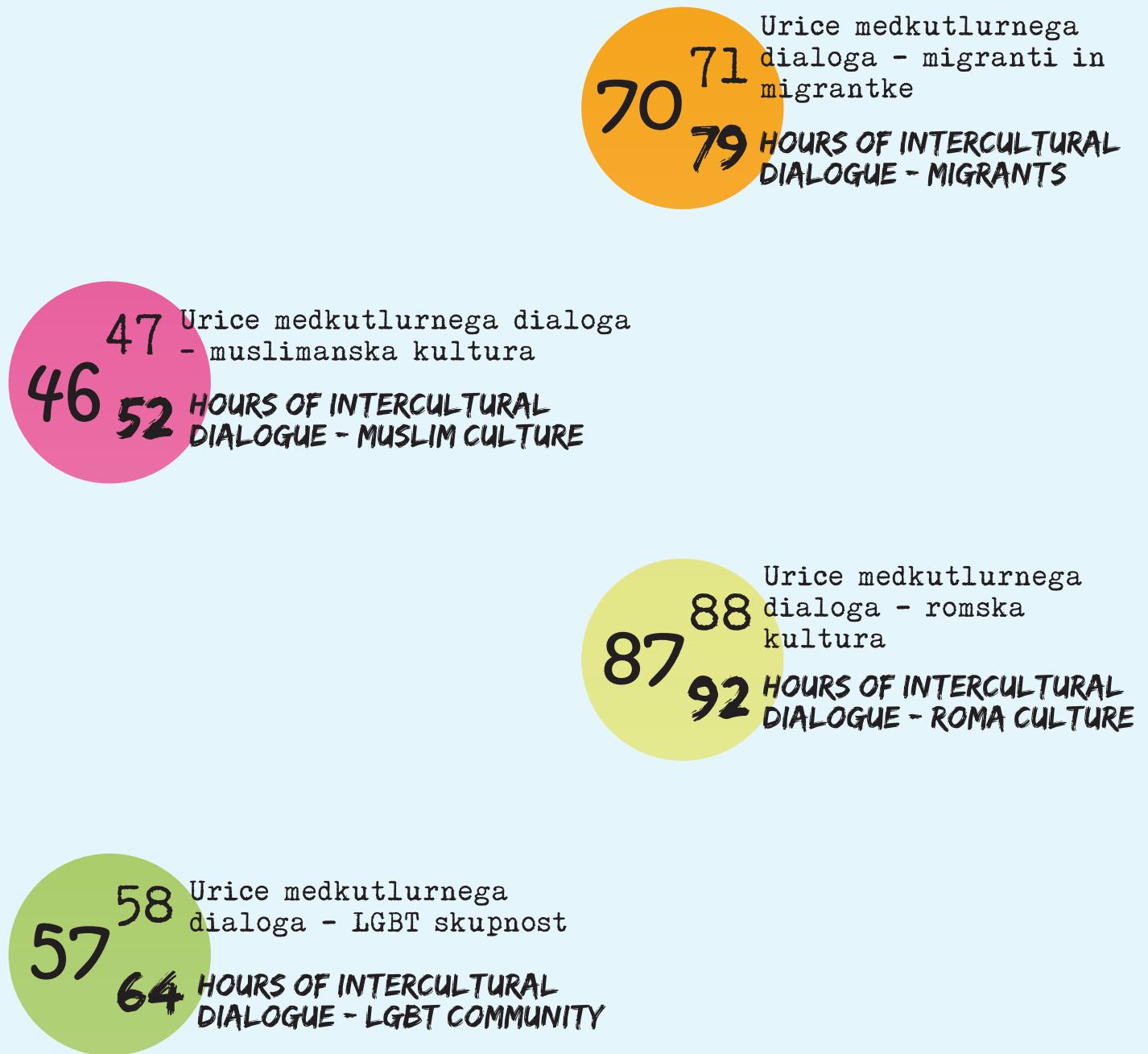
YOUNG AMBASSADORS OF INTERCULTURAL
DIALOGUE 2014-2015

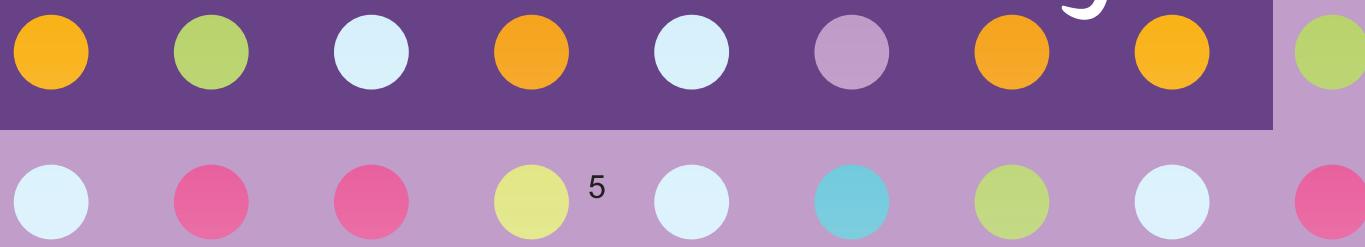
38 Urice medkulturnega dialoga -
Test sprejemanja različnosti

42 HOURS OF INTERCULTURAL
DIALOGUE - TEST OF ACCEPTANCE
OF DIVERSITY

26 Mentorji_ice mladih ambasadorjev_k
medkulturnega dialoga 2014 - 2015

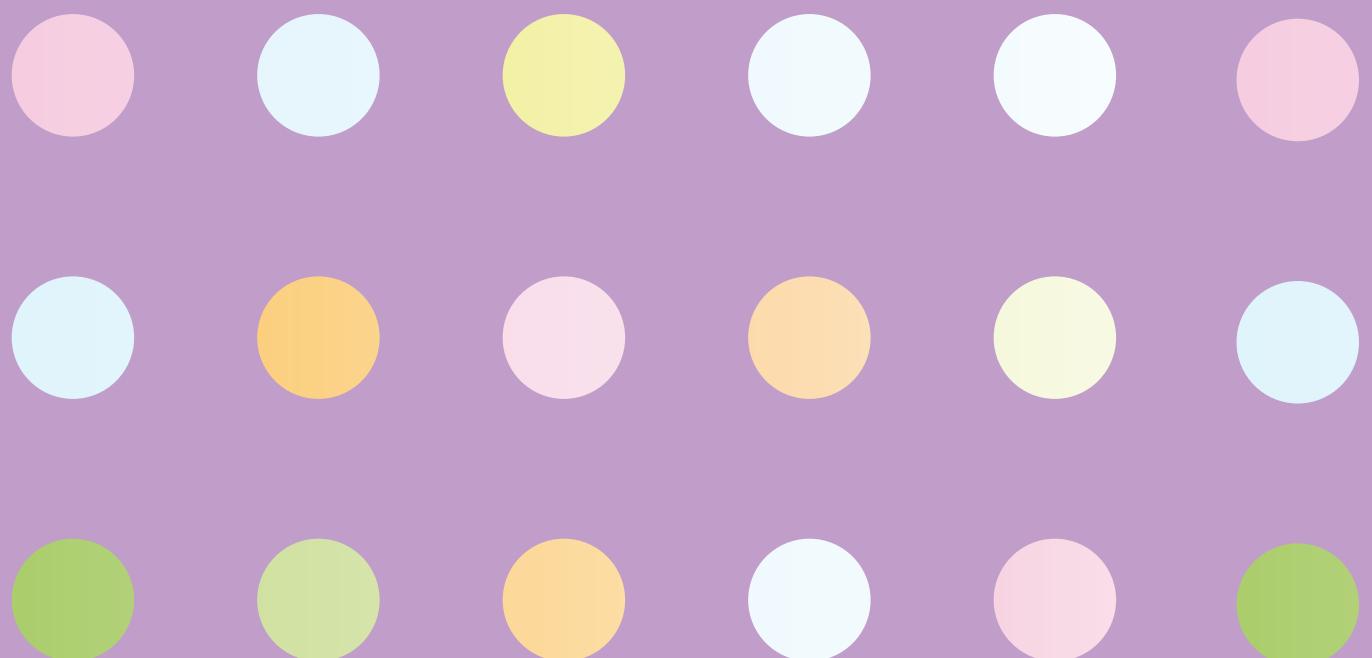
MENTORS OF YOUNG AMBASSADORS OF
INTERCULTURAL DIALOGUE 2014 - 2015

Opis projektu MAMD

About the project YAID

O projektu in rezultatih 2014 - 2015

V današnjem svetu živijo skupaj, na istem ozemlju, različne kulturne, etnične in verske skupine, ki pa niso nujno v stiku. V družbah, kjer razlike veljajo za slabost in so nezaželene, neredko prihaja do nestrpnosti in diskriminacije. Zato si je za zdrav in napreden družbeni razvoj potrebno kontinuirano prizadevati, da večkulturne družbe (p)ostajajo medkulturne družbe, kar pomeni, da se med različnimi kulturnimi, etničnimi in drugimi skupinami, ki živijo skupaj, vzpostavljajo odnosi odprte interakcije, izmenjave in sprejemanja ter spoštovanja vrednot in življenjskih slogov.

Temeljni cilj projektnih aktivnosti je zato ustvarjati konkretno priložnosti za spoznavanje in sožitje različnih kultur v multikulturnem svetu, z namenom razvijati občutek skupnosti in pripadnosti ter gojiti vzajemno spoštovanje in razumevanje drug drugega. Projekt Mladi ambasadorji medkulturnega dialoga (v nadaljevanju MAMD) je bil prvič osnovan in izveden na nacionalni ravni v letu 2009 s strani Mladinskega centra Dravinske doline (v nadaljevanju MCDD) iz Slovenskih Konjic in 22. partnerjev iz različnih delov Slovenije (od tega 7. srednjih šol). Po večletnem uspešnem izvajanju projekta MAMD, so se z njim identificirale različne organizacije in institucije. Po predhodni odobritvi MCDD je nato drugo nadgradnjo projekta prijavil Mladinski svet Občine Slovenske Konjice (v nadaljevanju MSOSK). S prijavo je bil uspešen na Javnem razpisu Sklada za nevladne organizacije za zbiranje projektnih predlogov za donacije za male projekte v okviru sredstev Finančnega mehanizma EGP in Norveške. Projekt je bil izvajen v letu 2014 in 2015 v sodelovanju z osnovnimi šolami iz širšega lokalnega okolja delovanja MSOKS: OŠ Podgoro, OŠ Ob Dravinji, OŠ Pohorskega bataljona Oplotnica, OŠ Zreče in OŠ Loče, manjšinskimi organizacijami, ki so projekt MAMD podprtje že v predhodnih izvajanjih projekta: Društvo informacijski center Legebitra, Zvezo Romov

Slovenije, Terne Roma – Mladi Romi in Človekoljubnim dobodelnim društvom UP ter v sodelovanju z nepovezanimi aktivisti_kami LGBT-skupnosti in skupin migratov_k. Med njimi so izbrani_e tudi častni_e ambasadorji_ke medkulturnega dialoga. Gre za posameznike_ce, ki so v javnosti prepoznavni_e glede na angažiranje na področju medkulturnosti in ki so s svojim zgledom v projektu MAMD dodana vrednost.

Projekt ima štiri vsebinske stebre. Najpomembnejši je steber pridobivanja mladih ambasadorjev medkulturnega dialoga, v sklopu katerega so vzpostavljene triurne izkustvene delavnice Urice medkulturnega

dialoga na teme LGBT - skupnost, muslimanska in romska kultura ter migranti_ke. Pri izvajanju teh neposredno sodelujejo tudi predstavniki_ce manjšinskih skupnosti in kultur, kajti o manjšinah ne moremo govoriti brez manjšin. Po izvedenih delavnicah so mladi povabljeni, da prostovoljno in na različne načine raziskujejo kulturo držav članic Sveta Evrope in mediteranskih držav in s tem pridobijo status mladega ambasadorja oziora ambasadorke medkulturnega dialoga (v nadaljevanju mlad_a ambasador_ka). Mladi na ta način prispevajo h kontinuiranemu procesu vzpostavljanja medkulturnega dialoga v odprtih in pluralističnih družbah in razvijajo priložnosti za sovrstnike_ce pri pridobivanju medkulturnih zmožnosti v rani mladosti.

V letu 2014 – 2015 so bile Urice medkulturnega dialoga prvič prilagojene za osnovnošolsko mladino in izvedenih je bilo 15 sklopov teh, v katerih je sodelovalo

350 mladih starih od 12 do 15 let. 28 mladih se je po izvedenih Uricah medkulturnega dialoga odločilo za funkcijo mlade_ga ambasadorke_ja in stopilo v stik s svojimi sovrstniki_cami iz Bolgarije iz VI. sekundarne obvezne šole Sveti Nikola iz Stare Zagore in iz Španije iz Inštituta za sekundarno izobraževanje »Rafael Pérez Estrada« iz Malage, ki so postali njihovi_e

mentorji_ice pri raziskovanju držav. Iz slednje omenjenih šol je prišlo 49 potrditev mentorstev.

Drugi vsebinski steber je usposabljanje mladinskih in pedagoških delavcev_k ter mladinskih voditeljev_ic za izvajanje medkulturne vzgoje. Gre za model neformalnega usposabljanja, ki spodbuja razvoj kompetenc in priznava medkulturne zmožnosti omenjene ciljne skupine z omogočanjem dodatnih priložnosti za izobraževanje in u s p o s a b l j a n j e . V letih 2014 – 2015 se je usposabljanja udeležilo 14 oseb, od katerih je nato 5 asistiralo pri izvajanju Uric medkulturnega dialoga na sodelujočih osnovnih šolah. Izveden je bil tudi posvet o sovražnem govoru in MSOSK se je vključil v Koalicijo proti sovražnemu govoru, ki jo je vzpostavil Mirovni inštitut – Inštitut za sodobne družbene in politične študije. V sklopu posveta o LGBT- osebam prijaznem turizmu pa so bili v lokalnem okolju delovanja MSOSK prvič vzpostavljene okoliščine za povezovanje ključnih deležnikov, ki delujejo na tem področju, z namenom vključitve tega v celostno strategijo razvoja turizma v občini Slovenske Konjice.

V sklopu tretjega vsebinskega stebra se izvaja promocija, informiranje in diseminacija rezultatov projekta. Poleg senzibilizacije medijev na temo medkulturnost je v sklopu tega stebra tekom let izšlo več publikacij in gradiv, ki so na voljo za prenos na spletnih straneh projekta in MSOSK. Pomemben del tega stebra je tudi izvedba zaključne konference, ki poveže vse ključne deležnike, ciljne skupine in ostale zainteresirane ter omogoči celosten pregled učinkov projekta in načrtovanje prihodnjih povezovanj, sodelovanj in nadgradenj.

V sklopu izvajanja projekta v letih 2014 – 2015 je bila vzpostavljena tudi spletna stran izvajalca projekta MAMD, ki je na voljo na www.msosk.si in nudi nazoren pregled ter ključne informacije o mladinskem sektorju v okolju delovanja MSOSK. Nadgrajena je bila tudi že obstoječa spletna stran projekta, ki je na voljo na povezavi www.mamd.si.

Četrti steber predvideva periodično izvajanje raziskav

na temo sprejemanja različnosti pri mladih in s tem omogoča spremljanje ohranjanja in razvoja vrednot medkulturnega dialoga med mladimi ter glede na dejanske potrebe ciljnih skupin, časa in prostora dobro osmišljene nadgradnje projekta MAMD.

V letih 2014 – 2015 je bilo v raziskavo vključenih 450 mladih starih od 12 do 15 let.

Zgodovina projekta

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS je v letu 2009, objavilo Javni razpis za izbor projektov s področja socialnih, državljanskih in kulturnih kompetenc, ki je bil podprt s strani Evropskega socialnega sklada. MCDD se je v razpisu prijavil na temo Medkulturni dialog in razumevanje drugih kultur. Po pregledu in oceni strokovne komisije je bil projekt sprejet in se je izvajal do leta 2012.

Po zaključku omenjenega pilotnega izvajanja projekta so v letu 2012 v MCDD skupaj z Mladinskim centrom Trbovlje in Celjskim mladinskim centrom po predhodno pridobljenem podpornem pismu s strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve RS na razpis Evropske komisije v programu Progress, ki ga izvaja Evropska komisija, prijavili prvo nadgradnjo projekta MAMD. Le-ta je bila odobrena in trije omenjeni partnerji so v letih 2013 in 2014 projektne aktivnosti izvajali v sodelovanju z zunanjimi partnerji:

Društvo informacijski center Legebitra, Arabskim kulturnim društvom Rozana, Zvezo Romov Slovenije, Terne Roma – Mladi Romi, Človek v jubini in dobrodelenim društvom UP, Mrežo MaMa in 12. srednjimi šolami v 11. slovenskih statističnih regijah. V aktivnostih so prav tako kot v preteklih letih izvajanja projekta MAMD kot zunanje partnerke komplementarno sodelovale neformalne organizacije za mlade.

Za več informacij o projektu si oglejte spletno stran projekta ali nas kontaktirajte:

e-pošta: info@msosk.si, info@mcdd.si

telefon: 03 759 13 20

mobi: 051 308 500

Usposabljanje mladinskih in pedagoških delavcev_k za medkulturno vzgojo

Training for youth and pedagogy workers for intercultural education

Posvet o LGBT-osebam prijaznem turizmu

Conference
about LGBT-
persons friendly
tourism

About the project and results 2014 - 2015

The purpose of the project Young ambassadors of intercultural dialogue (furthermore YAID) is to set strong foundations for multicultural societies to become intercultural societies which means that amongst different cultural, ethnical and other groups who are living together, relationships of open interaction, exchange and versatile recognition, respect of values and lifestyles are (re)established.

The project YAID was firstly implemented in the year 2009 by Mladinski center Dravinske doline (translation Youth Centre of Dravinja Valley). During the years of implementation of the project YAID a lot of individuals and organisations from formal and non-formal youth sector identified with the project. After the consent of Youth Centre of Dravinja Valley Mladinski svet Občine Slovenske Konjice (translation Local Youth Council of Slovenske Konjice) applied for the second upgrade of the project YAID to public tender for EEA and Norwegian Financial Mechanisms 2009 - 2014. The upgrade was accepted and implemented from 15th of October 2014 till 14th of October 2015. In this upgrade the project activities were for the first time adjusted for primary school pupils aged between 12 and 15 and were implemented on the local level of operating of the Local Youth Council of Slovenske Konjice.

The most important content pillar of the project YAID is the selection of young ambassadors of intercultural dialogue (herein referred to as young ambassadors) through three-hour educational models "Hours of intercultural dialogue" on the theme Roma, Islam, LGBT - community and migrants. The models are based on experiential learning, offer concrete and realistic information about different minority cultures and are easily applicable in any learning environment with small adjustments according to the needs of the environment in which they are implemented. In the years 2014 – 2015 15 workshops were implemented including 350 youngsters attending 5 primary schools: OŠ Zreče,

OŠ Pod goro, OŠ Ob Dravinji, OŠ Loče and OŠ Pohorskega bataljona Oplotnica.

So after the implementation of Hours of intercultural dialogue participating youngsters are invited to become young ambassadors. The function is voluntary and means active representation of one

of the member countries of the Council of Europe and the Mediterranean states and engagement in the peer to peer sensitization regarding the values of intercultural dialogue. Young ambassadors are also given the opportunity to cooperate with a peer mentor from the represented country in order to get first-hand information about the culture and

at the same time to be the ambassadors of Slovenian culture in mentor's country. 28 youngsters aged between 12 and 15 years that were engaged in the project YAID in the years 2014 – 2015 as young ambassadors got the opportunity to connect to their peers from Bulgaria (6th Sveti Nikola secondary comprehensive school, Stara Zagora) and Spain (Instituto de Educación Secundaria les Rafael Pérez Estrada, Malaga). 49 of them volunteered to be the mentors of young ambassadors and exchange information about culture with them.

In the project YAID in the second content pillar circumstances for quality non-formal education for youth and pedagogy workers are established through hands-on training. The educational modules include learning about other cultures, methods for promotion of intercultural dialogue and stimulation of coexistence of different cultures and through all mentioned help improve social, cultural and civil competences and strengthen active citizenship of youth and pedagogy workers. In the year 2015 14 individuals applied for the training and 5 assisted afterwards in the actual implementation of Hours of intercultural dialogue in primary schools.

Within cooperation with the Peace Institute – Institute for Contemporary Social and Political Studies also training regarding hate speech

prevention was implemented and the Local Youth Council of Slovenske Konjice joined the Coalition against hate speech that fights hate speech on the national level.

At the conference about LGBT - individuals friendly tourism for the first time circumstances for networking of key partakers were set in order to include this field in the strategy of tourism development in municipality of Slovenske Konjice.

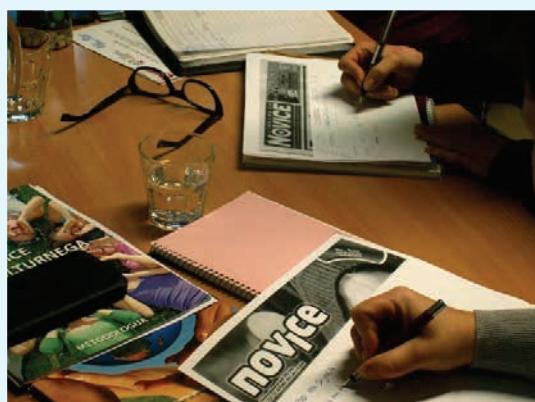
Within the project YAID cooperation with cultural and ethnic minority organisations is established, because we believe that we cannot speak about minorities without minorities. Hours of intercultural dialogue and the training for youth and pedagogy workers are therefore implemented together with representatives of LGBT-community, mostly members of Association Information centre Legebitra; representatives of Roma community from the associations Romani Union Slovenia and Terne Roma – Young Roma; representatives of Muslim culture, from the association Humanitarian Charity Society UP and individual activists regarding migrants. Among the mentioned honourable ambassadors of intercultural dialogue were selected. These individuals are well known to Slovenian and some also to international public for their engagement in the field of intercultural dialogue. They are role models and with that create an additional value in the project YAID.

The third content pillar of the project YAID is the information and dissemination process regarding the theme intercultural dialogue. Through the years a lot of publications were published (available for download on the projects' web page: www.mamdsi in the English section). In the years 2014–2015 the implementer of the project YAID was able to establish its' own web page (www.msosk.si) which contains relevant information for the local youth sector in the municipality of Slovenske Konjice.

An important role in this pillar has also the final conference of the project which brings together all

important partakers within the project and other interested public and offers a chance for further cooperation and sustainability.

The fourth content pillar includes periodical surveys about the level of tolerance regarding cultural diversity among youngsters. In the years 2014–2015 450 youngsters aged from 12 to 15 were included in the survey.

History of the project

Project YAID was as mentioned firstly implemented from 30th of April 2009 till 31st of August 2012 and was financed by the European Social

Fund and Ministry of Education, Science and Sport of Slovenia within the Operational Programme 'Human Resources Development' for 2007-2013. Youth Centre of Dravinja valley from Slovenske Konjice, Slovenia was among 22 partners (among them were seven secondary schools) the leading partner in the project YAID.

Because the project activities were very effective and very good accepted by the target groups three partners decided to find a way to keep it going.

Ministry of Labour, Family and Social Affairs of Slovenia published on 30th of May 2012 a Public tender for the pre-selection of projects in program »PROGRESS - Section 4 - Antidiscrimination and Diversity Call for proposals: JUST/2012/PROG/AG/AD - Support to national activities aiming at combating discrimination and promoting equality«. The pre-application was accepted and the first upgrade of the project YAID could be applied directly to the open call of European Commission in the mentioned program. It was implemented by Youth Centre of Dravinja valley and two co-beneficiaries: Youth Centre Celje and Youth Centre Trbovlje

from 1st of March 2013 till 1st of March 2014 also on the national level as primarily, but this time including twelve secondary schools.

For more information about the content of the project see web page: www.mamdsi or contact us by: e-mail: info@msosk.si, info@mcdd.si phone: +386 3 759 13 20 mobile: +386 51 308 500

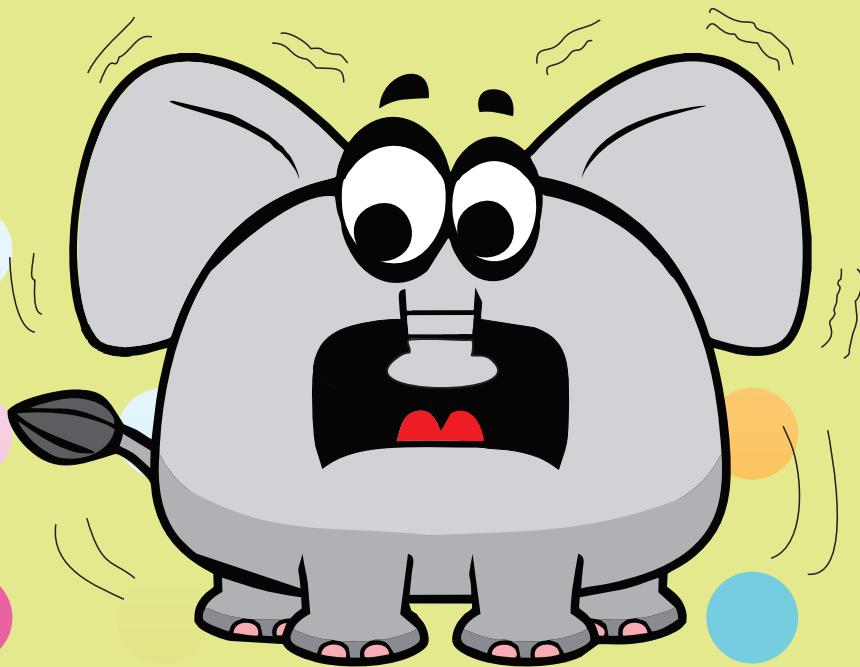
Posvet o
sovražnem govoru

Conference about
hate speech

Zaključna konferenca mladih ambasadorjev_k medkulturnega dialoga

Final conference of Young ambassadors of
intercultural dialogue

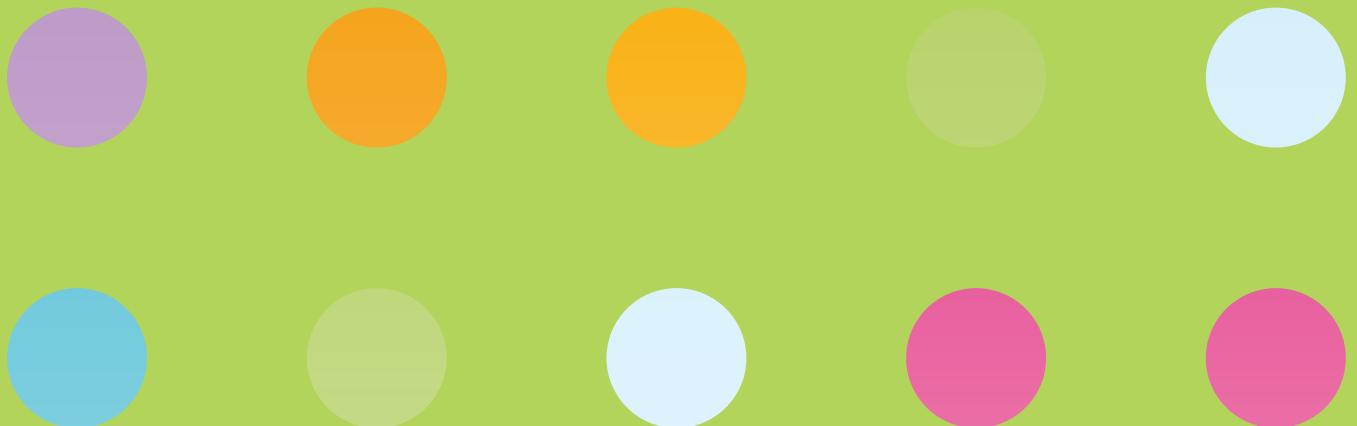
PSIHOLOGIJA PRVEGA VTISA

Pri prvem srečanju oziroma vтisu pogosto pride do tvorjenja izkrivljenih slik o človeku oziroma o neki kulturi in sicer zato, ker ščepec informacij, ki jih ob prvem srečanju dobimo, radi posplošujemo na celotno osebnost ali kulturo. Pri tem pozabljamo, da sta vedenje in videz pogojena s konkretno situacijo in stanjem človeka oziroma ljudi. Velja, da do raznih izkrivljanj prihaja zaradi naših subjektivnih kognitivnih socialnih okvirjev oziroma izkušenj, pričakovanj ter vrednot. Velik vpliv na izkrivljanje podobe ob prvem vтisu imajo tudi morebitni predsodki in stereotipi, ki jih imamo.

*Mladi_e ambasadorji_ke medkulturnega
dialoga 2014 - 2015*

*Young Ambassadors of Intercultural
Dialogue 2014 - 2015*

Mlade ambasadorke in mladi ambasador medkulturnega dialoga iz OŠ Zreče

»Projekt MAMD mi je všeč zato, ker lahko spoznavam različne kulture, običaje in navade ter vsakdanje življenje v tujih državah.« (Anže)

»Zanimivo je, kaj imajo v drugih državah, recimo jedi, pijače itd. To je zelo zanimivo in odkriješ lahko res veliko o različnih kulturah.« (Eva)

»Moje mnenje o različnih kulturah je, da smo na nek način vsi enaki, saj smo vsi ljudje. Imamo pač drugačne navade in običaje. Nihče pa zaradi tega ne bi smel žaliti ali poniževati drugega.« (Špela)

»Moje mnenje o različnih kulturah je preprosto. Vsi smo ljudje – beli, črni, rumeni. Imamo različne kulture, razlikujemo se po barvi, oblačilih, judeh... Če pa pogledamo iz drugega zornega kota, smo vsi enaki.« (Klara)

»Različne skupine ljudi bi morali sprejemati, ker smo vsi ljudje, vsi imamo napake in se moramo poskušati razumeti med seboj in se sprejemati. Tudi različni nas sprejemajo takšne, kot smo, z vsemi napakami in našimi odlikami. Živeti moramo v sožitju, da si lahko pomagamo.« (Tjaša)

»V projektu MAMD mi je všeč to, da lahko spoznamo nove ljudi iz tujine.« (Anastasiya)

»V projektu MAMD mi je všeč, da se lahko pogovarjam o različnimi kulturami in izvemo stvari, ki jih pred tem nismo vedeli. Zanimivo je, da lahko izveš nekaj novega in zanimivega. Različne ljudi je potrebno sprejemati, saj smo vsi samo ljudje.« (Anja)

»Meni je v projektu MAMD najbolj všeč, da lahko spoznavamo nove kulture, ljudi in še veliko novih stvari. Všeč mi je tudi, da spoznavamo naše vrstnike iz drugih držav, da lahko spoznamo npr. njihov dom, šolo...« (Pia)

Young ambassadors of intercultural dialogue from primary school Zreče

“I like the project YAID because I can get to know different cultures, habits and customs and everyday life in different countries.” (Anže)

“It's interesting what we can discover about different countries for example culinary habits. Also facts about different cultures are very interesting to me.” (Eva)

“My opinion about different cultures is that we are in a way all the same because we are all human beings. O.K., we have different habits and customs, but nobody should offend or humiliate anyone because of that.” (Špela)

“My opinion about different cultures is simple. We are all human beings – white, black, yellow. We have different cultures therefor we dress, look differently and have different food habits and so on but from the other point of view we are all the same.” (Klara)

“We should accept different groups of people because we are all human beings. We all have flaws and have to try to understand each other and accept our differences. Also different people accept the majority as it is with all its flaws and advantages. We have to live in cohabitation in order to help each other.” (Tjaša)

In the project YAID I like mostly the part in which we can get to know new people from abroad.” (Anastasiya)

“In the project YAID I like the opportunity to interact with different cultures. This way we find out a lot of things of which we knew nothing before. It's exciting that you can learn new and interesting things. I also think that different people should be accepted as equals by the majority because we are all human beings.” (Anja)

“About the project YAID I mostly like getting to know new cultures, people and other related things. I also like that we can connect to peers from other countries and that we can exchange personal information like what our home is like, our school etc.” (Pia)

mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji

Mlade ambasadorke medkulturnega dialoga iz OŠ Loče

»Moje sporočilo medijem o informirjanju o različnih kulturah je, da pogosto naročne mislijo in pišejo o drugih kulturah oziroma religijah, še posebej o muslimanski. Moje mnenje o različnih kulturah pa je, da je pri vseh enako: obstajajo pripadniki neke kulture, ki svojo kulturo oziroma vero razumejo na slab način, in takšni, ki jo razumejo na dober način.« (Nika)

»Če odmislimo kulturo in vero, smo vsi enaki, vsi smo ljudje, ki poskušamo živeti življenje na način, ki se nam zdi pravilen. Kultura samo kaže ta način.« (Ana)

»Muslim, da bi se morali v šolah še posebej pogovoriti z otroki, ki bi prišli iz drugih držav. Da bi lahko na primer imeli ti otroci v svojem razredu predstavitev o svoji državi in bi jih tako lahko vsi bolje spoznali in da ne bi imeli že takoj predsodke o njih.« (Bianca)

»Medkulturni dialog je pomemben zato, ker smo vsi ljudje enaki in se ne delimo na manjvredne in večvredne.« (Hana Petra)

»Moje sporočilo sovrstnicam in sovrstnikom je, da ni pomembna vera, videz, družba, torej da bi to vplivalo na sprejemanje drugačnih, saj smo vsi ljudje. In zato bi se lahko vsi med seboj sprejemali.« (Nadja)

»V projektu Mladi ambasadorji medkulturnega dialoga mi je najbolj všeč spoznavanje različnih ljudi iz tujih dežel, ker rada sklepam nova prijateljstva.« (Laura)

Young ambassadors of intercultural dialogue from primary school Loče

“My message to the media regarding the information given about different cultures is, that the given information are often not realistic, especially the information about Muslim religion. I would also say that in my opinion in every culture there are people who use their cultural background in the wrong way and people who use it as their advantage.” (Nika)

“If we leave out of account culture and religion, we are all the same, we are all human beings, who try to live our lives the way we think is right. Culture is something that determines the way.” (Ana)

“I think we should have long talks in schools with the kids that come from foreign countries. I would like that they would have a presentation of their country and through that we could get to know them better and get rid of prejudices about them.” (Bianca)

“Intercultural dialogue is important because all people are the same and there are no inferior and superior people.” (Hana Petra)

“My message to my peers is that religion and how one looks like doesn't matter when talking about acceptance of people. We are all human beings. And that is the ultimate reason why we should accept each other as we are.” (Nadja)

“The best part of the project YAID is when we get connected to peers from other countries. I really like to make new friendships.” (Laura)

Mlade ambasadorke medkulturnega dialoga iz OŠ Ob Dravinji

»V projektu Mladi ambasadorji medkulturnega dialoga mi je všeč spoznavanje novih kultur in navezovanje stikov z vrstniki iz tujih držav. Različne kulture bi morali sprejemati, saj to širi naša obzorja in nam pomaga sprejemati drugačnost.« (Sara)

»Zame je medkulturni dialog spoznavanje novih ljudi, njihove kulture, običajev... V projektu MAMD mi je všeč, da lahko komuniciraš z ostalimi sovrstniki in jih spoznaš.« (Tamara)

»Zanimivo mi je spoznavati druge kulture... Zame je medkulturni dialog, da si dopisujem z nekom, ki je iz druge države, da ga bolje spoznam.« (Ivana)

»Različne ljudi bi morali sprejemati, ker smo vsi različni in imamo zato tudi različne karakterje. Svojim sovrstnicam in sovrstnikom bi sporočila, da ne smejo vnaprej predvidevati in si ustvariti mnenja, preden ljudi spoznajo. Tudi v različnih se skriva dober karakter in prijaznost.« (Brina)

»V projektu Mladi ambasadorji medkulturnega dialoga mi je najbolj všeč, da lahko spoznavam nove kulture, jezike in predvsem zanimive posebnosti narodov. Všeč mi je sodelovanje z vrstniki iz drugih držav.« (Špela)

»Podpiram vse kulture, vsaka ima svoj namen. Vsaka ima tudi različen pomen in dobre »posledice« v družbi. Moje sporočilo sovrstnicam in sovrstnikom glede sprejemanja drugih kultur je, da smo na koncu koncev vsi ljudje in da se moramo med seboj sprejemati, takšni kot smo, da ne delamo razlik med seboj ter se ne obsojamo.« (Arijana)

»Medkulturni dialog je po mojem mnenju najboljši način povezovanja in spoznavanja med mladimi v različnih državah in kulturah.« (Maša)

Young ambassadors of intercultural dialogue from primary school Ob Dravinji

“I think that intercultural dialogue is the best way to connect and to get to know youngsters from different countries and cultures.” (Maša)

“In the project Young ambassadors of intercultural dialogue I like mostly the exploration of different cultures and connecting to peers from other countries. I believe that getting to know other cultures and accepting them widens our horizon and helps us in finding ways to coexist in diversity.” (Sara)

“For me intercultural dialogue is meeting new people, their culture, customs... In the project YAID I like that we can communicate with peers from other cultures and get to know them through relaxed chatting.” (Tamara)

“It's interesting for me to get to know other cultures... For me intercultural dialogue is when I correspond with someone from a different country in order to get to know him or her.” (Ivana)

“We should accept different people because it's a fact that we are really all different and that we have different character. My message to my peers is that they shouldn't give in to stereotypes or judge people before we get to know them. (Brina)

“In the project YAID I like most of all the opportunity to get to know other cultures, languages and interesting specialities of different nations. That's why I really like to cooperate with peers from other countries.” (Špela)

“I acknowledge all cultures because every single one has a purpose. Each one has also a different kind of significance and impact on the society development. My message to my peers regarding the acceptance of different cultures is that we are all human beings and that we should accept each other the way we are without making differences and negative judgments.” (Arijana)

mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji
mlade ambasadorke mlade ambasadorke mlade ambasadorke
mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji
mlade ambasadorke mlade ambasadorke mlade ambasadorke

#1 MAIL
FOR
SUPERHEROES

VIRUS FREE
ATTACHMENTS

Don't
forget
to check
your
MAIL!

mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji

Mlade ambasadorke medkulturnega dialoga iz OŠ Ob Dravinji

»Pri projektu Mladi ambasadorji medkulturnega dialoga mi je všeč, da lahko spoznavamo različne kulture in nove prijatelje iz različnih kultur.« (Vanessa Wendy)

mlade ambasadorko mlade ambasadorko mlade ambasadorko

Young ambassadors of intercultural dialogue from primary school Ob Dravinji

“In the project YAID I like the opportunity to get to know different cultures and make new friendships while at it.”
(Vanessa Wendy)

mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji

Mlada ambasadorka medkulturnega dialoga iz OŠ Pod goro

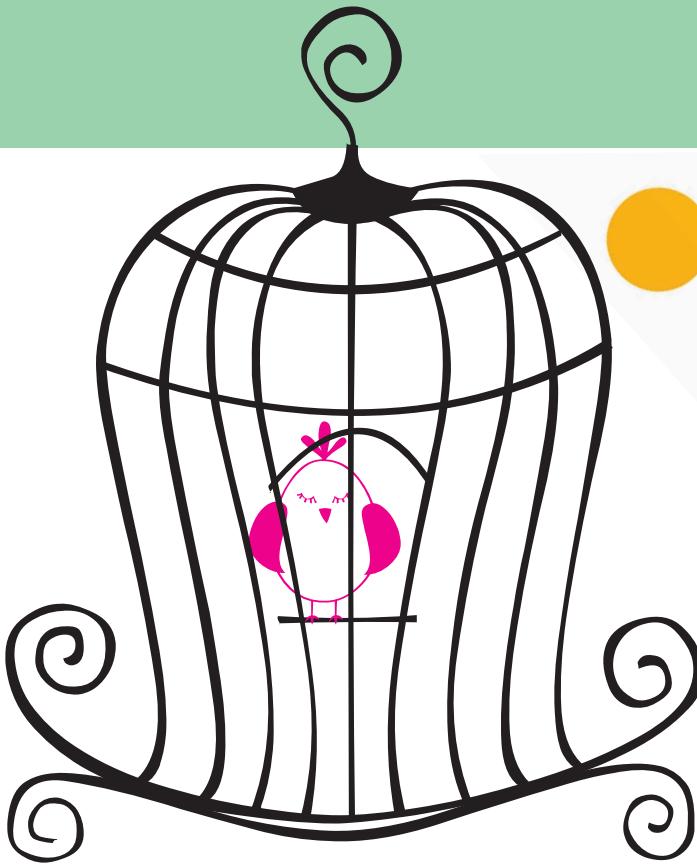
mlade ambasadorko mlade ambasadorko mlade ambasadorko

Mi, mladi, gledamo na druge kulture malo drugače kot odrasli. Vendar pa slednji močno vplivajo na naše mišljenje in strpnost. Mediji in politiki, ki jih vsak dan spremljam, morajo biti vzor sprejemanja in dopuščanja drugačnosti. Ne glede na barvo kože, jezik ali kulturo smo vsi ljudje. Ko v mislih nestrpno obravnavamo različne, se poskušajmo »ohladiti« z misljijo, kako ti vidijo nas. Tako drugačni kot so oni za nas, smo mi za njih. In to nas uči medkulturni dialog. (Perina)

mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji mladi ambasadorji

Young ambassador of intercultural dialogue from primary school Pod goro

“We, youngsters, have a different view regarding different cultures as adults. But it's a fact that adults have a big impact on our opinion and development of tolerance. Media and politicians, which we follow every day, should be aware that they are or should be role models when it comes to acceptance and embracement of diversity. We are all human regardless of the colour of the skin, mother tongue and culture. I think that when we catch ourselves thinking in a discriminatory way regarding the different, we should try to cool down with a thought how the different see us. As different as they are to us, we are to them. That is what intercultural dialogue is trying to teach us.” (Perina)

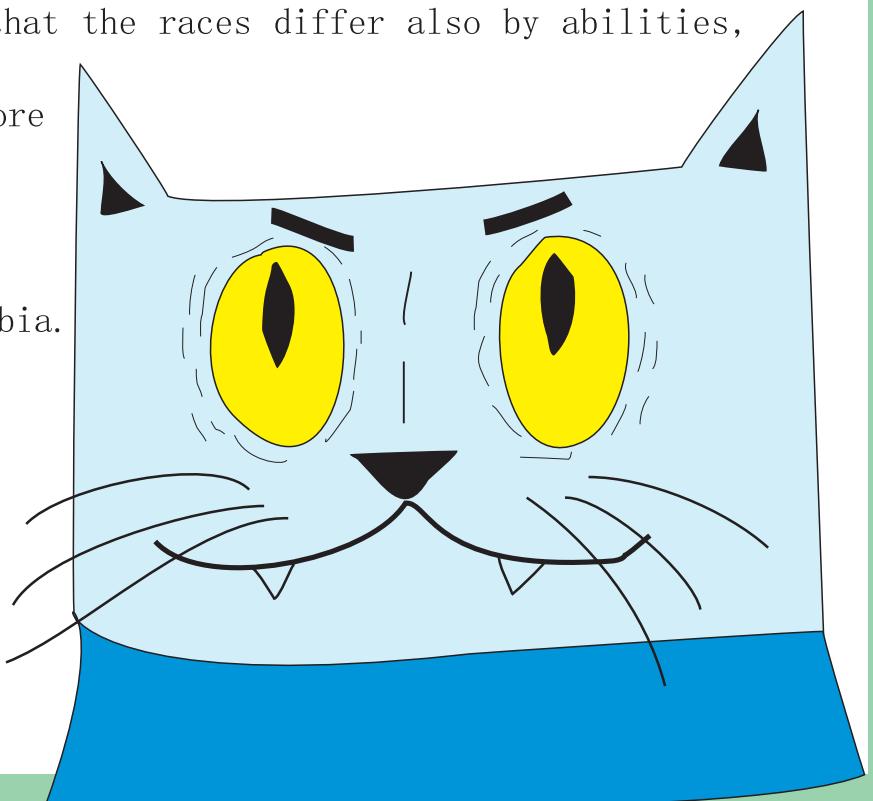
Racism

Racism is a form of discrimination, which is often interpreted as extreme or negative oriented nationalism. It's based on prejudice towards racial differences between people and manifests in behaviour, discriminatory policies and seeks to justify or cause the unequal distribution of privileges, rights or goods among different racial groups.

Racism consists of ideologies and practices that refer to biological differences between people. A lot of racist ideologies in human history tried to prove that the races differ also by abilities, intelligence and moral

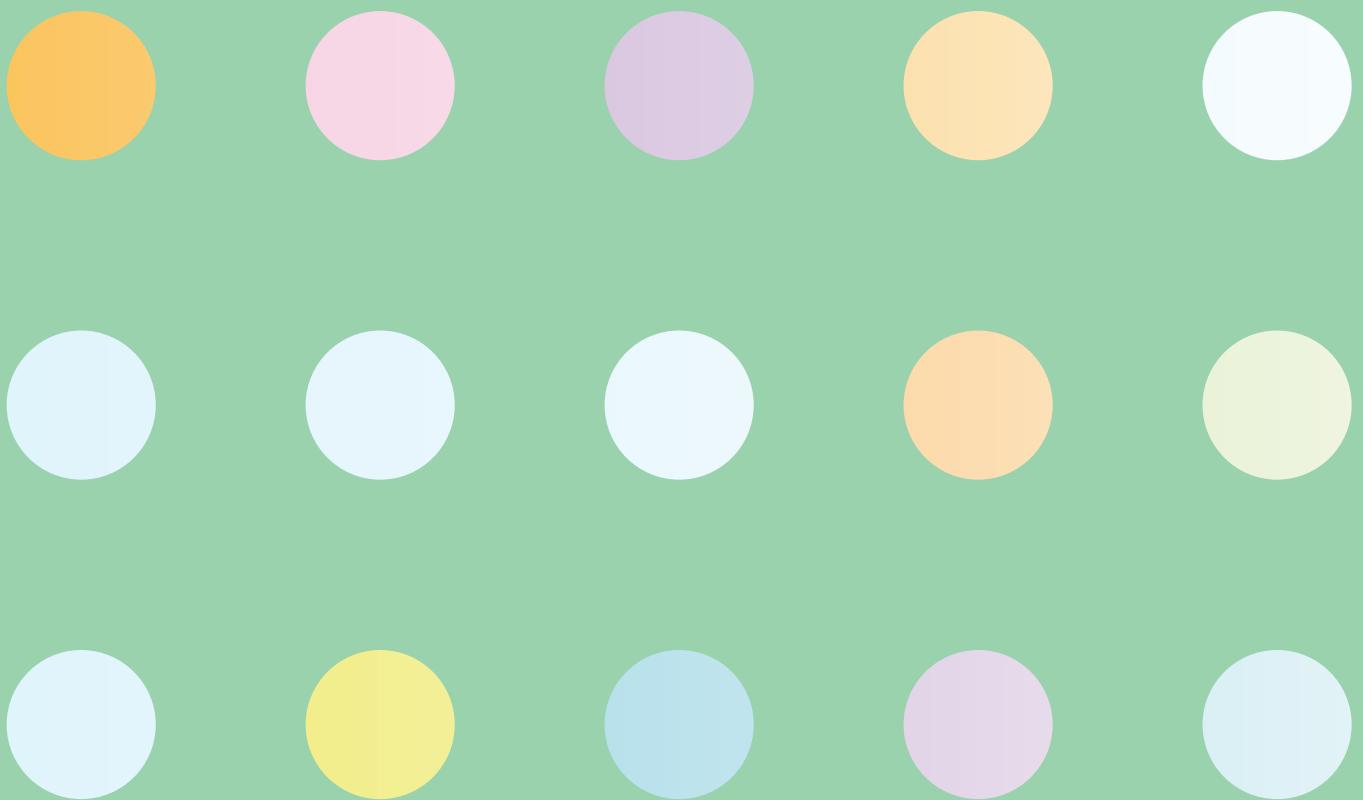
virtues and should therefore be treated differently.

Racism is considered to be the result of colonialism, ethnocentrism and xenophobia.

*Mentorji_ice mladih ambasadorjev _k
medkulturnega dialoga 2014 - 2015*

*Mentors of Young Ambassadors of
Intercultural Dialogue 2014 - 2015*

mentorji mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors

Izjava koordinatorke mentorja in mentoric mladih ambasadorjev in ambasadork medkulturnega dialoga iz Španije

mentorji mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors

Inštitut za sekundarno izobraževanje »Rafael Pérez Estrada«, Malaga, Španija

»Stopanje v stik z drugimi kulturami je zame odlična priložnost, da lahko spoznam vse, kar je v različnosti dobrega. Pomaga mi v gradnji spoštovanja do različnih ljudi in kultur ter omogoča, da tudi jaz delim pozitivne vidike svojega mesta, države, jezika in kulture. Zato mi je ideja projekta MAMD nadvse všeč, saj omogoča ravno zgoraj omenjeno meni in mojim učencem_kam ter je postala prava mala pustolovščina. Upam, da vsi_e ostanemo v stiku tudi po uradnem zaključku projekta!« (Carmen Fernández, profesorica angleškega jezika)

mentorji mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors

mentorji mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors

Statement of coordinator of mentors of young ambassadors of intercultural dialogue from Spain

mentorji mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors

Instituto de Educación Secundaria les Rafael Pérez Estrada, Malaga, Spain

“To me, having contact with other cultures means to be able to see all the good things in others, to respect other people’s feelings and culture... to be able to share the positive things of our city, our country, our language. That’s why I liked the idea of exchanging messages with you and joining my students in this little adventure as well. I hope they will stay in touch with each other!!!” (Carmen Fernández, coordinator of mentors of young ambassadors of intercultural dialogue from Spain)

mentorji mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors

mentorji mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors

Izjava koordinatorke mentorjev in mentoric mladih ambasadorjev in ambasadork medkulturnega dialoga iz Bolgarije

mentorji mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors

VI. srednja šola Sveti Nikola, Stara Zagora, Bolgarija

»Sem del takozvane izgubljene generacije. Še vedno pomnim, ko nismo smeli_e zapustiti Bolgarije in ko ni bilo svobode govora. Družina mojega očeta je bila smatrana za sovražnico socialističnega sistema, ki je bil na oblasti. Od svojih staršev sem se zato naučila ceniti pomembnost svobode misli in izmenjave idej, tradicij in vrednot z različnimi ljudmi iz različnih delov sveta.

Na naši šoli smo doslej izvedli štiri ali pet evropskih projektov, v sklopu katerih menim, da je bilo poleg omogočanja mobilnosti učiteljev_ic (veliko učiteljev_ic je v sklopu projekta obiskalo svoje kolege_ice iz raznih delov Evrope), pomembno tudi izmenjavanje idej in pozitivne energije. Trdno verjamem, da bo takšen pristop spremenil razmišljanje in dojemljivost ljudi. Ne kmalu, ampak ko - za vedno!«(Diana Dimitrova, profesorica angleškega jezika)

mentorji mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors

Statement of coordinator of mentors of young ambassadors of intercultural dialogue from Bulgaria

mentorji mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors *mentorji* mentors

6th Sveti Nikola secondary comprehensive school, Stara Zagora, Bulgaria

"I come from a kind of a lost generation. I still remember the time when I couldn't go out of Bulgaria and I couldn't speak openly as I would like to. My father's family was considered a kind of enemy for the socialist party government, so I learned from my parents how important it is to feel free to exchange ideas, traditions and values with people all over the world. And I have never suffered of too much patriotism, so I now feel a citizen of the world.

In our school we carried out four or five European projects so far. I think the most important benefit wasn't only the mobility (most of the teachers visited their colleagues all over Europe) but the exchange of ideas and positive energy. I strongly believe this will change many people's thinking. Not very soon, but when, then forever!" (Diana Dimitrova, coordinator of mentors of young ambassadors of intercultural dialogue from Bulgaria)

SOVRAŽNI GOVOR

Temelji na prepričanju,

da so nekateri ljudje
zaradi pripadnosti
določeni skupini
MANJVRĘDNI.

Njegov namen je
PONIŽATI,

PRESTRAŠITI ter
spodbujati **NASILJE**
in druga dejanja glede

rasnih, etičnih, spolnih,
verskih, narodnostnih in
telesnih izvornih
značilnosti določenih
skupin.

Njegov cilj

je RAZČLOVEČITI
tiste,
proti katerim je
usmerjen.

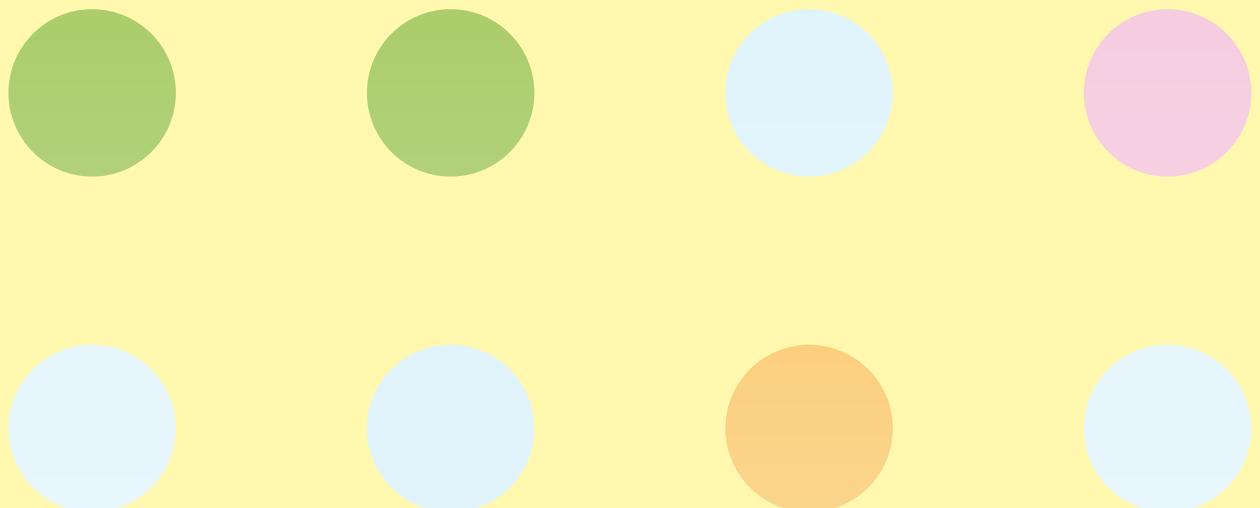
KAZNTVI sovražni govor

je javno spodbujanje sovraštva,
nasilja, ali nestrpnosti,

obravnava ga **297. člen KZ-I.**

Koordinatorke_ji mladih
ambasadorjev_k medkulturnega dialoga
2014 - 2015

Coordinators of Young Ambassadors of
Intercultural Dialogue 2014 - 2015

»Vsako leto imamo na šolah več otrok priseljenih družin in zdaj je prav zares skrajni čas, da se začnemo intenzivno pogovarjati o različnosti kultur ter o pomenu dobrih in spoštljivih medsebojnih odnosov, ki so ključ do prijetnejšega sobivanja. Zdaj je čas, da otroke v šolah spodbudimo k razmišljanju o medkulturnem sobivanju, da poslušamo njihova mnenja in opažanja ter da skupaj gradimo medkulturne vrednote, ki bodo veljale tako v šoli kot na ulici.«

(Barbara Potnik, koordinatorka projekta MAMD na OŠ Zreče)

“Every year there are more immigrant children attending our schools and it's about time that we start to take intercultural education seriously and also the passing of the values of respectful and qualitative interrelations which are the key to a pleasant coexistence. So it's time that we motivate the children to reflect on intercultural coexistence, for us to listen to their opinion and observations and through that to build intercultural values which will be valid in the school environment and also on the street.”

(Barbara Potnik, coordinator of the project YAID on primary school Zreče, Slovenia)

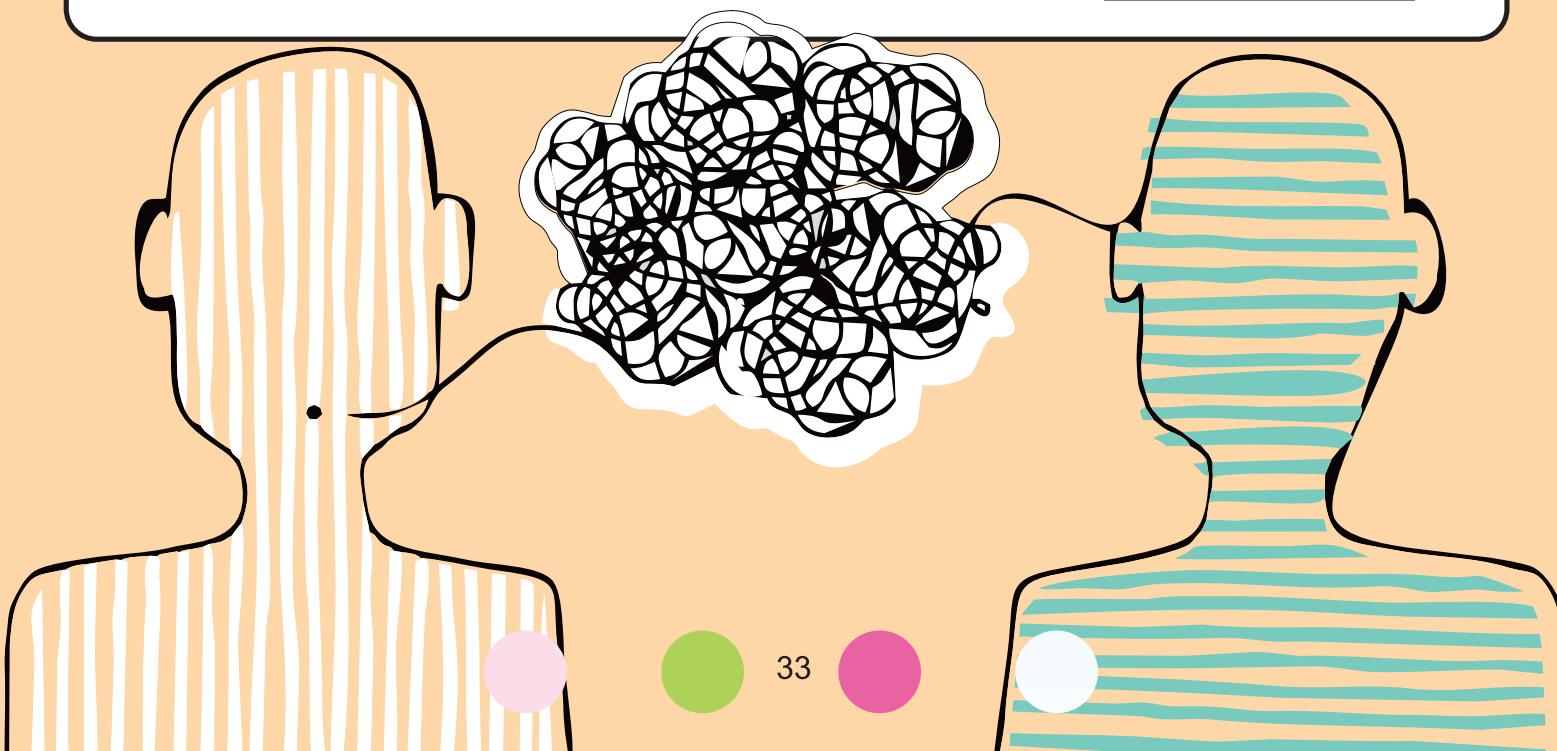
»Današnji svet je poln novic o migrantih. Potreba po razumevanju kultur, ki jo ti ljudje prinašajo s sabo, je vse večja. Razmisliti bo treba (čeprav je morda zopet malce pozno), da na to pravilno in ob pravem času pripravimo tudi naše otroke in mladino, kajti nestrpnost med ljudmi je zaradi neozaveščenosti vse večja.

Pa morda niti ne toliko pri otrocih. Preverjeno! Pri mojih urah Državljske in domovinske kulture in etike so se osmošolci_ke odlično odrezali_e v projektu MAMD na temo medkulturni dialog. Želijo si SODELOVANJA z »različimi« ljudmi. Kaj pa mi, odrasli? Bomo doumeli, da je že čas, da končno medkulturnemu dialogu prižgemo zeleno luč!«

(Marjana Podkubovšek, koordinatorka projekta MAMD na OŠ Zreče)

“Today's world is full of news about migrants. The need for understanding of the culture which is a part of the mentioned people is getting bigger and bigger. We will have to thoroughly think about (although I think that it's again a bit late for that) how to correctly and timely prepare our youngsters for interculturality. Intolerance nowadays is increasing because of lack of awareness about diversity. I believe that intolerance is not increasing among children. Not yet anyway. The pupils that cooperated in the project YAID have proven to be very well acquainted with interculturality and want to cooperate with different people. The adults are sadly a different story. When will we comprehend that it's about time that we turn on the green light for intercultural dialogue?”

(Marjana Podkubovšek, coordinator of the project YAID on primary school Zreče, Slovenia)

»Že kar nekaj časa delam z otroki iz priseljenskih družin. Trudim se, da je njihovo vključevanje v novo okolje prijetnejše. Še vedno mi to delo predstavlja velik izviv in zelo rada ga opravljam. Na šoli se zavedamo, da omenjeni otroci, predvsem zaradi nepoznavanja jezika ter kulturnih raznolikosti, potrebujejo različne oblike pomoči. V sodelovanju z njimi bi jim radi_e omogočili_e uspešnejšo integracijo v novo okolje in tako prispevati k boljši kakovosti njihovega življenja. Hkrati pa se trudimo, da podiramo ograje pri sprejemaju različnosti. Pri tem so nam Urice medkulturnega dialoga zelo koristile. Otrokom so pomagale soočiti se s strahom pred neznanim in jim razširile obzorja.«

(Maja Olup, koordinatorka projekta MAMD na OŠ Pod goro, Slovenske Konjice)

I work with immigrant children for quite some time now. I put a lot of effort in the process of their inclusion into new environment. I try to make that as pleasant as possible. Although I like this work it's still a challenge for me. On our school we are aware that immigrant children need different kinds of help especially because of unfamiliarity with Slovenian language and cultural diversity. In cooperation with them we would like to enable them a more efficient integration into the new environment and through this contribute to a better quality of their lives. At the same time we put effort in bringing down walls regarding the acceptance of diversity. At this Hours of intercultural dialogue were very helpful. They helped children to face their fear of the unknown and widened their horizon."

(Maja Olup, coordinator of the project YAID on primary school Pod goro, Slovenske Konjice, Slovenia)

»Prav tako kot naši učenci sem bila tudi sama navdušena nad obema delavnicama, v katerih so se učenci_ke učili_e predvsem strpnosti. Delavnici sta tako meni kot njim zagotovo prinesli nova, boljša ter veliko bolj etična razmišljanja o različnosti. Upam, da bo prizega, s katero so lanski_e sedmošolci_ke zaključili_e delavnico z gospo Failo Pašić Bišić, vsem nam še dolgo ostala v spominu in da ji bomo vsi_e skupaj skušali_e slediti: in sicer, da bomo dobri_e, prijazni_e drug do drugega ne glede na barvo kože in jezik, ki ga govorimo, ter da se bomo v prihodnje trudili_e, da bo naš svet lepši in boljši.

Projekt MAMD je po mojem mnenju zelo koristen v osnovni šoli, saj delavnici na to temo ni nikoli preveč. Opazila sem, da je bil ta projekt velika spodbuda, da so se učenci_ke začeli_e o tej temi pogovarjati in o njej razmišljati, kar je vsekakor dobrodošlo. Upam, da ga bomo lahko izvajali_e tudi v prihodnje.«

(Ines Leskovar, koordinatorka projekta MAMD v OŠ Loče)

"Like our pupils I also was very enthusiastic about the two implemented workshops Hours of intercultural dialogue in which the pupils were learning about the acceptance of diversity. We all got a chance for new and more ethical reflecting about diversity. I hope that the oath with which the seventh grade pupils concluded the workshop with a guest from the Muslim community, Faila Pašić Bišić, will stay in our memory for a long time and that we will all make a lot of effort to make it our constant guidance. We swore to be good, kind to each other regardless of the mother language or the colour of the skin and that we will all try to make our world better and more beautiful. Project YAID is according to my opinion very useful on primary school level because there is never too much workshops on this theme. I noticed that this project triggered that the pupils started to talk and reflect about this theme and that is very welcome. I hope we will get the chance to implement the project activities also in the future."

(Ines Leskovar, coordinator of the project YAID on primary school Loče, Slovenia)

»Naša šola je v projektu MAMD sodelovala z namenom oblikovati varno in strpno šolsko okolje, v katerem naše učence_ke lahko vzugajamo v duhu sprejemanja različnosti. Želimo, da učenci_ke razvijejo odklonilni odnos do družbeno nesprejemljivih vedenjskih oblik in diskriminacije vseh vrst.

Na šoli imamo veliko otrok, ki prihajajo iz tujjezičnega okolja in opažamo, da so delavnice, ki so bile izvedene v okviru projekta MAMD, pripomogle k večji strpnosti in sprejemanju kot tudi k uspešnejšemu postopku integracije omenjenih otrok v šolsko okolje. V prihodnje bi si želeli_e še več takšnega sodelovanja, saj so bile delavnice izvedene kvalitetno, strokovno in korektno in so absolutno dosegle svoj namen.«

(Katja Holobar, koordinatorka projekta MAMD na OŠ Ob Dravinji, Slovenske Konjice)

“The aim of cooperation of our school in the project YAID was to contribute to the creation of a safe and tolerant school environment in which we can educate children in the spirit of acceptance of diversity. We want to achieve that the pupils develop zero tolerance towards socially unacceptable behaviour and all kinds of discrimination.

On our school there are a lot of children coming from foreign language environments and we noticed that the workshops Hours of intercultural dialogue contributed a lot to enhancement of tolerance and acceptance of the different. They also contributed to a more efficient integration of immigrant children. In the future we would like more cooperation like this because the workshops were really qualitative, professional and correct and in my opinion absolutely achieved their aim.”

(Katja Holobar, coordinator of the project YAID on primary school Ob Dravinji, Slovenske Konjice, Slovenia)

»Projekt Mladi ambasadorji medkulturnega dialoga je na naši šoli požel odlične odzive. Na šoli sta bili izvedeni dve delavnici Urice medkulturnega dialoga. Na prvi izvedbi so bili učenci_ke informirani_e o značilnosti romske kulture ter o tem, kakšen je odnos medijev in politik do te etnične manjšine. Informacije jima je iz prve roke podala Monika Sandreli iz Zveze Romov Slovenije. Na drugi delavnici pa so bili_e učenci_ke informirani_e o LGBT skupnosti. Predstavljena jim je bila Splošna deklaracija o človekovih pravicah, Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in svoboščin, Ustava Republike Slovenije in Zakon o uresničevanju enakega obravnavanja. Pojasnjeni so jim bili tudi pojmi v povezavi z LGBT skupnostjo. Gost delavnice je bil Mitja Blažič iz Društva Legebitra. Z delavnicami ter njihovo izvedbo so bili_e učenci_ke zelo zadovoljni_e, spoznali_e so nove pojme in dobili_e informacije, katere jim bodo v prihodnosti prišle prav.«

(Mihael Stampfer, koordinator projekta MAMD na OŠ Pohorskega bataljona Oplotnica)

“Project YAID was very successful on our school. Two workshops Hours of intercultural dialogue were implemented. The first one was informing about Roma culture and about the realistic relation of media and policies towards the mentioned minority. The pupils could gain first-hand information from Monika Sandreli from Romani Union Slovenia. The second workshop was about LGBT community. The pupils were informed about the Universal Declaration of Human Rights, the European Convention for the Protection of Human Rights and Freedoms, the Constitution of the Republic of Slovenia and the Law on the Implementation of Equal Treatment. Mitja Blažič from association Information Centre Legebitra enabled the pupils to get credible information regarding the LGBT community. The pupils were very satisfied with the workshops and their implementation. They got a lot of information that will be useful for them in the future.”

(Mihael Stampfer, coordinator of the project YAID on primary school Pohorskega bataljona Oplotnica, Slovenia)

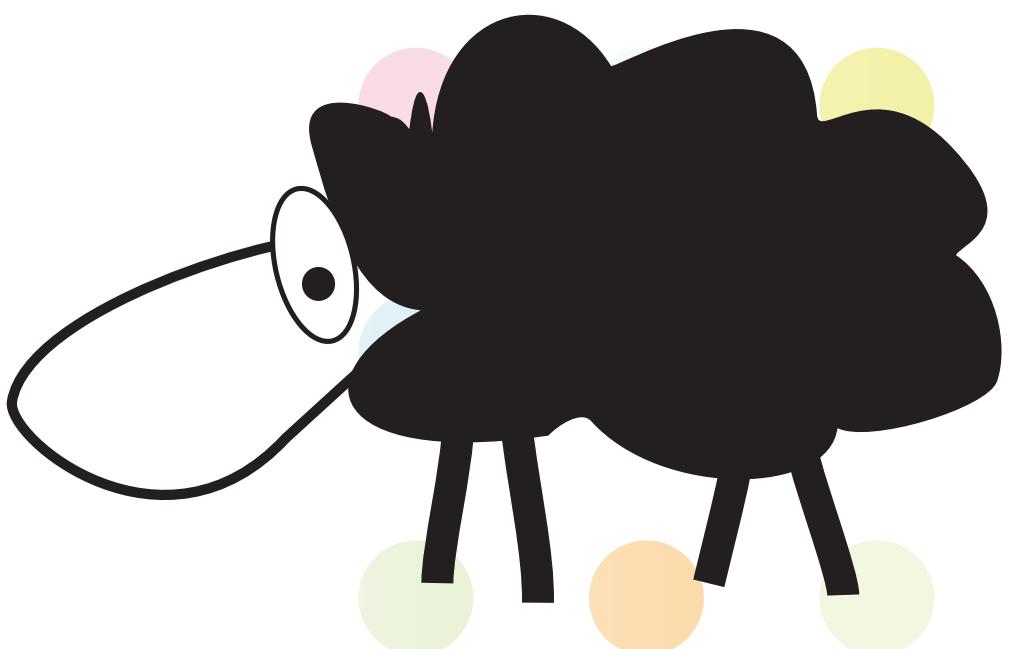
Politična strategija, ki pretirano in/ali neupravičeno poudarja, da je na strani "ljudstva" proti "elitam". Predstavlja se kot zdrava pamet, kot nekaj naravnega in se zavzema in obljublja tisto, kar ljudje res želijo - zaščito, socialne ugodnosti, varnost, ekonomsko rast, ohranjanje tradicije in nacionalne identitete.

Prihaja lahko tako s strani desnega kot levega političnega pola. Za razliko od ostalih strategij močno čustveno angažira ljudi. To dosega skozi ustvarjanje imaginarnih vezi med karizmatičnim vodjem in ljudmi. Najpogosteje skozi lahko-razumljivo in nedvoumno usmerjeno propagando. Ustvarja dva pola ljudi "MI" - večina ljudi in "ONI" - manjšine različnih ljudi. Svoje obljube gradi na obtoževanju "ONIH", torej da so za odsotnost tistega, kar si večina ljudi želi, krivi "ONI".

Zgodovinski primeri populistično obarvanih režimov so: fašizem, nacizem, komunizem, socializem in argentinski peronizem.

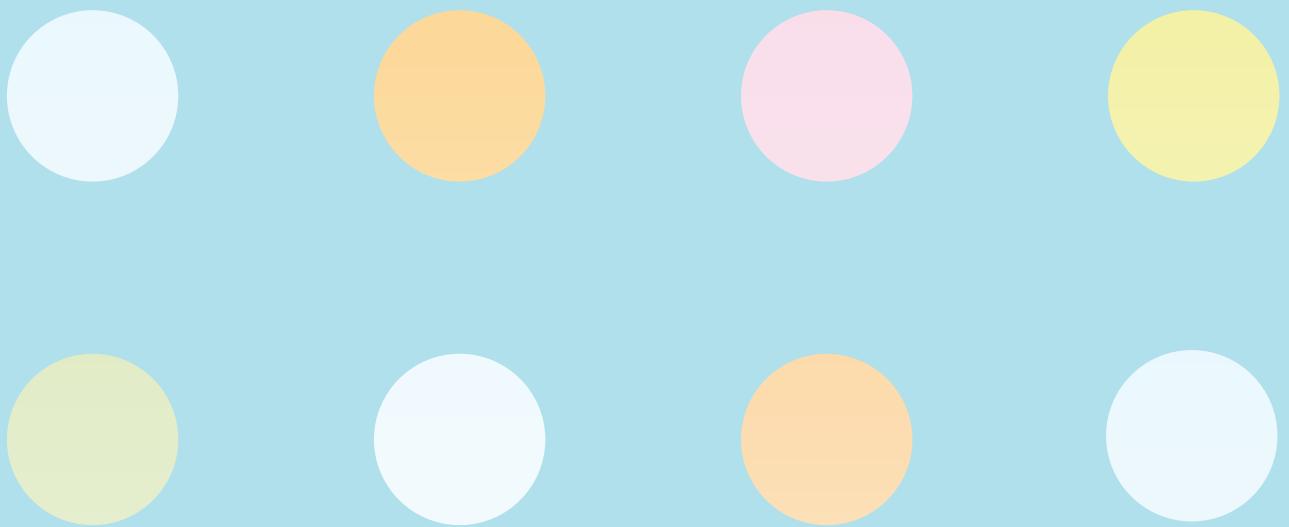
~~be~~ different

STAY

Urice medkulturnega dialoga -
Test sprejemanja različnosti

Hours of Intercultural Dialogue-
Test of acceptance of diversity

Urice medkulturnega dialoga - prvi del delavnice vseh modelov

Test sprejemanja različnosti

Cilji reševanja testa sprejemanja različnosti

- Priprava udeležencev_k delavnice za bolj interaktivne metode v nadaljevanju delavnice;
- osvestiti udeležence_ke o kompleksnosti in nivojih pojma medkulturni dialog;
- pripraviti pogoje za diskusijo o razumevanju terminov v povezavi s pojmom medkulturnost;
- ponuditi možnost umestitve posamezne_ga udeleženke_ca v določen tip sprejemanja kulturne in etnične različnosti.

Specifikacija časovne izvedbe reševanja testa sprejemanja različnosti

- Reševanje testa (15 min);
- individualno ovrednotenje podanih odgovorov (5 min);
- izris grafa sprejemanja različnosti na ravni vseh udeležencev_k (5 min);
- analiza in diskusija o testu ter grafu sprejemanja različnosti ter pojasnjevanje terminov v povezavi s pojmom medkulturnost (20 min).

Koraki izvedbe prvega dela delavnice

- Vodja delavnice (v nadaljevanju vodja) udeležencem_kam pojasni, preden razdeli teste sprejemanja različnosti, da testi ostanejo njim in da ne bodo pobrani z namenom nadaljnje analize. Na ta način se udeležencem_kam zagotovi diskretnost in varnost z namenom, da na vprašanja odgovarjajo iskreno.
- Vodja vsakemu udeležencu_ki po rešitvi testa da delovni list z lestvico vrednotenja odgovorov in opise tipov tolerantnosti, v katerega se lahko umesti po tem, ko sešteje točke.
- Vodja udeležence_ke prosi, da mu/ji vsoto točk zavedejo na lepilne lističe. Vodja uporabi lističe s točkami za prikaz grafa sprejemanja različnosti (glej sliko), na podlagi katerega lahko poda oceno o nivoju sprejemanja različnosti na ravni celotne skupine udeležencev_k. Graf medtem, ko udeleženci_ke vrednotijo svoje teste, nariše na tablo ali drugo površino. Lističe nalepi v ustrezeni kvadrant glede na zapisano število točk.
- Sledi analiza grafa sprejemanja različnosti in diskusija o testu sprejemanja različnosti ter razumevanju terminov v povezavi s pojmom

medkulturnost, kot so: diskriminacija, asimilacija, predsodek, stereotip, sovražni govor, medkulturni dialog itd.

Gradivo

Test sprejemanja različnosti je na voljo tudi na spletnih straneh www.mamd.si in www.msosk.si. Vključen je v metodologijo vsakega modela Uric medkulturnega dialoga.

Test sprejemanja različnosti

Pred sabo imaš 8 (osem) vprašanj, ki se navezujejo na tvoj odnos oziroma razmišljanje o etničnih in kulturnih manjšinah. Vsako vprašanje ima 4 (štiri) možne odgovore. Pri vsakem lahko izbereš samo 1 (en) odgovor.

1. Priča si fizičnemu nasilju. Tri mlaadoletne osebe pretepajo fanta, ker je razkrit gej. Kaj narediš?

- a. Pravilno! Vključim se v pretep.
- b. Sem proti takemu ravnaju. V mislih obsojam dejanje, vendar ne naredim ničesar. Grem mimo.
- c. Sem proti takemu ravnaju. Hitro razmislim, kako pomagati fantu.
- d. Strinjam se s takim ravnanjem. Morda ga bo to spravilo k pameti.

2. Danes je prvi šolski dan po poletnih počitnicah. Razredničarka vam predstavi novo sošolko. Gre za dekle muslimanske vere, ki nosi naglavno ruto. Med odmorom...

- a. ... jo diskretno opazujem iz varne razdalje. Ker je muslimanka, mi povzroča nelagodje.
- b. ... stopim do nje in ji povem, da me njena ruta zelo moti.
- c. ... stopim do nje in jo povprašam, od kod prihaja, kje živi, če ima kakšnega brata ali sestro itd.
- d. ... se ji večkrat prijazno nasmehnem.

3. Kaj misliš, da bi morala Avstrija narediti za šoloobvezne otroke priseljencev iz Slovenije?

- a. Ničesar! Naj se vrnejo nazaj v Slovenijo.
- b. Omogočiti bi jim morala individualni intenzivni pouk nemškega jezika, pouk slovenskega jezika ter prevajalca, ki bi jim bil v pomoč pri rednem pouku.
- c. Zase naj poskrbijo sami ali pa naj za njih poskrbi Slovenija.
- d. Omogočiti bi jim morala vsaj individualni intenzivni pouk nemškega jezika, da bi lahko čim prej razumeli snov pri rednem pouku.

4. Kaj misliš, da bi morala Republika Slovenija narediti za šoloobvezne otroke priseljencev iz Romunije, Albanije, Kosova, Bosne in Hercegovine itd.?

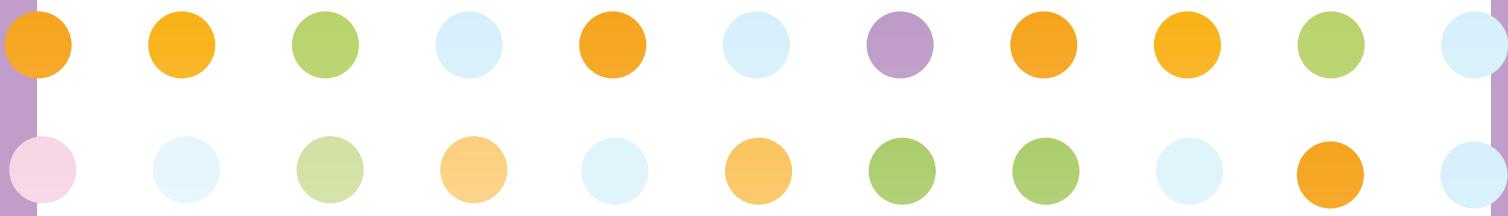
- a. Ničesar! Naj se vrnejo nazaj, od koder so prišli.
- b. Omogočiti bi jim morala individualni intenzivni pouk slovenskega jezika, pouk njihovega maternega jezika ter prevajalca, ki bi jim bil v pomoč pri rednem pouku.
- c. Zase naj poskrbijo sami ali pa država, iz katere prihajajo.
- d. Omogočiti bi jim morala vsaj individualni intenzivni pouk slovenskega jezika, da bi lahko čim prej razumeli snov pri rednem pouku.

5. V časopisu zaslediš novico, da so v Sloveniji prepovedali prodajo nove računalniške igre, v kateri se lahko strelja na Rome, črnce, muslimane in Žide. Kaj si misliš o tem?

- a. Podpiram prepoved. Če izvem, da ima kateri od mojih prijateljev to igro, mu oziroma ji bom predlagal/-a, da jo ne igra.
- b. Igra bi morala biti dovoljena. Saj je samo igra. Vprašal/-a bom starše, če bi jo lahko kupili v državi, kjer ni prepovedana.
- c. Podpiram prepoved.
- d. Mislim, da je to nekoliko pretiran ukrep. Igra se mi zdi smešna, a je ne bi igral/-a.

6. Twoja prijateljica na zabavi pove tale vic: »Zakaj imajo črnci bele dlani? Zato, da pri obiranju ne umažejo bombaža.« Kaj narediš?

- a. Rasističnih vicev ne odobravam. Vendar tega ne povem na glas.
- b. Prijateljici in vsem takoj povem, da so takšni vici žaljivi in da spodbujajo nestrnost.
- c. Smejim se z ostalimi. Zdi se mi zabaven. Še sam/-a povem enega rasističnega.
- d. Smejim se z ostalimi. Saj je samo vic.

7. Priseljenska družina iz Albanije je v tvoji ulici odprla pekarno. Ponoči je nekdo na izložbeno okno pekarne napisal grafit: »MRŠ ŠIPTARJI!«.

Kaj si misliš o tem?

- Všeč mi je. Dovolj slovenskih pekarn imamo.
- Sram bodi človeka, ki je to napisal! Lastniku pomagam odstraniti grafit.
- Carsko! Brezposelnost med Slovenci je visoka tudi zato, ker Šiptarji zasedajo delovna mesta. Še jaz bom kaj dopisal/-a.
- Misljam, da je dejanje neumno in nedopustno.

8. Organiziraš rojstnodnevno zabavo. Dvema prijateljem poveš, koga vse boš povabil/-a. Ko poveš, da je povabljeni tudi sošolka, ki ima motnje v gibanju, govoru in drži telesa, ti prijatelja rečeta, da bo zabava čudna, če bo tam prisotna tudi ona. Kako se odzoveš?

- Izjava te preseneti. Si mnenja, da z zabavo ne bi bilo nič narobe, če bi bila na njej prisotna tudi sošolka. Ampak zaenkrat ne odgovoriš in boš še razmislij/-a o tem.
- Na kraj pameti ti že v osnovi ne bi padlo, da bi na rojstnodnevno zabavo povabil/-a invalidno osebo.
- Izjava te preseneti. Prijateljema poveš, da sošolka BO med povabljenimi, da pa njima ni potrebno priti, če jima to ne ustreza. Sta pa seveda povabljeni.
- Prav imata. Res bi bila čudna zabava. Boš še razmislij/-a o povabili.

Profili glede na doseženo raven sprejemanja različnosti

Od 8 do 13 točk - aktivno sprejemanje različnosti

Nesprejemanje in zavračanje različnih kultur je zame nesprejemljivo. Bolj ali manj aktivno ukrepam proti vsakemu nesprejemanju in diskriminaciji pripadnikov in pripadnic različnih kultur.

Od 14 do 20 točk - pasivno sprejemajo različnosti

Nesprejemanje in zavračanje različnih kultur je zame nesprejemljivo. Ne sodelujem še pri aktivnem ukrepanju zoper nesprejemanje in diskriminacijo pripadnikov in pripadnic različnih kultur.

Od 21 do 26 točk - pasivno nesprejemanje različnosti

Kultur, ki so različne od moje, ne sprejemam, vendar do pripadnikov in pripadnic teh nisem nasilen/-na oziroma do njih javno ne kažem odklonilnega odnosa.

Od 27 do 32 točk - aktivno sprejemanje različnosti

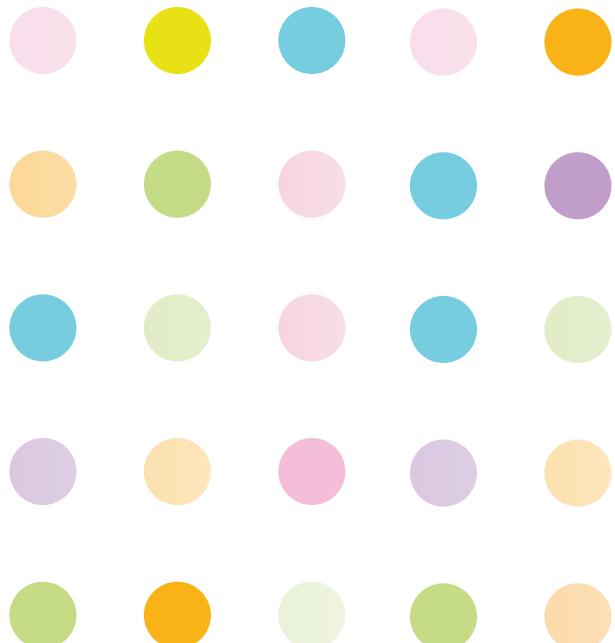
Kultur, ki so različne od moje, ne smaram kot enakopravnih in jih ne sprejemam. Svojega odnosa ne skrivam.

Pripravila:

Karmen Kukovič, Mladinski svet Občine Slovenske Konjice, 2015

Vrednotenje odgovorov Testa sprejemanja različnosti

1. vprašanje a = 4, b = 2, c = 1, d = 3	5. vprašanje a = 1, b = 4, c = 2, d = 3
2. vprašanje a = 3, b = 4, c = 1, d = 2	6. vprašanje a = 2, b = 1, c = 4, d = 3
3. vprašanje a = 4, b = 1, c = 3, d = 2	7. vprašanje a = 3, b = 1, c = 4, d = 2
4. vprašanje a = 4, b = 1, c = 3, d = 2	8. vprašanje a = 2, b = 4, c = 1, d = 3

Hours of intercultural dialogue - first part of all the models

Test of acceptance of diversity

Objectives of taking the test of acceptance of diversity

- To prepare youngsters for more interactive methods in the second part of workshop Hours of intercultural dialogue;
- to make youngsters aware of the complexity of the concept of intercultural dialogue;
- to check the understanding of the terms connected with intercultural dialogue;
- to enable youngsters to categorize their level of acceptance regarding cultural and ethnic diversity.

Time of the implementation of the test of acceptance of diversity (furthermore test)

- Taking the test (15 min);
- individual evaluation of the given answers in the test (5 min);
- creating the class chart of acceptance of diversity (5 min);
- discussion about the test and explanation of terms related to intercultural dialogue (20 min).

Steps of implementation of the method

- The leader of the workshop explains that the completed tests will not be collected for further analysis. Therefore the youngsters can be truthful while taking the test because nobody will check or analyze their answers.
- After taking the test the leader of the workshop gives the youngsters worksheets with evaluation of the answers. Each youngster evaluates his or hers own test and by summing up the points he or she can determine into which level of acceptance of diversity he or she can categorize to.
- The leader of the workshop collects only the sum of points (written on a post-it strip) from each youngster and uses it for the chart of acceptance of diversity (furthermore chart) which he or she prepares on the blackboard or flipchart (see picture) while the youngsters are taking the test. The leader pastes the strips in the suitable quadrant of the chart according to the points written on the strip. The chart shows the overall level of acceptance of diversity in the group of

youngsters attending the workshop.

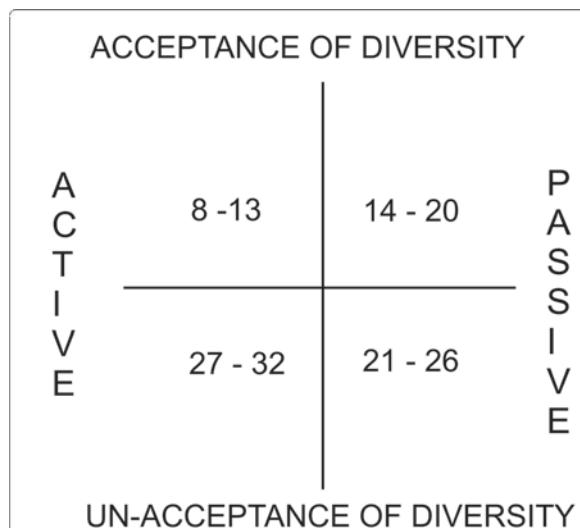
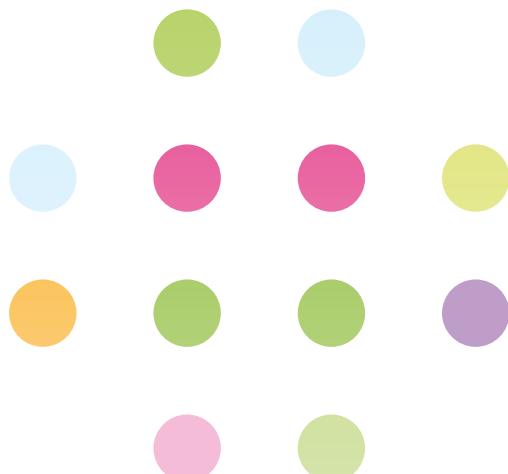

Chart of acceptance of diversity

- The leader moderates the debate about the overall results of the test and discussion about the meaning of terms connected to intercultural dialogue such as: discrimination, assimilation, integration, stereotype, prejudice, hate speech etc.

Material

Test of acceptance of diversity is available for download also on the web page: www.mamd.si in the English section - Publications and video.

Test of acceptance of diversity

There are 8 questions in front of you that will address your relation towards the different cultural and ethnic minority groups. Each question has 4 answers. You can choose only one.

1. At lunch time a gay schoolfellow is being bullied because of his sexual orientation by a group of older schoolfellows. They call him bad names and spill his drink on his food. What do you do?

- a. Yes, that's the way to do it! I join the bullies.
- b. I think it's wrong to discriminate people on behalf of their sexual orientation. I judge the act in my mind, but I don't do anything to stop it and walk by.
- c. I think it's wrong to discriminate people on behalf of their sexual orientation. I decide to do something to stop this action right away.
- d. I kind of like the action. It might help that boy get to his senses.

2. It's the first day of new school year after summer vacations. Your teacher introduces your new schoolmate. She's a girl whose religion is Muslim and she wears a hijab. During the brake...

- a. ... I'm looking at her discretely from a safe distance. The fact that she's Muslim makes me feel uncomfortable.
- b. ... I approach her and say to her that her headscarf is bothering me.
- c. ... I approach her and ask her where she comes from, where she lives, if she has any brothers or sisters etc.
- d. ... every time our eyes meet I give her a friendly smile.

3. What do you think Austria should do for youngsters obligated to attend school that immigrated from Slovenia?

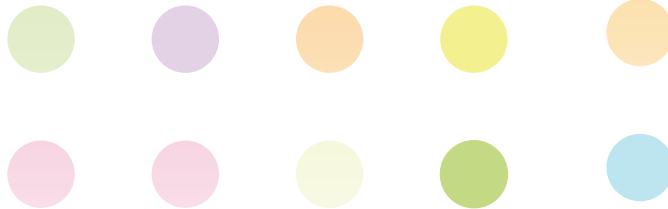
- a. Nothing! They should go back to Slovenia.
- b. Austria should enable them intensive lessons of German language, lessons of Slovenian language as their mother tongue and provide a translator to help them till their German is sufficient enough to follow the regular classes.
- c. The immigrants should take care of themselves regarding their inclusion in the Austrian society or Slovenia should take care of that for them.
- d. Austria should enable the immigrants at least intensive German language lessons so that they could start following regular classes as soon as possible.

4. You read in the newspaper that in your country the sale of a new computer game is forbidden because it's insulting and discriminative towards minority cultures. In the game you can shoot Roma, dark-skinned people, Muslims, Catholics, Jewish ... What do you think about that?

- a. This kind of games should be forbidden everywhere. If I realized that one of my friends would buy or play that game I would suggest him or her not to.
- b. I think that this is exaggerated. The game should be allowed. It's just a game. Maybe I will buy it abroad.
- c. This kind of games should be forbidden everywhere. I welcome the action.
- d. I think that this is exaggerated. I think the game is funny, but I wouldn't play it.

5. You hang out with your friends and one of them tells this joke: »Why do Blacks have white hands and feet? They were on all fours when God spray painted them! « What do you do?

- a. I disagree with this type of jokes, because they create prejudices and encourage intolerance. But I don't comment.
- b. I tell my friends right away that this type of jokes is insulting and that they create prejudices and encourage intolerance.
- c. I laugh with others. It's funny. I remember a joke about religious people and I tell it.
- d. I laugh with others. It's funny.

6. What do you think Slovenia should do for youngsters obligated to attend school that immigrated from Romania, Albania, Kosovo, Bosna and Herzegovina etc.?

- a. Nothing! They should go back to where they came from.
- b. Slovenia should enable them intensive lessons of Slovenian language, lessons of their mother tongue and provide a translator to help them till their Slovene is sufficient enough to follow the regular classes.
- c. The immigrants should take care of themselves regarding their inclusion in the Slovenian society or their home country should take care of that for them.
- d. Slovenia should enable the immigrants at least the intensive Slovenian language lessons so that they could start following regular classes as soon as possible.

7. A migrant family from Albania opens a bakery on your street. In the night somebody made insulting graffiti on the bakery window: "Out of my country!" What do you think about it?

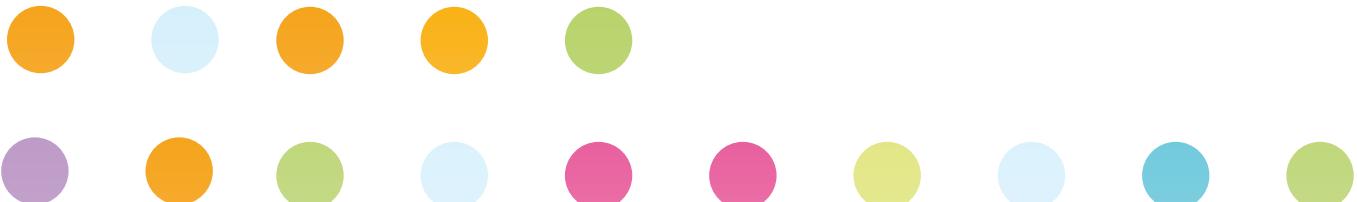
- a. I think it's fair. We have enough bakeries in our town that are owned by people of the same nation as me.
- b. I think that this act is unacceptable. Everybody has the right to work to make a living, no matter the country or culture they come from. I take action and help the owners to clean the graffiti.
- c. I like what happened in the night. The rate of unemployment among people of the same nation as me increases because immigrants occupy our jobs. This night I will go to the bakery and make some damage as well.
- d. I don't like what happened, but I don't take any action.

8. You are organising your birthday party so you are preparing an invitation list. Among others you are considering to invite also two Roma youngsters who are your neighbours. What do you do?

- a. I invite them of course. If somebody of my schoolmates and friends will have something against them, I will ask him or her to be respectful towards them or leave the party.
- b. I don't like my Roma neighbours. Their culture is weird and unacceptable for me.
- c. I wouldn't invite Roma neighbours to my party. We don't hang out so much anyway.
- d. I wouldn't invite my Roma neighbours, because I know they could be the target of bad jokes or comments, so they would feel uncomfortable. So I'll invite them for pizza on a different day.

Notes:

- **General** - the test can be adjusted according to the needs of social reality of the country in which the workshop is being implemented.
- **Question number 3** - It can be referred to any other country (so it's not necessarily Austria), possibly neighbouring country of the one in which the workshop is implemented or of the country to which most citizens from the country in which the workshop is implemented are immigrating to. When choosing a different country also the content in the possible answers should be adjusted accordingly. Instead of Slovenia the name of the country in which the workshop is applied in should be written.
- **Question number 6** - Instead of Slovenia the name of the country in which the workshop is applied in should be written. When choosing a different country also the content in the possible answers should be adjusted accordingly.
- **Question number 7** - Instead of Albania the name of any other country that is applicable regarding the social reality in the country in which the workshop is implemented in can be used.

Evaluation of answers of the test of acceptance of diversity

1. question a =4, b =2, c =1, d =3	5. question a =2, b =1, c =4, d =3
2. question a =3, b =4, c =1, d =2	6. question a =4, b =1, c =3, d =2
3. question a =4, b =1, c =3, d =2	7. question a =3, b =1, c =4, d =2
4. question a =1, b =4, c =2, d =3	8. question a =1, b =4, c =3, d =2

Types of acceptance of diversity according to the reached score

From 8 to 13 points - active acceptance of diversity
 Rejection and discrimination of people that are different from me is not acceptable to me. I take action more or less in every situation of intolerance and exclusion of the different.

From 14 to 20 points - passive acceptance of diversity

Rejection and discrimination of people that are different from me is not acceptable to me. But I don't take action in situations of intolerance and exclusion of the different.

From 21 to 26 points - passive un-acceptance of diversity

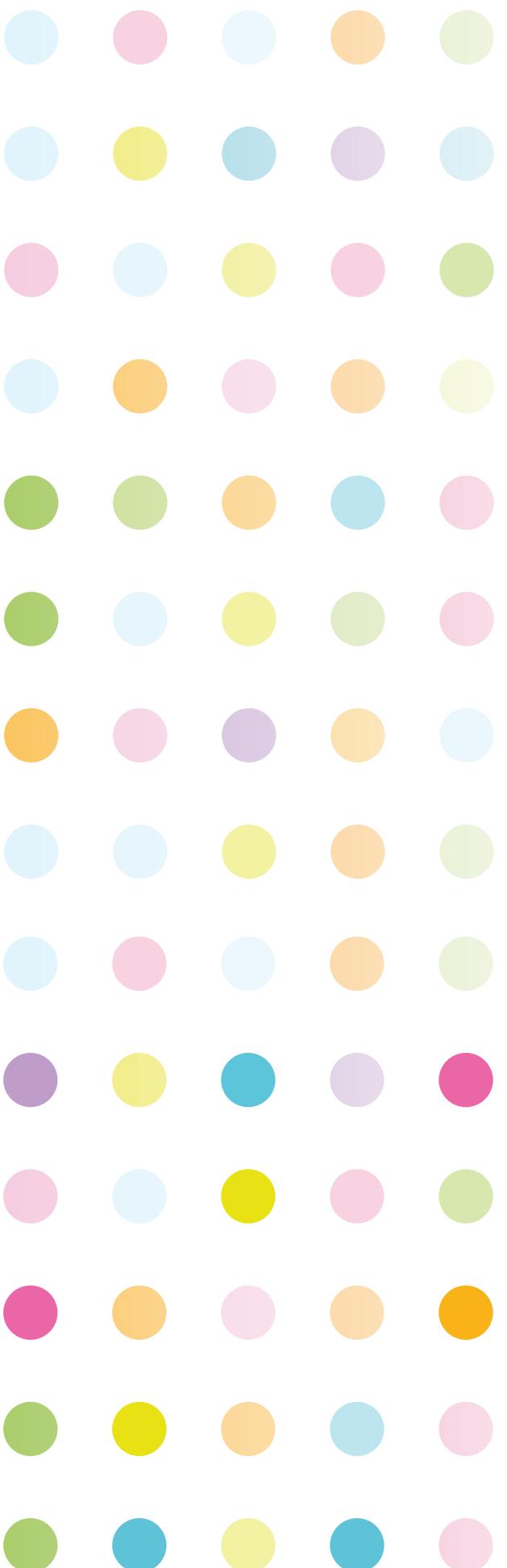
I don't accept cultures that are different from mine, but I'm not taking direct actions against the different. I'm not pointing out my opinion explicitly.

From 27 to 32 points - active un-acceptance of diversity

I don't think that cultures that are different from mine should have equal rights as my own. I don't accept the different and I show it more or less in every opportunity.

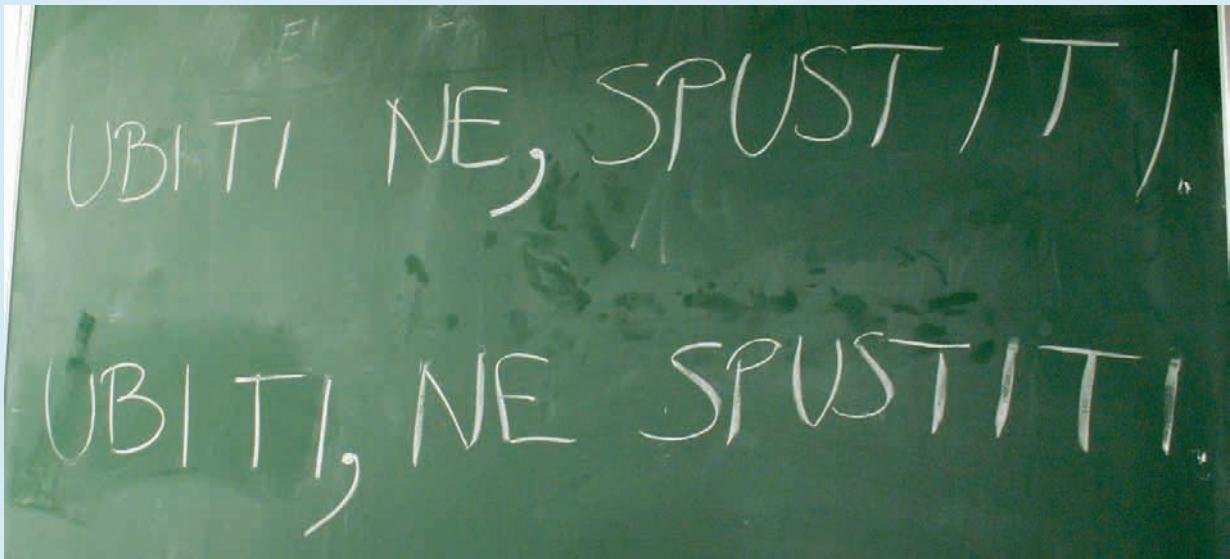
Author:

Karmen Kukovič, Local Youth Council of Slovenske Konjice, 2015

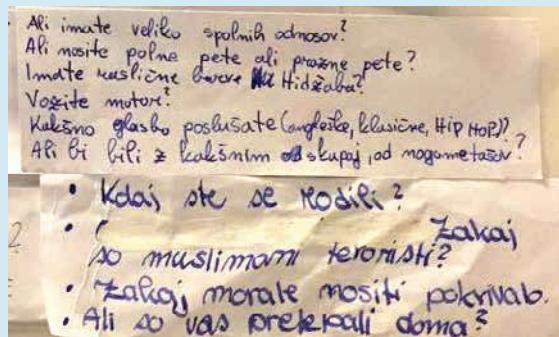

Urice
medkulturnega
dialoga - model
muslimanska
kultura

Hours of
intercultural
dialogue - model
Islam

Urice medkulturnega dialoga - model muslimanska kultura

Ciljna skupina

- Mladi stari med 12 in 15 let.

Struktura Uric medkulturnega dialoga

- 1. del (45 min) – reševanje testa sprejemanja različnosti in obravnava pojmov povezanih z medkulturnostjo;
- 2. del (45 min) – didaktična aktivnost »Biografija«;
- 3. del (45 min) – pogovor s predstavnico_kom muslimanske kulture.

Prvi del delavnice

Reševanje testa sprejemanja različnosti: opis aktivnosti in gradivo za izvedbo najedete na začetku dela, ki vključuje metodologijo Uric medkulturnega dialoga. Prvi del Uric se ne glede na temo oziroma model začne enako.

Drugi del delavnice

Cilji didaktične aktivnosti »Biografija«

- Ozavestiti udeležence_ke o njihovi dejanski ravni poznavanja in razumevanja muslimanske kulture;
- ponuditi pogoje za razmislek udeležencev_k o odnosu večinske populacije in medijev do muslimanske kulture;
- zvišati raven poznavanja in razumevanja izvora predvodov in stereotipov do različnih;
- seznaniti udeležence_ke s psihologijo prvega vtisa.

Specifikacija časovne izvedbe didaktične aktivnosti »Biografija«

Trajanje aktivnosti je 45 min. Podrobna specifikacija:

- razdelitev dela prostora, kjer poteka delavnica, na tri dele, dosledna obrazložitev metode in razdelitev fotografij, na kateri je musliman (8 min);
- branje (pričak na PowerPoint predstavitvi, ki je na voljo za prenos na spletni strani projekta: www.mamd.si in MSOSK: www.msosk.si) trditev iz življenja muslimana iz fotografije, razvrščanje udeležencev_k po prostoru glede na to, s katerim

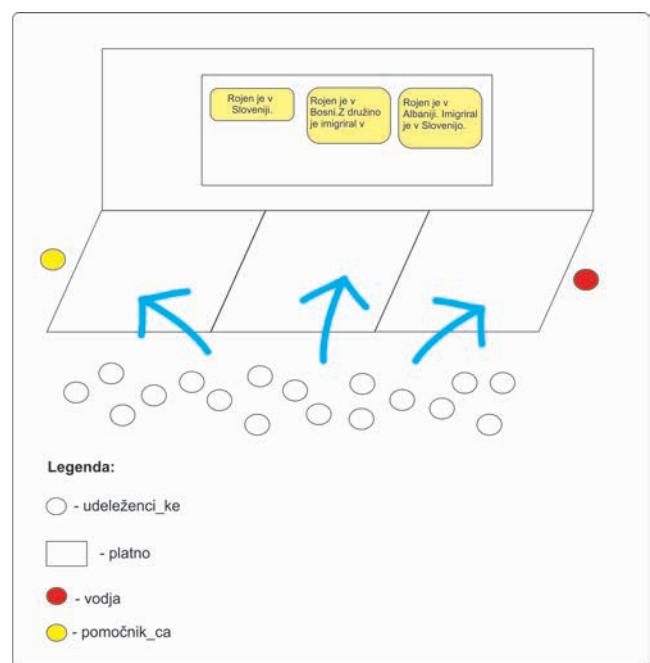
od treh navedenih trditev v vsakem posameznem sklopu se udeleženec_ka strinja in argumentiranje odločitve (15 min);

- pregled vseh resničnih trditev o muslimanu iz fotografije (1 min);
- razdelitev fotografij zakrite muslimanke, branje trditev iz življenja muslimanke na fotografiji, razvrščanje udeležencev_k po prostoru glede na to, s katerim od treh navedenih trditev v vsakem posameznem sklopu se udeleženec_ka strinja in argumentiranje odločitve (15 min);
- pregled vseh resničnih trditev o muslimanki iz fotografije in predstavitev psihologije prvega vtisa (glej opombo 1), »halo efekta« (glej opombo 2) ter vplivov na oblikovanje stališč o pripadnikih_cah manjšin (6 min).

Koraki izvedbe drugega dela delavnice

Vodja aplicira didaktično aktivnost »Biografija«:

- del prostora, v katerem poteka delavnica, razdeli na tri dele (glej sliko);

- vodja razdeli fotografijo moškega, za katerega pove, da je muslimanske vere;
- udeleženke_ce na začetku postavi pred razdeljenim prostorom in jim poda navodilo, da se razvrstijo v enega izmed delov na podlagi svojega strinjanja z eno izmed treh trditev, ki jih bo vodja v 7. oziroma 8. sklopih prebral_a o osebi, katere fotografijo prejeme vsak_a udeleženec_ka. Pove, da je ena trditev resnična, preostali dve pa ne. Pove tudi, da bo po vsakem sklopu naključno

izbral_a nekaj oseb, ki jih bo povprašal_a, zakaj so se odločile, kot so se.

- Vodja prebere prve tri trditve, ki se izpišejo na PowerPoint predstavitevi. Nato pozove udeležence_ke, da se razvrstijo v tisti del prostora, s katerega trditvijo se strinjajo oziroma menijo, da je za osebo na fotografiji resnična. Če se strinjajo s trditvijo, ki je na PowerPoint predstavitevi na desni strani, se postavijo desno, če s tisto, ki je na sredini, na sredino in če na levi, levo. Pomočnik_ca vodje tekom aktivnosti na natisnjeni verziji trditev sproti beleži, za katero trditev v posameznem sklopu se je odločilo največje število oseb. Ta podatek nato služi za analizo izvajalcev_k po zaključku delavnice in je lahko pokazatelj, kako večina gledano splošno vidi oziroma pojmuje muslimana in kako muslimanko.
- Ko se udeleženci_ke razvrstijo, vodja naključno izbere nekoga v vsakem izmed delov prostora (kjer pač udeleženke_ci so) in ga oziroma jo prosi za pojasnilo, zakaj se je odločil_a, tako kot se je. V kolikor vse_i udeleženke_ci zasedejo samo en del prostora, izbere dve ali tri osebe in jih prosi za komentar. Vodja pojasnila odločitev komentira po potrebi. Vodja razkrije resnične trditve šele po tem, ko z udeleženci_kami obravnava vse sklope trditev o osebi na fotografiji.
- Ko so resnične trditve razkrite, lahko vodja udeležence_ke pozove h komentiranju dejanskega profila osebe na fotografiji. Pove tudi njeno ime in priimek.
- Vodja nato udeležencem_kam razdeli fotografijo zakrite muslimanke (če je z udeleženci in udeleženkami pred tem obravnaval_a trditve o muslimanu) in izvede aktivnost na enak način kot predhodno.
- Po tem, ko se komentira tudi dejanski profil druge osebe na fotografiji, vodja povzame naslednje zaključke:
 - opozori na nedoslednosti posploševanja oziroma stereotipiziranja pripadnikov_c manjšin;
 - opozori na podobo, ki se o muslimanski skupnosti ustvarja preko medijev in politik ter pozove h kritičnemu sprejemanju informacij;
 - opozori na veliko možnost napačne slike o človeku, ki jo ustvarimo na podlagi prvega vtisa in/ali »halo efekta«;
 - opozori, kako naša stališča o manjšinah vplivajo na razvoj in kontinuiteto diskriminacijskih politik.

Opomba 1: Pri prvem srečanju oziroma vtisu pogosto pride do tvorjenja izkriviljenih slik o človeku

ozioroma o neki kulturi in sicer zato, ker ščepec informacij, ki jih ob prvem srečanju dobimo, radi posplošujemo na celotno osebnost ali kulturo. Pri tem pozabljamo, da sta vedenje in videz pogojena s konkretno situacijo in stanjem človeka oziroma ljudi. Velja, da do raznih izkriviljanj prihaja zaradi naših subjektivnih kognitivnih socialnih okvirjev oziroma izkušenj, pričakovanj ter vrednot. Velik vpliv na izkriviljanje podobe ob prvem vtsiu imajo tudi morebitni predsodki in stereotipi, ki jih imamo.

Opomba 2: »Halo efekt« je napačno kategoriziranje oziroma pripisovanje lastnosti, ko človeku, pri katerem prepoznamo eno pozitivno lastnost, preprosto pripisemo še druge pozitivne lastnosti. To sicer v nekaterih primerih lahko drži, pogosteje pa to ni upravičeno. Po tem principu bomo nekomu, ki se zdi npr. optimističen ali je pripadnik_ca nam ljube kulture, pripisali lastnosti kot so bistrost, priljubljenost in uspešnost, čeprav za to nimamo dokazov. Pri »halo efektu« lahko gre tudi za pripisovanje negativnih lastnosti, npr. človeka, ki bi se na našem prvem srečanju veliko pritoževal, bi označili za dolgočasnega, asocialnega in slabica.

Faila Pašić Bišić

dr. Ahmed Pašić

Tabela s trditvami - dr. Ahmed Pašić

Rojen je v Bosni. Z družino je imigriral v Slovenijo.	Rojen je v Sloveniji.	Rojen je v Albaniji. Imigriral je v Slovenijo.
Ima končano osnovno šolo.	Ima končano srednjo šolo.	Po izobrazbi je doktor znanosti.
Govori angleški, nemški, slovenski in malezijski jezik.	Govori bosanski in nemški jezik. Njegovo razumevanje in znanje slovenskega jezika je osnovno.	Govori albanski jezik. Njegovo razumevanje in znanje slovenskega jezika je zelo slabo.
Denar dobi z občasnim delom za skupino Islamska država (IS).	Tri leta je v Singapurju opravljal funkcijo menedžerja za logistiko v ameriškem podjetju.	Od leta 2005 je lastnik pekarne.
Svojo soprogo je spoznal preko interneta.	Je samski.	S soproga imata štiri otroke in načrtujeta še enega.
Je pobudnik in koordinator prostovoljske skupine ter član humanitarnega društva.	Ima dobre retorične sposobnosti, zato občasno posoja svoj glas za snemanje reklam na lokalni radijski postaji.	Vsako leto sodeluje na prireditvi Buregdžijada (dnevi bureka v mestu Niš).
Na volitvah vedno odda svoj glas. Je pa proti temu, da imajo volilno pravico tudi ženske.	Če bi imel volilno pravico v Sloveniji, se tukajnjih volitev ne bi udeleževal, ker to ni njegova matična država.	V svojem življenju je v Sloveniji že kandidiral za župana in prišel v drugi krog.
Njegova želja je čim več zaslužiti in denar deliti s svojimi sorodniki v Bosni.	Njegova želja je širiti pozitivno energijo med vsemi ljudmi.	Njegova želja je v muslimansko vero spreobrniti čim več ljudi.

Izjava dr. Ahmeda Pašića: »**Dejstvo je, da je v Sloveniji največji sovražnik položnica. Ne Bosan'c, Srb ali Slovenec. Ljudje so to spoznali. Če ne bomo držali skupaj, bomo propadli vsi, tako Bosanci kot Srbi in Slovenci.**«

Opomba 3: Držijo dejstva, ki so označena krepko. V kolikor bi bilo pri aplikaciji metode govora o drugih osebah, je potrebno predhodno od njih pridobiti soglasje.

Tabela s trditvami - Faila Pašić Bišić

Rojena je v Sloveniji in živi na Jesenicah.	Rojena je v Bosni. V Slovenijo je prišla med vojno kot begunka. Živi v Ljubljani, v Fužinah.	Rojena je v Albaniji. V Slovenijo je prišla z možem, ki je dobil službo v gradbeništvu. Živi v Ljubljani.
Je brez šolske izobrazbe. Posveča se družini in prostovoljnemu delu.	Je magistrska študentka mednarodnega poslovanja v Ljubljani.	Končala je triletno poklicno šolo.
Poročena je z moškim, v katerega se je zaljubila, ga spoštuje in ki ji spoštovanje vrača in ima z njim dva otroka.	Poročena je z moškim, ki ji ga je določila družina in ima z njim tri otroke.	Je samska in nima otrok.
Hidžab (naglavno ruto) nosi, ker ga ženskam zapoveduje Koran.	Hidžab nosi, ker tako zapoveduje njen soprog.	Hidžab nosi ponosno in po svoji volji.
Prijateljuje samo z ženskami muslimanske veroizpovedi, ki nosijo hidžab.	Med njenimi prijatelji so tudi istospolno usmerjeni moški.	Prijateljuje z različnimi ljudmi. V družbi prijateljev moškega spola pa je le v primeru, če je z njo tudi njen soprog.
Kot prva zakrita muslimanka je kandidirala na evropskih volitvah.	V politiko se kot ženska ne sme vključevati.	Politika v Sloveniji je ne zanima, aktivno pa spremila in se odziva na to, kaj se dogaja v njeni matični državi.
Projekti, v katere je bila v zadnjem času aktivno in prostovoljno vključena: <ul style="list-style-type: none"> • aktivnosti proti uporabi alkohola; • informiranje proti umetni prekiniti nosečnosti; • je aktivistka v Društvu za varstvo in proti mučenju živali. 	Njene glavne aktivnosti so: <ul style="list-style-type: none"> • rojevanje in vzgoja otrok; • streženje možu; • dobodelnost v času ramazanskega bajrama. 	Nekateri projekti, v katere je bila v zadnjem času aktivno in prostovoljno vključena: <ul style="list-style-type: none"> • pomoč poplavljenim območjem v Sloveniji, BiH in Srbiji; • v sklopu humanitarnih akcij je obiskala Kosovo, Gazo in Sirijo; • na Filipinih preko človekoljubnega društva skrbi za izobraževanje otrok.

Izjava Faile Pašić Bišić: »O muslimanih se govori kot o skupini, ki je prišla od nekod, je povezana s skupinami, ki uničujejo, razdirajo, pobijajo, sovražijo, zanemarja pa se dejstvo, da smo na evropskih tleh prisotni že stoletja.«

Opomba 4: Držijo dejstva, ki so označena krepko. V kolikor bi bilo pri aplikaciji metode govora o drugih osebah, je potrebno predhodno od njih pridobiti soglasje.

Tretji del delavnice

Cilji pogovora s predstavnico_kom muslimanske kulture

- Udeležencem_kam omogočiti informacije o muslimanski kulturi iz prve roke;
- razbijati predsodke in stereotipe o muslimanski kulturi;
- razvijati kritično mišljenje udeležencev_k.

Trajanje pogovora

- 45 min oziroma dokler je interes.

Obrazložitev aktivnosti

Tretji del delavnic predvideva obisk zakrite muslimanke ali drugega predstavnika muslimanske kulture, ki je pripravljen odkrito odgovoriti na vsa (ali vsaj veliko večino) vprašanja udeležencev_k o muslimanski kulturi. Vodja lahko pred obiskom po zaključeni didaktični aktivnosti »Biografija« ponudi udeležencem_kam možnost, da vprašanja za gosta_je napišejo na lističe. S tem se zagotovi občutek varnosti udeležencev_k in pa zagotovi skupini prilagojeno ter s tem učinkovito delovno dinamiko in klimo v zadnjem delu delavnice. Vodja sam_a presodi glede na značilnosti skupine, če bo ponudil_a to opcijo ali ne. V prvi meri je seveda zaželeno, da se vprašanja gostu_ji postavljajo neposredno.

Izbira sogovornika_ce je zelo pomembna. Kredibilen_na gost_je delavnice lahko s svojim prispevkom sproži pri udeležencih_kah, da svoje predsodke in stereotipe o muslimanski kulturi postavijo pod vprašaj. Večinoma velja, da mladi dobijo informacije o različnih kulturah predvsem iz medijev, ki pa so velikokrat senzacionalistične in s tem slabo predstavljene iz gledišč vseh vključenih oziroma omenjenih. Zato je delavnica Urice medkulturnega dialoga izvrstna priložnost za pridobitev informacij o družbeni realnosti manjšin oziroma za pridobitev kredibilnih informacij iz prve roke. Velja pa tudi, da se o manjšinah ne moremo in ne smemo pogovarjati brez manjšin.

Priporočeno je, da je muslimanka ali musliman na fotografiji resnično oseba, ki pred udeležence_ke

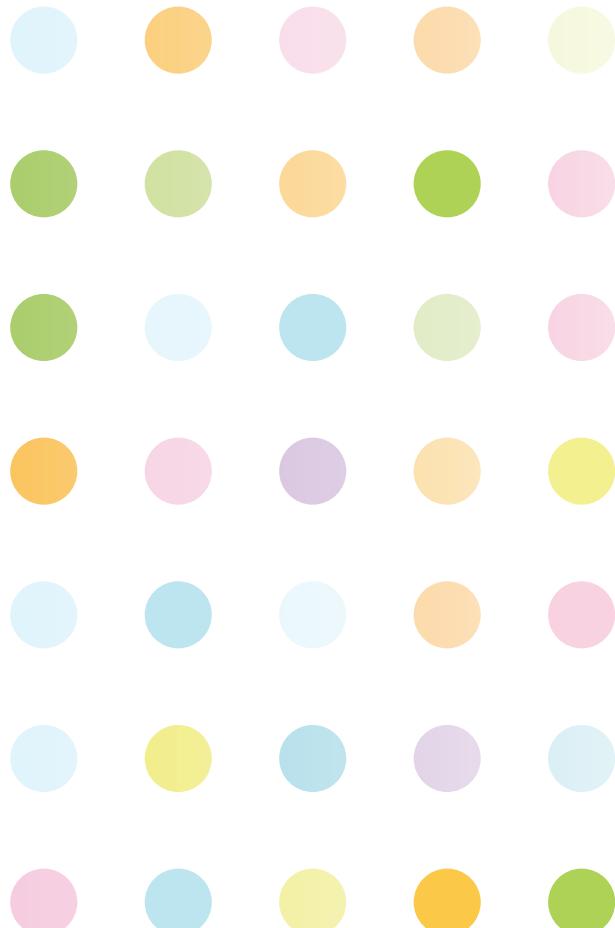
stopi v tretjem delu delavnice. Ni potrebno, da sta gosta oba, je pa zaželeno, če je mogoče.

Vodja v predhodni obrazložitvi poteka delavnice udeležencem_kam zamolči ime in priimek gosta_je. Ženska oziroma moški na fotografiji bo tako deloma gost_je presenečenja. Tak pedagoški pristop »presenečenja« v prvi meri omogoča večjo čustveno angažiranost pri učenju in s tem večji ter dolgotrajnejši učinek, v drugi meri pa bodo vprašanja, če jih bodo udeleženci_ke zapisovali_e, brez cenzure in bodo pokazala na dejansko vedenje in poznavanje muslimanske kulture ter na stereotipe in predsodke. V tretji meri z izkustveno komponento omogoča udeležencem_kam tudi spoznanje, da svoje predsodke, stereotipe in sovražni govor dejansko »lepimo« na konkretnе osebe, z obrazom, imenom in priimkom.

Avtor:

Mladinski svet Občine Slovenske Konjice, 2015

Kontakt: info@msosk.si, karmen.kukovic@msosk.si

Hours of intercultural dialogue - model Muslim culture

Target group

- Youngsters aged between 12 and 15.

Structure of Hours of intercultural dialogue

- First part (45 min) – taking the test of acceptance of diversity;
- second part (45 min) – didactic activity “Biography”;
- third part (45 min) – discussion with a representative of Muslim culture.

First part of the workshop

Taking the test of acceptance of diversity - you can find the description of this activity and the material at the beginning of the part of this publication which offers instructions for the implementation of models Hours of intercultural dialogue. The first part of every educational model starts the same regardless of the theme.

Second part of the workshop

Objectives of the didactic activity “Biography”

- Make youngsters aware of the level of their knowledge and understanding of Muslim culture (the model can be adjusted also for other religions);
- make youngsters aware of the relation of majority culture towards Muslim culture;
- think about sources and the verity of information we get about Muslim culture;
- raise the level of understanding and awareness of the prejudice and stereotypes regarding Muslim culture.

Time for the implementation of “Biography”

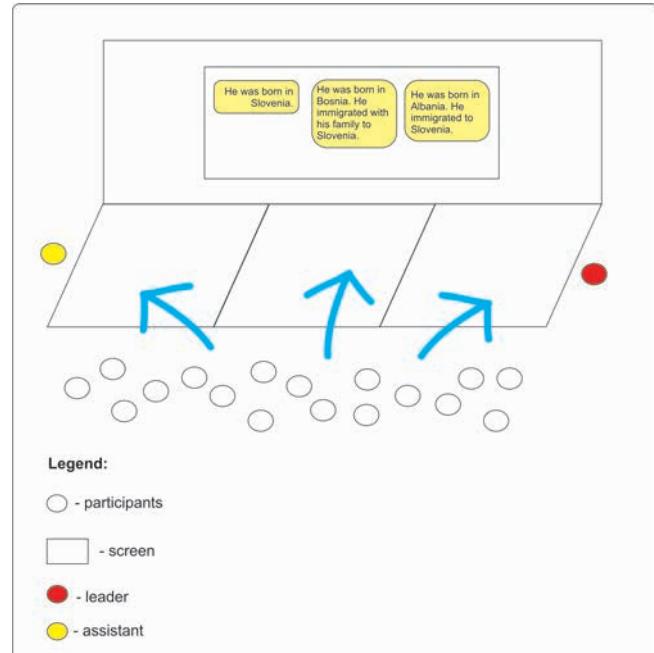
- Division of the space in which the workshop is being implemented in three parts, explanation of the method, distribution of photos of a Muslim man (8 min);
- reading the statements about the Muslim man on the photo (PowerPoint presentation is a separate supplement to these instructions and can be

downloaded from the project's web page: www.mamds.si in the English section - Publications and video) and taking positions in one of the three parts in the space by the participants according to the statement with which they agree or think is true about the Muslim man on the photo and explaining the decision (15 min);

- overview of the truthful statements regarding the Muslim man on the photo (1 min);
- distribution of the photos of the Muslim woman, reading the statements about her (PowerPoint presentation) and taking positions in one of the three parts in the space by the participants according to the statement with which they agree or think is true about the Muslim woman on the photo and explaining the decision (15 min);
- overview of the truthful statements regarding the Muslim woman on the photo and making conclusions about the stereotypes, prejudices, media and politics impact on the public opinion regarding different cultures (6 min).

Steps of implementation of “Biography”

- The leader divides the space in which the workshop is implemented in three parts (see picture);

- the leader distributes the photo of a man and he or she gives the participants the information that the man's religion is Islam (It's not an obligation that firstly distributed photos are of a Muslim

- man. It's the leaders' choice whether he or she will firstly discuss the stereotypes and prejudices regarding Muslim women or men. The leader of the workshop can also decide if he or she is going to use all sets of statements or not. It depends if he or she has enough time to apply all or not. It's recommended that at least one of the person whose photo is used for the activity is the actual guest in the third part of the workshop.);
- the leader explains to the participants that 8 sets of statements will be given about the Muslim man. In each set there is one truthful and two untrue statements about the Muslim man and they will have to decide which is true and with that choose the position in the divided space. The decision is individual (it could also be applied in a way that the whole group would have to make one decision. This way the leader would have to foresee that more time will be needed for each set of statements because the participants would discuss and argue which they think is truthful.). If the statement one agrees with is on the left side in the PowerPoint presentation, then the participant takes the left part of the space, if the statement is in the middle, then one takes position in the middle part of the space and if it's in the right, then one takes the position in the right part. The leader also explains that after everyone will decide and take a place in the space he or she will select 2 – 3 participants and ask them to explain why they chose a certain statement.
 - The leader starts the activity by reading the first three arguments in the first set. The participants decide for one statement, take a certain position in the space and the leader asks 2 – 3 participants for the explanation of the decision. The assistant of the leader has his or hers hard copy of the sets of statements and he or she takes notes in each set for which statement did the majority of participants decide. This information can be used after the workshop by the implementers to see what the common perception of a Muslim man and woman in the group is.
 - When all the sets of statements regarding the Muslim man are dealt with, the leader reveals the true statements and backs them also with a quote made by the Muslim man on the photo. He or she reveals also the name and surname of the man on the photo, but at this point doesn't say yet if the man on the photo will be the guest in the third part of the workshop or not. He or she can also motivate the participants to comment the statements or to express their thoughts regarding

the disclosure.

- The assistant of the leader collects the photos of the Muslim man and distributes the photos of a Muslim woman. The leader moderates the activity the same way as before.
- After also the truthful statements are revealed and the quote by the Muslim woman read, the leader points out:
 - the inconsequence of generalization or stereotyping the representatives of ethnic or cultural minorities;
 - the impact that the media and policymakers have on creation of public opinion and perception of minority groups and calls for critical thinking and filtering of the gained information;
 - how our views regarding the minorities can influence the development and continuity of discrimination policies.

Faila Pašić Bišić

D. Sc. Ahmed Pašić

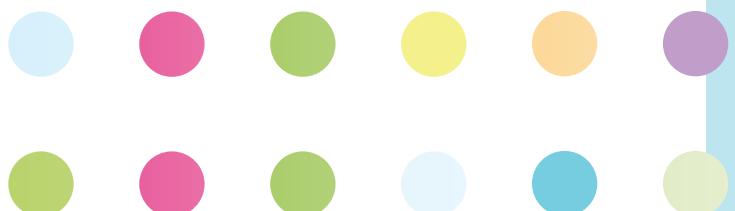

Table with statements - D. Sc. Ahmed Pašić

He was born in Bosnia. He immigrated to Slovenia with his family.	He was born in Slovenia.	He was born in Albania. He immigrated to Slovenia.
He finished primary school.	He finished secondary school.	He's a Doctor of science.
He speaks English, German, Slovenian and Malaysian language.	He speaks Bosnian and German language. His knowledge of Slovenian language is basic.	He speaks Albanian. His understanding of Slovenian language is poor.
He earns money with periodical work for the organization named Islamic state.	For three years he was a logistics manager in an American company in Singapore.	He owns a bakery from the year 2005.
He met his wife through the internet.	He's single.	He and his wife have four children and plan to have one more.
He's the initiator and coordinator of the voluntary group and a member of humanitarian organization.	He's got good rhetorical skills so from time to time he records advertisements for the local radio station.	Every year he's a contestant on the culinary event »Buregdžijada« that takes place in Serbia.
He always gives his vote in the elections. But he is against the fact that also women have the right to vote.	If he had the right to vote in Slovenia, he wouldn't vote on the elections because Slovenia is not his home country.	In his life he was once a candidate for a mayor of one Slovenian city and made it to the second round.
His wish is to earn as much as possible and share the money with his relatives in Bosnia.	His wish is to spread positive energy among all people.	His wish is to convert to Islam as many people as possible.

Quote by D. Sc. Ahmed Pašić: “It's a fact that in Slovenia the greatest enemy is a postal order and not a Bosnian, Serbian or Slovenian. The people got aware of that. If we don't stick together, we will all crash and burn – Bosnian, Serbian and Slovenian people.”

Note 1: The statements that are true are bolded (also in the table with facts about Faila Pašić Bišić). If other people (so not Faila Pašić Bišić and D. Sc. Ahmed Pašić) are chosen for this activity the implementer of the workshop needs to get their approval to use information about them.

Table with statements - Faila Pašić Bišić

She was born in Slovenia and lives in Jesenice.	She was born in Bosnia. She came to Slovenia as a refugee during the war in her country. She lives in Ljubljana, district Fužine.	She was born in Albania. She came to Slovenia with her husband, who got a job in construction. She lives in Ljubljana.
She didn't gain any formal education. She is devoted to her family and voluntary work.	She's a Master's student of international business in Ljubljana.	She finished a three-year vocational school.
She's married to a man with which she fell in love with and which she respects. He respects her as well and they have two children.	She's married to a man, which her family determined for her and they have three children.	She's single and she has no children.
She wears a hijab (headscarf) because Koran orders it.	She wears a hijab because her husband orders it.	She wears a hijab proudly and by her free will.
She is befriended only with other Muslim women who also wear a hijab.	She also has homosexually oriented friends.	She is befriended with different people. She can be in the company of her male friends only if her husband is with her at that time.
She is the first covered Muslim woman who was a candidate on the European parliamentary elections.	As a woman she is not allowed to be engaged in politics.	Politics in Slovenia do not interest her but she actively monitors and responds to political issues in her home country.
Projects, in which she was recently actively and voluntarily involved: <ul style="list-style-type: none"> • prevention activities against the (ab)use of alcohol; • campaigns against voluntary abortion; • activism in the organization for protection, care and against animal cruelty. 	Her main activities are: <ul style="list-style-type: none"> • giving birth to children and their upbringing; • serving her husband; • charity work during Ramadan Bayram. 	A few projects in which she was recently actively and voluntarily involved: <ul style="list-style-type: none"> • charity help for flooded areas in Bosnia, Slovenia and Serbia; • charity visits to Kosovo, Gaza and Syria; • she takes care of education of a group of children in Philippines through a humanitarian organization.

Quote by Faila Pašić Bišić: “Muslims are usually referred to as a group of people that came from somewhere and are connected to groups that destroy, kill, demolish and hate. The fact that Muslims have been present in Europe for centuries is usually ignored.”

Third part of the workshop

Objectives of the discussion with the representative of Muslim culture

- Enable youngsters to get first-hand information about Muslim culture;
- break prejudices and stereotypes about Muslim culture;
- develop critical thinking.

Duration of the discussion

- 45 min or until the discussion holds.

Explanation of the activity

In the third part of the workshop the discussion with a guest(s) - a representative(s) of Muslim culture is foreseen. It is highly recommended to invite a Muslim woman or/and a Muslim man, whose photos are used in the didactic activity "Biography" (second part of Hours of intercultural dialogue). It is desired that the guest(s) are open to all/or most questions about Muslim culture. With a consistent speaker it can be enabled that the stereotypes and prejudice of workshop participants concerning Muslim culture could be put under the question mark. Youngsters get most information about other religions and culture mostly from the media. That kind of information is a lot of times prone to sensationalism and is not realistic and that's the reason why a chance to openly talk with a representative of the Muslim culture would offer first hand and more realistic information.

It is also recommended that the leader doesn't reveal the name(s) of the guest(s) in the third part of the workshop when explaining the course of the workshop at the beginning. The identity of the guest(s) remains unrevealed until after the conclusion of the activity "Biography". So partially that means that the guest(s) is(are) a surprise for the youngsters. This approach enables the activation of emotions of the participants and that means the learning experience will be more efficient and long-term. On the second hand if the leader doesn't state the name(s) of the guest(s) also the questions that the participants can prepare before the entry of the guest(s) will be uncensored and will reflect the actual knowledge about the Muslim culture and possible prejudices and stereotypes. The leader offers the participants the possibility to write down

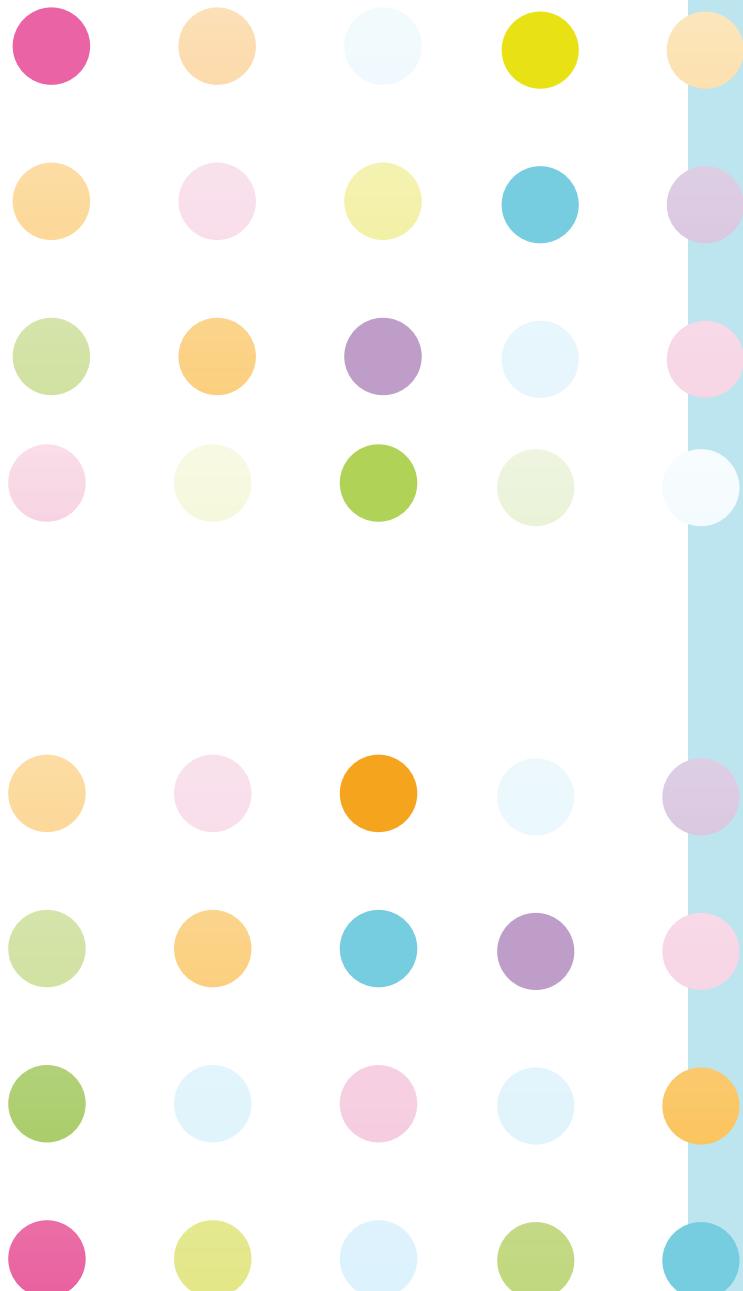
the questions for the guest(s) if they think they are not courageous enough or don't want to be exposed. Otherwise it is of course encouraged to ask questions directly.

Author:

Local Youth Council of Slovenske Konjice, 2015

Contact:

info@msosk.si, karmen.kukovic@msosk.si

Ulice medkulturnega dialoga - model LGBT-skupnosti

Hours of
intercultural
dialogue - model
LGBT-community

Urice medkulturnega dialoga - model LGBT - skupnost

Ciljna skupina

- Mladi stari med 12 in 15 let.

Struktura Uric medkulturnega dialoga

- 1. del (45 min) – reševanje testa sprejemanja različnosti in obravnava pojmov povezanih z medkulturnostjo;
- 2. del (45 min) – didaktična aktivnost »Talna slika diskriminacije»;
- 3. del (45 min) – pogovor s predstavnico_kom LGBT-skupnosti;
- izbirna aktivnost za nadaljevanje obravnave teme (45 min) – »Obrat za 180°«.

Prvi del delavnice

Reševanje testa sprejemanja različnosti: opis aktivnosti in gradivo za izvedbo najdete na začetku dela, ki vključuje metodologijo Uric medkulturnega dialoga. Prvi del Uric se ne glede na temo oziroma model začne enako.

Drugi del delavnice

Cilji didaktičnih aktivnosti »Talna slika diskriminacije« in »Obrat za 180°«

- Zvišati raven poznavanja in razumevanja pojmov v povezavi z LGBT - skupnostjo;
- razumevanje pojma heteronormativna družbena ureditev in osmislitev diskriminacijskih politik usmerjenih proti LGBT - osebam;
- ponuditi pogoje za razmislek udeležencev_k o odnosu večinske populacije in/ali posamezne_ga pripadnice_kate do LGBT - skupnosti;
- spodbuditi udeležence_ke, da se poskusijo vživeti v kožo LGBT - oseb;
- spodbuditi k premišljenemu in aktivnemu delovanju proti diskriminaciji oziroma k sprejemanju LGBT - oseb.

Specifikacija časovne izvedbe aktivnosti »Talna slika diskriminacije«

Trajanje aktivnosti je 45 min. Podrobna specifikacija:

- obrazložitev kratice in pojmov povezanih z LGBT - skupnostjo (5 min);

- pregled zakonodaje in priporočil, ki zadevajo uresničevanje človekovih pravic (15 min);
- obrazložitev pojma heteronormativne družbe na podlagi primerov diskriminacijskih politik do LGBT - oseb (25 min).

Specifikacija vsebinske izvedbe aktivnosti »Talna slika diskriminacije«

- Vodja obrazloži pomen kratice in pojmov v povezavi z LGBT - skupnostjo. V delavnici se predvsem osredotočamo na spolno usmerjenost (torej na črke L, G in B), vendar kljub temu uporabljamo celotni akronim (torej LGBT), pri čemer pa je na začetku delavnice potrebno pojasniti, da se prve tri črke navezujejo na spolno usmerjenost, črka T pa na spolno identiteto. Trans polje se v Sloveniji šele odpira in potrebe trans oseb so drugačne od potreb gejev, lezbijk in biseksualnih oseb. Vodja predstavi tudi osnovne dokumente, ki urejajo področje človekovih pravic in dolžnosti (glej opombo 1). (Za to je na voljo PowerPointova predstavitev, ki jo najdete na spletnih straneh www.mam.d.si in www.msosk.si.) Ko udeleženci_ke razumejo osnovne pojme, vodja preide na obrazložitev pojma heteronormativne družbe.
- Vodja se dotika različnih področij družbenega življenja človeka in sprašuje ter diskutira z udeleženci_kami, kakšna je vidljivost LGBT - oseb npr. v filmih, časopisih, v religiji, kako je s porokami, turizmom, deklariraju spolne usmerjenosti v javnosti, pojavljanjem informacij o LGBT - osebah v na primer zgodovinskih učbenikih (genocid v II. svetovni vojni), v zdravstvu (HIV in psihiatrija - glej opombo 2), kakšno mnenje imajo starši udeleženk_cev, kako je z LGBT - osebami na delovnem mestu ipd. Pri tem, kjer je smiselno, vodja uporabi internet in skupaj se pregleda slikovne zadetke npr. za besede: poroka, družina, ljubezen in če imajo udeleženci_ke sami_e še kakšen predlog. Vodja pojasni, da je sicer stanje odraz značilnosti večinske populacije in da je iz tega vidika stanje logično, vendar po drugi strani, če se o manjšinah ne govoriti, ostanejo nevidne in potisnjene na rob družbe. In tukaj se odpira manipulativni prostor za diskriminacijske politike. Česar ne poznamo, se bojimo ali zavračamo.
- Glede na ugotovitve v sklopu diskusije o položaju oziroma vidljivosti LGBT - oseb na različnih

področijih življenja vodja na tla položi liste, na katerih je nazorno zapisanih sledečih osem področij, na katerih delujejo diskriminatorne politike heteronormativne družbene ureditve, ki se odražajo v življenju LGBT - oseb. Zaradi večje nazornosti, so področja v teh navodilih za izvedbo modela oštevilčena. Sicer pa se številke ob dejanski pripravi materiala tako pri področjih kot pri pripadajočih primerih zbrisujejo.

1. vključevanje v družbo;

2. matična družina;

3. poroke oz. partnerske skupnosti in družinska razmerja;

4. izražanje spolne usmerjenosti v javnosti;

5. stil oblačenja;

6. delovno mesto;

7. turizem;

8. zabava.

- Vodja nato razdeli udeležence_KE v največ 10 skupin in jim razdeli liste (vsaka skupina dobi en list oziroma več teh, v kolikor je skupin manj kot 10), na katerih so navedeni konkretni primeri iz izkušenj LGBT – oseb oziroma primeri politik, ki zadevajo LGBT - skupnost. Poda jim navodilo, da jih preberejo in se odločijo, h kateremu področju jih bodo razvrstili_E. Vodja počaka, da se vse skupine odločijo, nato pa pozove predstavnike_ce skupin, da razvrstijo svoj primer. Najprej primer preberejo na glas še za ostale udeležence_KE, nato pojasnijo, h kateremu področju sodi in zakaj ter list položijo na tla k ustreznom področju. Tako nastane talna slika diskriminacije LGBT-oseb na različnih področjih družbenega življenja.

Primeri izkušenj LGBT - oseb

1.

»Žalili so me in zmerjali. Fantje so me gledali postrani in se niso hoteli družiti z mano. Besede lahko bolijo bolj, kot fizično nasilje, kar je povzročilo, da sem se zaprl, počutil nezaželenega in se izogibal stikov z drugimi do svojega 18. leta.« (moški, 21)

2.

»Moji mami sem povedal [da sem gej] dve leti nazaj in je bilo zelo neprijetno. Ni najbolje sprejela in se tudi danes noče o tem pogovarjati. Rekel sem ji: 'Glej, imam svoje življenje, ne bom te obremenjeval s tem, če ne želiš nič vedeti.' [...] Moti jo, da bo družina uničena, da ne bo imela več nikogar, ker jo bodo vsi

tako gledali. Bolj jo skrbi to, kaj bodo drugi rekli. [...] Teta pa mi je rekla, da pri njih nimam več kaj iskat. Rekla je, da je to zanjo nenormalno, nesprejemljivo, to je sramota za družino.« (Tomaž, 23)

3.

»Škofi, zbrani na sinodi (oktober 2014) z vsega sveta, namreč niso dosegli soglasja o odprtju Katoliške cerkve do vnovič poročenih ločencev in homoseksualcev, kot je to predlagal papež Frančišek. Kot je sporočil tiskovni predstavnik Vatikana Federico Lombardi, so v končnem poročilu upoštevali pomisleke najkonservativnejših članov. /.../ Edina točka, ki je bila sprejeta, je tista, da bi se morali "izogibati" protigejevski diskriminaciji, a ob tem dodajajo, da ne smejo obstajati "niti najmanjše" primerjave med istospolnimi civilnimi zvezami in heteroseksualnimi porokami. Povsem so tudi črtali dele, ki so govorili o "darovih in kvalitetah", ki jih lahko ponudijo istospolno usmerjeni, in "neprecenljivi podpori", ki jo lahko gejevski partnerji nudijo drug drugemu.«

»Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti (ZRIPS) - S tem zakonom se določajo pogoji in postopek za registracijo istospolne partnerske skupnosti, pravne posledice registracije, način prenehanja registrirane skupnosti ter razmerja med partnerjema oziroma partnericama (v nadaljnjem besedilu: partner) po prenehanju registrirane istospolne partnerske skupnosti. Registrirana istospolna partnerska skupnost (v nadaljnjem besedilu: skupnost) je s tem zakonom urejena skupnost dveh žensk ali dveh moških, ki pred pristojnim organom registrirata svojo skupnost na način, določen s tem zakonom.«

»Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerij (ZZZDR) določa, da je zakonska zveza z zakonom urejena življenjska skupnost moža in žene. Pomen zakonske zveze je v zasnovanju družine. Roditeljska pravica pripada skupaj očetu in materi. Pravice in dolžnosti otrok do njihovih staršev in sorodnikov ter pravice in dolžnosti staršev in sorodnikov do otrok so enake ne glede na to, ali so otroci rojeni v zakonski zvezi ali izven nje.«

4.

»Pred leti sem se držala za roko z ljubico. Šli sva po cesti mimo Gimnazije Ledina. Očitno je bil ravno odmor, ker so bili ljudje na oknu in se drli dol na naju. Potem so začeli predmeti leteti skozi okno in seveda sva se spustili za roko, pospešili korak in šli naprej. [...]

To je taka stvar, ki je ne pozabiš in jo imam ves čas v glavi in grem sama sebi zaradi tega na živce. Samocenzura je posledica strahu.« (Lojzka, 32)

5.

»Hodim v srednjo šolo, kjer so pretežno fantje. Glede homoseksualnosti je tukaj zelo nesprejemljivo. [...] Če bi se outiral, predvidevam, da bi bilo zelo slabo. Tudi v razredu, ko profesor sliši, da kdo komu reče peder, sploh ne reagira. Doživel sem že, da je profesor rekел, da so pedri klasa za sebe. [...] Zaradi šole sem spremenil svoj stil oblačenja. Oblačil sem se bolj ... pedrsko, kako naj rečem... oprijete majčke, oprijete hlače in take fore. Zaradi tega so me začeli zafrkavati. [...] Dejansko me je šola prisilila, da sem se spremenil. Na začetku mi je bilo zelo žal, počutil sem se osramočenega. Ampak zdaj sem se pa navadil.« (Marko, 18)

6.

»Ker učim tudi predmet Etika in družba, kjer je prostor za odpiranje teh tem, moram priznati, da je vedno prisoten ta strah, da če bi se vedelo, da sem lezbijka, da bi pogovor o homoseksualnosti pri pouku lahko začeli dojemati kot promocijo. Tako da vedno pazim, kaj povem. Če ne bi bila lezbijka, bi verjetno to temo bolj odpirala pri pouku.« (Galebka, 29)

7.

»Obakrat, ko sva šla na počitnice, je bil recimo problem v hotelu s sobo. Ko so po rezervaciji videli »Mr., Mr.«, so nama dali dve ločeni postelji, kljub temu da sva recimo prej zahtevala skupno oziroma zakonsko posteljo.«

8.

»Šla sva žurat v strejt lokal, ki ni bil gej frendli. Na plesiču sva se sprostila [...] in nekdo nama je takoj rekел: 'Pridita ven, da vaju razbijem, pedra frdamana'. Ko sva šla ven na cigaret, se je začel dreti: 'P**** vama m*****, pedra! To je tvoja žena?' [...] Potem je mojega prijatelja počil po glavi. Varnostniki niso reagirali. Stala sta pri vhodu in se posmihala. Potem sva poklicala taxi in se odpravila na policijo. Tam so nama rekli, naj greva na urgenco, če nama je kaj, in da bodo tam naprej ukrepali.« (Andrej, 21)

Viri:

- CD-rom: Različnost bogati: ne siromaši; Vsakdanje življenje gejev in lezbijk; Intervju 4 – Istospolne partnerske zveze; Legebitra, mirovni

inštitut, Amnesty International Slovenije; DIH-Društvo za integracijo homoseksualnosti

- Prebijmo molk!, Priročnik za učitelje pri uvajanju razprave o homoseksualnosti in homofobiji v srednji šoli, 2012, J. Magić, J. Swierszcz, Ljubljana: Društvo informacijski center Legebitra
- Na križiščih diskriminacije, Večplastna in interseksijska diskriminacija, 2009, R. Kuhar, Ljubljana: Mirovni inštitut
- spletna mesta: Uradni list, PISRS, MMC RTV SLO

Opomba 1:

Ustava RS, 63. člen: »Protustavno je vsakršno spodbujanje k narodni, rasni, verski ali drugi neenakopravnosti ter razpihovanje narodnega, rasnega, verskega ali drugega sovraštva in nestrnosti. Protustavno je vsakršno spodbujanje k nasilju in vojni.«

Kazenski zakonik (KZ-1), 297. člen: ob ugotovitvi kršitve 63. člena ustave predvideva zaporno kazen in odvzem ali onemogočitev sredstev, predmetov, ki so bili uporabljeni, kot tudi pripomočkov za njihovo reproducijo.

Zakon o uresničevanju enakega obravnavanja (ZUNEO): kot krovni protidiskriminacijski zakon prepoveduje diskriminacijo na podlagi različnih osebnih okoliščin (eksplicitno je zapisana tudi spolna usmerjenost) na različnih področjih človekovega življenja (npr. pri zaposlovanju, izobraževanju in usposabljanju, socialni zaščiti, socialnih ugodnostih, dostopa do dobrin in storitev, ki so na voljo javnosti). ZUNEO v 2. členu ne izključuje različnega obravnavanja na podlagi določene osebne okoliščine, če takšno različno obravnavanje upravičuje zakonit cilj in so sredstva za doseganje tega cilja ustrezna in potrebna.

V 6. členu opredeljuje tudi legitimne, posebne ukrepe, ki so začasni ukrepi, ki imajo za cilj zagotoviti dejansko enakost oseb, ki so v manj ugodnem položaju zlasti zaradi svojega spola, narodnosti, rase ali etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti in spolne usmerjenosti. Posebni ukrepi se lahko sprejmejo z namenom preprečevanja ali odpravljanja posledic takšnega položaja oziroma predstavljajo nadomestilo za manj ugoden položaj. Posebni ukrepi so zlasti:

- pozitivni ukrepi, ki ob enakem izpolnjevanju predpisanih meril in pogojev dajejo prednost osebam z določeno osebno okoliščino in se

- uporabijo v primerih, ko obstaja očitno nesorazmerje v zastopanosti oseb z določeno osebno okoliščino;
- spodbujevalni ukrepi, ki dajejo posebne ugodnosti ali uvajajo posebne spodbude za osebe v manj ugodnem položaju.

»**Zakon o delovnih razmerjih**, ki je bil sprejet leta 2002, v 6. členu prepoveduje diskriminacijo na osnovi različnih osebnih okoliščin, med drugim tudi na osnovi spolne usmerjenosti. Delodajalec tako ne sme iskalca zaposlitve ali zaposlenega delavca ozziroma delavko postavljati v neenakopraven položaj zaradi njegove ali njene spolne usmerjenosti, hkrati pa je prepovedana tudi posredna in neposredna diskriminacija na osnovi spolne usmerjenosti.

Raziskava o vsakdanjem življenju gejev in lezbijk v Sloveniji (Mirovni inštitut, 2004) je pokazala relativno majhen delež (4 %) tistih, ki sumijo, da so bili po razkritju svoje spolne usmerjenosti na delovnem mestu zaradi tega odpuščeni z dela ali jim zaradi tega ni bila podaljšana pogodba o delu. Vendar pa je ob tem zaskrbljujoče predvsem dejstvo, da skoraj vsak drugi (49 %) na delovnem mestu skriva svojo spolno usmerjenost ali pa se je razkril le enemu ali dvema sodelavcema, saj se boji, da bi razkritje vodilo v šikaniranje, zapostavljanje, zafrkavanje, omejevanje napredovanja in nenazadnje tudi izgubo službe. Delovno mesto v tem smislu pogosto ni varen prostor za geje in lezbijke.«

Vir: CD-rom: Različnost bogati: ne siromaši; Vsakdanje življenje gejev in lezbijk; Informacije za delodajalce; Legebitra, mirovni inštitut, Amnesty International Slovenije; DIH-Društvo za integracijo homoseksualnosti

Opomba 2: »Psihiatrija je konec devetnajstega in v začetku dvajsetega stoletja resda označila homoseksualnost za duševno bolezen, vendar je ta teorija zavrnjena in ne drži. Leta 1973 je Ameriško psihiatrično združenje črtalo homoseksualnost s seznama bolezni. Tudi Svetovna zdravstvena organizacija je leta 1991 črtala homoseksualnost s svojega seznama bolezni. Pred tem – predvsem pred drugo svetovno vojno, a tudi pozneje – pa so homoseksualnost poskušali zdraviti z električnimi šoki, lobotomijo, teorijo averzije in podobno, vendar brez uspehov.«

Vir: CD-rom: Različnost bogati: ne siromaši; Vsakdanje življenje gejev in lezbijk; Informacije za učitelje in učiteljice; Legebitra, mirovni inštitut,

Amnesty International Slovenije; DIH-Društvo za integracijo homoseksualnosti)

Specifikacija časovne izvedbe izbirne aktivnosti »Obrat za 180°«

Skupno trajanje aktivnosti je 45 min. Podrobna specifikacija:

- priprava zgodbe v obliki stripa o heteroseksualno usmerjenem paru ali posamezniku oz. posameznici, če bi bila družba homonormativna (30 min);
- predstavitev stripovskih zgodb (15 min).

Material potreben za izvedbo

- A5 listi;
- debelejši flomastri;
- širok lepilni trak.

Specifikacija vsebinske izvedbe aktivnosti »Obrat za 180°«

Gre za pripravo zgodbe v obliki stripa o heteroseksualno usmerjenem paru ali posamezniku_ci, če bi bila družba homonormativna in bi bil njen odnos do heteroseksualnosti izključujoč. Izvedba aktivnosti »Obrat za 180°« brez predhodne izvedbe aktivnosti »Talna slika diskriminacije« je kredibilna samo takrat, če imajo udeleženke_ci že dobro poznavanje pojma heteronormativne družbene usmeritve. V nasprotnem primeru ni priporočljivo, da se aktivnost »Obrat za 180°« izvaja samostojno. Izvedba te aktivnosti je priporočljiva kot nadaljevanje obravnavanja tematike po izvedenih Uricah medkulturnega dialoga.

- Vodja razdeli udeležence_ke v skupine po največ 4 osebe.
- Vodja pozove udeleženke_ce, da se dogovorijo:
 - na katerem področju življenja bo potekala zgodba;
 - kje se bo zgodba odvijala in kdaj;
 - kdo bo/-do liki zgodbe;
 - kaj se bo liku/-om zgodilo;
 - kako bo reagirala večina ljudi glede na dejanje glavnega lika;
 - kakšen bo konec;

- koliko slik bodo ustvarili_e oziroma kaj bo na posamični sliki;

- da izrišejo posamezne prizore v stripovskih kvadratih (Pred izvedbo delavnice mora vodja pripraviti kvadrate oziroma liste velikosti A5, da lahko strip oziroma posamezne slike stripa rišejo vsi v skupini hkrati.).

- V pomoč jim vodja poda prazno tabelo »Zasnova zgodbe za strip«, pri čemer pojasni na konkretnem primeru, torej že izpolnjene tabele z njegove oziroma njene strani, na kakšen način jo izpolniti. Kopija primera izpolnjene tabele se lahko ravno tako neposredno poda vsaki skupini udeležencev_k hkrati s prazno tabelo, da jim je lahko v pomoč skozi celoten proces tvorjenja lastne zgodbe. Vodja pokaže tudi primer stripa (glej sliko), ki ga je izrisal_a pred izvedbo delavnice. Kar se tiče izrisa stripa, pove, da naj se ne osredotočajo na likovno estetiko in dovršenost, temveč na čim večjo nazornost stripa, kar se tiče priovedovanja zgodbe.

- Ko udeleženci_ke izrišejo strip, jim vodja da lepilni trak, s pomočjo katerega zlepijo kvadrate v celovit strip. Vsaka skupina nato predstavi svoj strip.
- Vodja povzame zaključke in smoter aktivnosti, izhajajoč iz doseženega cilja, da so udeleženci_ke imele možnost poskušati se vživeti v kožo LGBT - oseb in jih pozove k upoštevanju človekovih pravic in dolžnosti, ki izhajajo iz njih ter jih spodbudi h kritični obravnavi in ozaveščanju stereotipov in predsodkov, ki jih gojimo do različnih od sebe.

Tabela »Zasnova zgodbe za strip«

Na katerem področju življenja bo potekala zgodba?	
Kje se bo zgodba odvijala in kdaj?	
Kdo bo/-do liki v zgodbi?	
Kaj se bo liku/-om zgodilo?	
Kako bo reagirala večina ljudi glede na glavni lik?	
Kakšen bo konec?	

Vsebina kvadratov stripa

1. slika	
2. slika	
3. slika	
.	
.	
12. slika	

Primer

Zasnova zgodbe za strip

Na katerem področju življenja bo potekala zgodba?	Ljubezen.
Kje se bo zgodba odvijala in kdaj?	Na šoli med odmorom.
Kdo bo/-do liki v zgodbi?	Punca, zaljubljena v fanta.
Kaj se bo liku/-om zgodilo?	Punca bo poljubila fanta.
Kako bo reagirala večina ljudi glede na glavni lik?	Smejali se bodo, ju ozmerjali ter nanju kazali s prstom.
Kakšen bo konec?	Punca se bo zaklenila na stranišče in počakala, da bodo šli vsi ostali domov.

Vsebina kvadratov stripa

1. slika	šola
2. slika	učenci in učenke pri pouku ter zvonjenje zvonca za konec ure
3. slika	vsi na hodniku
4. slika	poljub
5. slika	neodobravanje vrstnikov in vrstnic
6. slika	zasmehovanje s strani vrstnikov in vrstnic
7. slika	punca pobegne na stranišče
8. slika	punca joče na stranišču
9. slika	vsi gredo domov
10. slika	punca pride iz stranišča
11. slika	punca gre sama domov
12. slika	/

Tretji del delavnice

Cilji pogovora s predstavnico_kom LGBT - skupnosti

- udeležencem_kam omogočiti informacije o LGBT - skupnosti iz prve roke;
- razbijati predsodke in stereotipe o LGBT - skupnosti;
- razvijati kritično mišljenje udeležencev_k.

Trajanje pogovora

- 45 min oziroma dokler je interes.

Obrazložitev aktivnosti

Tretji del delavnic predvideva obisk predstavnika_ce LGBT - skupnosti, ki je pripravljen_a odkrito odgovoriti na vsa (ali vsaj veliko večino) vprašanja udeležencev_k o LGBT tematiki. Vodja lahko pred obiskom po zaključeni didaktični aktivnosti »Talna slika diskriminacije« udeležencem_kam ponudi možnost, da vprašanja za gosta_jo napišejo na lističe. S tem se po potrebi (odvisno od značilnosti skupine) lahko zagotovi občutek varnosti udeležencev_k in pa skupini prilagojeno ter s tem učinkovito delovno dinamiko in klimo v zadnjem delu delavnice. Seveda pa je v prvi meri zaželeno, da se vprašanja postavljajo neposredno.

Izbira sogovornika_ce je zelo pomembna, saj lahko s svojim prispevkom sproži pri udeležencih_kah, da svoje predsodke in stereotipe o LGBT - skupnosti postavijo pod vprašaj. V medijih lahko redko preberemo kaj na temo LGBT skupnosti, v družbi pa je splošno gledano ta tema po našem mnenju še vedno tabu. Večinska populacija se sicer vedno bolj odpira LGBT - skupnosti in obratno, vendar je ta proces zelo počasen. Ker je pretok realističnih informacij o LGBT- skupnosti slab, menimo, da predsodki in stereotipi v povezavi z LGBT - skupnostjo izhajajo predvsem iz zavajajočega, enotranskega informiranja s strani homofobnih institucij, nepoznavanja in neinformiranosti. Zato je delavnica Urice medkulturnega dialoga izvrstna priložnost za pridobitev informacij o družbeni realnosti LGBT-skupnosti.

Avtor:

Mladinski svet Občine Slovenske Konjice, 2015

Kontakt: info@msosk.si, karmen.kukovic@msosk.si

Hours of intercultural dialogue - model LBGT - community

Target group

- Youngsters aged between 12 and 15.

Structure of Hours of intercultural dialogue

- First part (45 min) – taking the test of acceptance of diversity;
- second part (45 min) – didactic activity “Floor picture of discrimination”;
- third part (45 min) – discussion with a representative of LGBT - community;
- optional: extra activity for continuation of dealing with the theme LGBT - community after the basic Hours of intercultural dialogue - “180° turn” (45 min).

First part of the workshop

Taking the test of acceptance of diversity - you can find the description of this activity and the material at the beginning of the part of this publication which offers instructions for the implementation of models Hours of intercultural dialogue. The first part of every educational model starts the same regardless of the theme.

Second part of the workshop

Objectives of the didactic activity “Floor picture of discrimination”

- To enhance the level of knowledge and understanding of terms connected with LGBT - community and the term heteronormative society;
- to offer conditions for an effective reflection about the relations between majority population and LGBT - community;
- raise the level of understanding and awareness of the prejudice and stereotypes regarding LGBT - community.
- to encourage active involvement against discrimination or in promotion of acceptance of LGBT - individuals.

Note 1: Objectives are valid also for the optional extra activity »180° turn«.

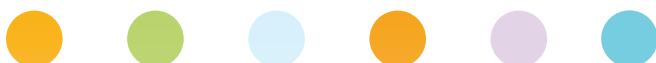
Time of implementation of “Floor picture of discrimination”

Duration of the activity is 45 min:

- explanation of the acronym LGBT and terms regarding LGBT - community (5 min);
- overview of the legislation and recommended directions regarding human rights (15 min);
- explanation of the term heteronormative society through real life examples of discrimination cases of LGBT - individuals (25 min).

Steps of implementation of “Floor picture of discrimination”

- The leader explains the meaning of the acronym LGBT and terms regarding LGBT - community. In this workshop the focus is on sexual orientation (so letters L, G and B), but the LGBT acronym should be used anyway. At the start of the workshop the leader of the workshop should explain that L, G and B refer to sexual orientation and the letter T to sexual identity. When the participants reach basic understanding of the terms, the leader starts with the explanation of the term heteronormative society. For the implementation of this part of Hours of intercultural dialogue there is a PowerPoint presentation prepared and is available on the projects' web page - www.mamd.si in the English section under „Publications and video“. The leader should adjust it in some parts to his or hers country's reality especially regarding the legislation on human rights and laws governing the rights of LGBT-individuals regarding marriage, family relations and founding of a family.
- The leader goes through different areas of individuals' social life and discusses with the participants how the visibility of LGBT- individuals is for example in movies, newspapers, religion, marriage, tourism, declaration of sexual orientation in public, informing about LGBT - community in school textbooks (for example history textbooks and information about the systematic destruction of gay people in II. world war), health care (HIV and psychiatry - see note 2), what the participants think the opinion of their parents about LGBT – community is, how it is with the conditions at work for LGBT - individuals etc. If applicable the leader can also use the internet as

a tool for a clear presentation of the term heteronormativity and visibility of LGBT – community. He or she for example checks with the participants the search hits for the words: marriage, family, love etc. He or she can also ask the participants for suggestions for the internet search. The leader explains that the search hits show the average circumstances in society and that from this point of view the search hits are logical, but on the other hand if we don't talk also about the characteristics and needs of LGBT-community and other cultural and ethnic minorities, then these groups are marginalized or invisible. And if that is the case then the field for political and policy manipulations is wide open. What we don't know, we fear or/and reject.

- According to the findings of the discussion regarding the position or visibility of LGBT-individuals on different areas of social life the leader puts on the floor sheets of paper on which 8 following areas are written. In these instructions the areas are numbered so that it's clear for the facilitators which statement belongs to which area. But when implementing the workshop the numbers are not given so that the participants have to reflect and decide which area they will link with which statement.

1. social inclusion;
2. parent family;

3. marriage or partnership and family relations;
4. declaration of sexual orientation in public;

5. dress style;
6. work;
7. tourism;
8. entertainment.

- The leader divides the participants into maximum 8 groups and to each he or she gives a sheet of paper (or more sheets if there are less groups than 8) on which statements of LGBT - individuals are or examples of policies that regard LGBT-community. He or she gives instruction that they should read carefully what is written on their paper(s) and decide to which area of social life it could be linked. After all the groups come to a decision the leader asks the representative of each group to read out loud their example and then explain to which area they linked it and to place the statement or example on the floor beside the area. Hereby a floor picture of discrimination of LGBT-individuals on different areas of social life is constructed. The leader has

also the option to discuss specific statements with the participants if the need occurs or he or she can put down the questions of participants and ask the guest(s) in the third part of the workshop to answer them.

Note 2: "Psychiatry declared homosexuality as a mental disease end of 19th, beginning of 20th century but this theory was disproven and is not eligible. In 1973 American psychiatry association crossed it from the list of diseases. World health organization followed their example in 1991. Before these actions, especially during the II. world war, homosexuality was being treated with electric shocks, lobotomy, theory of aversion etc. but nothing has proven successful."

Source: CD-ROM: Diversity makes us richer: not poorer; the everyday life of gays and lesbians; Legebitra, Peace institute, Amnesty International Slovenia; DIH-Association for integration of homosexuality

Statements of LGBT - individuals or examples of policies regarding LGBT - community

1.

"They insulted me and called me names. The boys looked at me depreciatingly and didn't want to hang out with me. Words can hurt more than physical violence and that is why I withdrew into myself, felt unwanted and avoided contacts with other people till I was 18 years old." (man, 21)

2.

"I told my mother (that I'm gay) two years ago and I felt very uncomfortable. She didn't take it well and she still doesn't want to talk about it today. I told her: "Look, I have my own life I won't burden you with this if you don't want to know anything about it." It bothers her because she thinks that our family will be ruined because of this and that she will end up alone because everyone will look depreciatingly on her. So she worries what other people will think about this. And my aunt said to me that she doesn't want me around anymore and that this is not normal, but unacceptable and a shame for the family." (Tomaž, 23)

3.

"Bishops from different parts of the world gathered on a synod (October 2014). They didn't achieve a consensus about opening the Catholic Church to

anew married divorcees and homosexuals like the Pope Francis suggested. The Vatican spokesman Federico Lombardi announced that in the final synod report they took in consideration doubts of the most conservative members. /.../ The only thing that was accepted was that anti-gay discrimination should be avoided but at that it was added that there should be no comparison between same sex unions and heterosexual marriages. They crossed out the parts that included "gifts and qualities" that homosexually oriented can offer and "priceless support" that gay partners can offer each other."

4.

"It happened a couple of years ago when I and my girl were holding hands while walking down the street. We passed by one of the secondary schools in our city and I guess there was a break at that time because all the pupils were leaning out of the windows and were shouting at us. Shortly after that they started to throw objects at us and of course we let go, hastened our step and went by. You don't forget experience like that and sadly I have it in my head all the time and that fact annoys me. Self-censorship is a consequence of fear." (Lojzka, 32)

5.

"I'm going to a secondary school for which mostly boys apply. Homosexuality is here very unacceptable. If I would come out of the closet, I think there would be negative consequences. Also in the classroom during the lesson if it occurs that someone calls someone "a fagget" teachers don't react at all. Once even occurred that one professor said that "faggots" are a class for themselves. Because of the school I changed my dress style because I dressed... kind of gayish... slim t-shirts and pants and things like that. Other boys started to tease me. So basically the school forced me to change. I felt really sad at first and ashamed. But I got used to it by now..." (Marko, 18)

6.

"Because I teach the subject "Ethics and society", which according to my opinion is a proper subject for this theme, I have to admit that I'm always scared that if people knew that I'm a lesbian they would say that talking about homosexuality at my classes is a kind of promotion of it. That's why I'm always very careful when talking about this theme. If I wouldn't be a lesbian, I would address this theme more in my lessons." (Galebka, 29)

7.

"Both times when we went on a vacation we had problems at the hotel with our room. When they saw my reservation which was meant for two male people they gave us two separate beds although I specifically asked for a double bed."

8.

"We went to party in a "straight" bar which wasn't gay-friendly. We relaxed while dancing and instantly someone said to us: "Come outside so I will kick your asses, damn faggots." When we went outside for a cigarette the same person started to shout: "F*****, faggots! This is your wife?" and he hit my friend on the head. The security of the bar didn't react. They stood at the entrance and were amused by the scene. Me and my friend called a taxi and went to the police. They told us that we should go to urgent care if something is wrong with us and there they will then take further actions." (Andrej, 21)

Sources:

- At the Crossroads of Discrimination, Multiple and Intersectional Discrimination, 2009, R. Kuhar,, Ljubljana: Peace institute
- CD-ROM: Diversity makes us richer: not poorer; the everyday life of gays and lesbians; Legebitra, Peace institute, Amnesty International Slovenia; DIH-Association for integration of homosexuality
- Let's break the silence!, Handbook for Teachers in introducing the debate on homosexuality and homophobia in high school, 2012, J. Magić, J. Swierszcz, Ljubljana: Društvo informacijski center Legebitra
- web media page: MMC RTV SLO

Optional activity "180° turn"

It's not recommended that this activity is implemented if the activity "Floor picture of discrimination" was not applied before it. The leader should check if the participants are familiar with the term and meaning of homonormative society and then decide whether it would be reasonable to implement activity "180° turn". This activity is meant to be a logical upgrade of the gained knowledge after the three-hour workshops Hours of intercultural dialogue are fully applied.

Time of implementation of activity “180° turn”

The duration of activity is 45 min:

- making of a story in the form of a comic about a heterosexual pair or an individual imagining that society would be homonormative (30 min);
- presentation of comic stories (15 min).

Material need for implementation

- A5 sheets of paper;
- thicker felt pens,
- adhesive tape.

Note 3: The number of sheets depends on the number of the participants and furthermore on the number of groups that will be formed. The point is that each member in the group will draw comic box scenes. This way a lot of time can be saved and the concentration of each participant maintained. So for example one member of the group will draw the first scene, another member the second and so on.

Steps of implementation of activity “180° turn”

- The point of this activity is making a story in a comic form about a heterosexual pair or individual if we imagined that the society would be homonormative and that its relation towards heterosexuality would be discriminatory the same way as the heteronormative society, in which we live in, is discriminatory towards homosexually oriented people.
- The leader divides the participants in groups per maximum 4 people.
- The leader asks the participants within each group to discuss and decide:
 - on which area of social life will the story be happening;
 - where the location of the story will be;
 - who will be the character(s);
 - what will happen to the character(s) in the story;
 - how will the majority of people react regarding the action of the character(s) or event;
 - what will be the ending;
 - how many comic boxes will they draw to tell the story or what will each comic box have drawn on;
 - to draw the selected scenes of the story in the comic boxes.
- To help the participants the leader gives each

group a blank tabulated list “Plan for the comic story”. He or she also explains on a concrete example how the table can be helpful. He or she can give each group besides the blank table also a fulfilled one so that they can use it during the whole process of making the story and be as much independent at it as possible.

- The leader also shows an example of a comic made by him or her (see picture) before the workshop. What the drawing of the comic is concerned he or she emphasizes that the participants shouldn't focus on artistic aesthetics and perfection but on demonstrativeness regarding the story.

- When the participants finish drawing the comic boxes the leader gives them adhesive tape so they can tape the boxes together into a whole comic story. Each group then presents its story through the comic.
- The leader makes a conclusion and explains the aim of the activity in which the participants could empathize with how LGBT - individuals feel in cases of discrimination in different areas of social life. The leader promotes the application of human rights and duties for all people no matter one's personal circumstances and encourages

the participants to always test their prejudices and stereotypes regarding different people.

Table »Plan for the comic story«

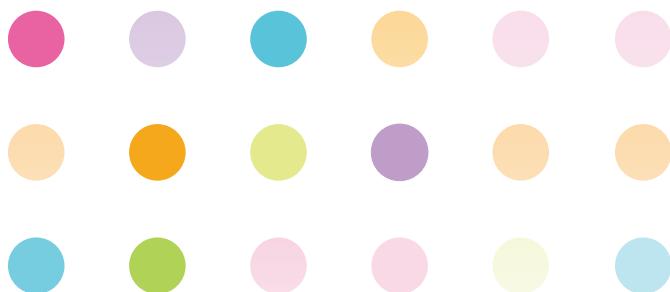
On which area of social life will the story happen?	
Where will the location of the story be and at what time (of the day) will it happen?	
Who will be the character(s)?	
What will happen to the character(s) in the story?	
How will the majority of people react regarding the action of the character(s) or event?	
What will be the ending?	

Example

On which area of social life will the story happen?	Love.
Where will the location of the story be and at what time (of the day) will it happen?	In a school during a brake.
Who will be the character(s)?	A girl in love with a boy.
What will happen to the character(s) in the story?	The girl will kiss the boy.
How will the majority of people react regarding the action of the character(s) or event?	They will laugh and call them names.
What will be the ending?	The girl will lock herself in the toilet and wait for others to go home.

Content of the comic boxes

1. scene	
2. scene	
3. scene	
.	
.	
.	
12. scene	

Content of the comic boxes

1. scene	school
2. scene	pupils during a lesson and the school bell announcing a break
3. scene	all pupils in the hall
4. scene	kiss
5. scene	disapproval of the pupils
6. scene	pupils mocking
7. scene	the girl escapes to the toilet
8. scene	girl crying, locked in the toilet
9. scene	pupils going home
10. scene	girl comes out of the toilet
11. scene	girl walking home alone
12. scene	/

Third part of the workshop

Objectives of the discussion with the representative of LGBT - community

- Enable participants to get first-hand information about LGBT - community;
- break prejudices and stereotypes about LGBT - community;
- develop critical thinking.

Duration of the discussion

- 45 min or until the discussion holds.

Explanation of the activity

In the third part of the workshop a discussion with a guest - a representative of LGBT - community is foreseen. It is desired that the guest(s) are open to all/or most questions about LGBT - community. With a consistent speaker it can be enabled that the stereotypes and prejudices of the participants concerning the LGBT - community are put under the question mark. Media rarely offer information about LGBT - community. In society this theme is still a taboo. Although the majority population is becoming more open towards LGBT - community and vice versa this process is very slow. As the flow of information about LGBT - community is weak, we believe that prejudices and stereotypes in relation to LGBT - community arise because of this and are also a consequence of one-sided informing and informing that leads astray by homophobic institutions. Therefore the workshop Hours of Intercultural Dialogue is an excellent opportunity to acquire key and credible first-hand information. It is also a fact that we can't speak about minorities without minorities.

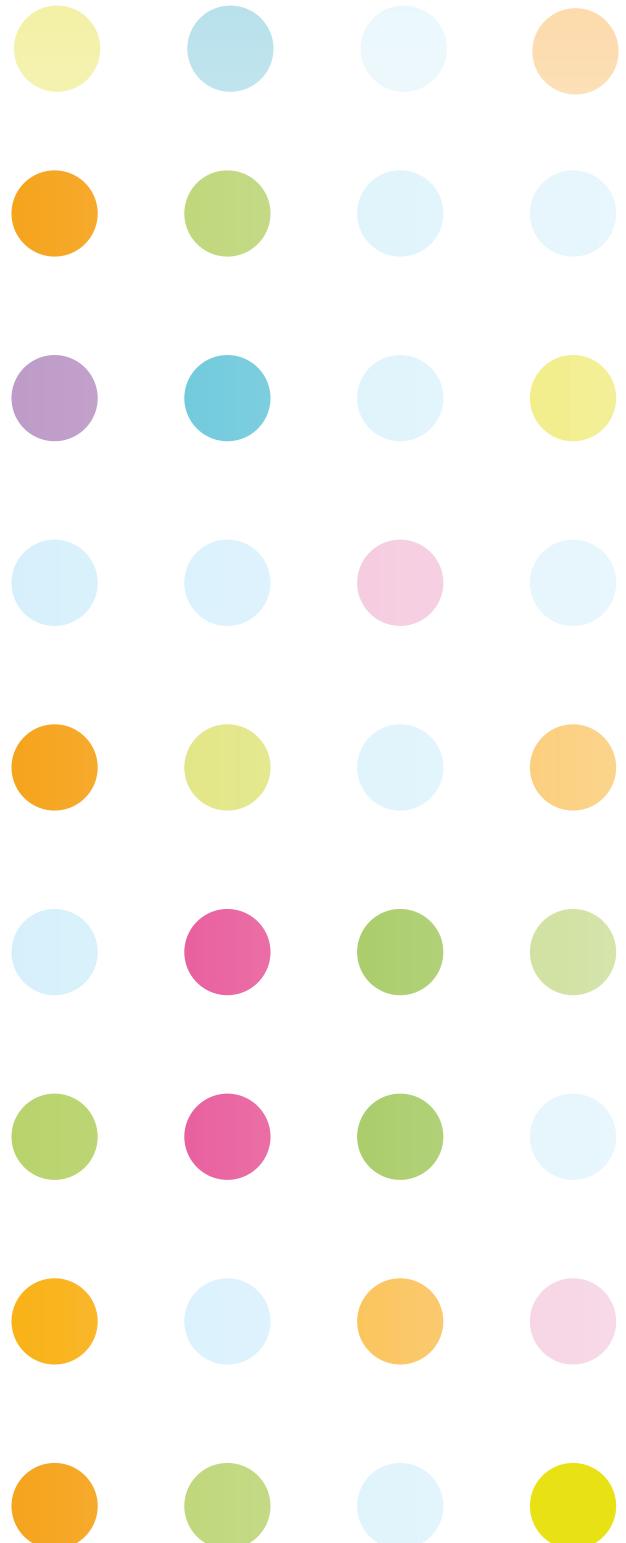
The leader can offer the participants when concluding the second part of the workshop the possibility to write down questions that they have regarding the LGBT - community on sheets of paper, which he or she prepares before the workshop. The leader encourages the participants to write any kind of questions without censure. Before he or she lets the guest(s) into the room, he or she assures the participants total discretion and encourages them to use the time with the guest(s) as good as possible. The leader offers the participants the possibility to write down the questions for the guest(s) if he or she thinks they are not courageous enough or don't

want to be exposed. Otherwise it's of course encouraged to ask questions directly.

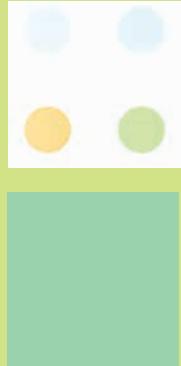
Author:

Local Youth Council of Slovenske Konjice, 2015

Contact: info@msosk.si, karmen.kukovic@msosk.si

Urice medkulturnega dialoga - model migrant i in migrantke

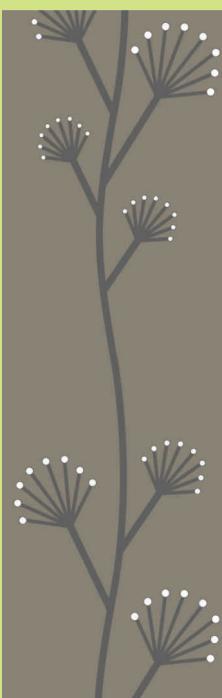
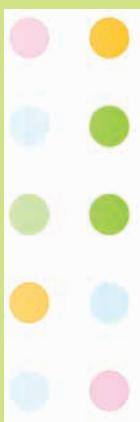

Prosimo, da s številkami od 1 do 5 oceniš trditve o delavnici Urice medkulturnega dialoga. Pri vsakem vprašanju obkroži samo eno eno številko.
Hvala!

1 - sploh ne drži 2 - ne drži 3 - niti ne drži, niti drži 4 - drži 5 - povsem drži

Delavnička je spodbudila razmišljajanje o mojih predstodkih in stereotipih do različnih kultur.	1	2	3	4	5
Delavnička je omogočila, da sem lahko izražal/-a svoje mnenje.	1	2	3	4	5
Pogovor z gostom/gostjo na delavnici je bil poučen in mi je bil zelo všeč.	1	2	3	4	5
Odslej bom s strani medijev in drugih virov bolj kritično sprejemal/-a informacije o različnih kulturnih.	1	2	3	4	5
Odslej si bom prizadeval/-a za zvišanje svoje stopnje sprejemanja različnih kulturnih.	1	2	3	4	5
Zelim si, da bi bilo na naši šoli delavnic te vrste več.	1	2	3	4	5
Delavnice te vrste so pomembne za moj osebnostni razvoj.	1	2	3	4	5

1000

Hours of
intercultural
dialogue -
model
migrants

Urice medkulturnega dialoga - model migranti in migrantke

Ciljna skupina

Mladi starci med 12 in 15 let.

Struktura Uric medkulturnega dialoga

- 1. del (45 min) – reševanje testa sprejemanja različnosti in obravnava pojmov povezanih z medkulturnostjo;
- 2. del (45 min) – didaktična aktivnost »Mirësevini«;
- 3. del (45 min) – pogovor s predstavnicami_ki migrantk_ov.

Opomba1: Izgovorjava »mirësevini«; prevod »dobrodošli«. Model se po potrebi lahko prilagodi za obravnavo katere koli kulture.

Prvi del delavnice

Reševanje testa sprejemanja različnosti: opis aktivnosti in gradivo za izvedbo najdete na začetku dela, ki vključuje metodologijo Uric medkulturnega dialoga. Prvi del Uric se ne glede na temo oziroma model začne enako.

Drugi del delavnice

Cilji didaktične aktivnosti »Mirësevini«

- spodbuditi udeležence_ke, da se vživijo v kožo migrantov_k;
- ponuditi pogoje za razmislek o odnosu večinske populacije, medijev in politike do migrantov_k;
- spodbuditi kritično razmišlanje;
- spodbuditi k premišljenemu in aktivnemu delovanju proti diskriminaciji migrantov_k.

Specifikacija časovne izvedbe didaktične aktivnosti »Mirësevini«

Trajanje aktivnosti je 45 min. Podrobna specifikacija:

- poučevanje štirih osnovnih fraz v albanskem jeziku brez simultanega prevajanja in poučevanje značilnosti albanske kulture in zgodovine v albanskem jeziku brez simultanega prevajanja (15 min);
- kratko skupno ustno preverjanje pridobljenega znanja o značilnostih albanske kulture in zgodovine ter diskusija o izkušnji v maternem

jeziku večine udeleženk_cev (5 min);

- poučevanje štirih osnovnih fraz v albanskem jeziku, albanske kulture in zgodovine v maternem jeziku večine udeležencev_k (15 min);
- kratko skupno ustno preverjanje pridobljenega znanja o značilnostih albanske kulture in zgodovine in zaključki aktivnosti v maternem jeziku večine udeležencev_k (10 min).

Opomba 2: Tudi kosovska kultura je v osnovi albanska kultura.

Material in gradivo potrebno za izvedbo didaktične aktivnosti »Mirësevini«

- Elektronska PowerPoint predstavitev za izvajalca_ko poučevanja osnovnih fraz v albanskem jeziku in poučevanja osnovnih informacij o albanski kulturi in zgodovini;
- računalnik;
- projektor.

Opomba 3: PowerPoint predstavitev je na voljo na spletnih straneh: www.mamd.si in www.msosk.si.

Specifikacija vsebinske izvedbe didaktične aktivnosti »Mirësevini«

- Vodja delavnice mora izvedbo jemati zelo odgovorno in občutljivo z zavedanjem, da so med udeleženci_kami lahko ravno tako migranti_ke, ki jih po našem mnenju ne sme izpostavljati, razen če za to sami_e izrazijo pripravljenost.
- Vodja udeležencem_kam da navodilo, da si predstavljajo, da so od tega trenutka dalje na Kosovem. Njihove družine so emigrirale v to državo in danes je njihov prvi šolski dan. Vodja pove, da se bodo v nadaljevanju naučili_e nekaj fraz v albanskem jeziku in spoznali_e glavne značilnosti albanske kulture ter da bodo okoliščine poučevanja iste, kot so v primeru, ko otroci imigrantov pričnejo s šolanjem v naši državi. Ne pove pa, da bo poučevanje potekalo izključno v albanskem jeziku.
- Vodja povabi izvajalko_ca poučevanja v prostor, kjer se izvajajo Urice medkulturnega dialoga in jo oziroma ga predstavi v maternem jeziku večine udeležencev_k. Izvajalec_ka prične s

- poučevanjem v albanskem jeziku brez simultanega prevajanja. Najprej udeležence_ke skuša naučiti nekaj osnovnih fraz v albanščini, nato pa preide na poučevanje dejstev o albanski kulturi in zgodovini, ki ga prav tako izvede v albanskem jeziku brez simultanega prevajanja. Vodja ves čas poučevanja molči, opazuje odzive udeležencev_k ter ne nudi nobene obrazložitve.
- Ko izvajalka_ec zaključi s poučevanjem, vodja na kratko preveri osvojeno znanje o albanski kulturi v maternem jeziku večine udeleženk_cev:
 - Kaj ste si zapomnili_e o albanski kulturi?
 - Vas je kakšen podatek posebej presenetil?
 - Se vam je tekom predstavitve značilnosti albanske kulture porodilo kakšno vprašanje?
 - Izvajalec_ka v času preverjanja znanja ne sodeluje, kot tudi ne pokaže, da govori tudi materni jezik večine udeležencev_k.
 - V kolikor večina udeležencev_k ne bo govorila albanskega jezika, v sklopu poučevanja seveda skoraj ničesar ne bo razumela in bo o vsebini poučevanja zgolj domnevala. Vodja kljub temu uporabi vsa vprašanja, ki so predvidena za kratko preverjanje osvojenega znanja. Na ta način dobi izhodišče za primerjavo količine in vsebine osvojenega znanja v sklopu kratkega preverjanja, ki bo izvedeno, ko bo izvajalka_ec isto vsebino, ki jo je predstavil_a v albanskem jeziku, predstavil_a v maternem jeziku večine udeležencev_k.
 - Vodja nato udeleženke_ce vpraša, kako so se med poučevanjem počutili_e, kako mislijo, da bi bilo, če bi na ta način potekal njihov celotni šolski dan oziroma šolsko leto ipd. Vodja na koncu zaključi, da je bila ta aktivnost izvedena na ta način zato, da so se udeleženci_ke lahko poskusili_e vživeti v kožo otrok priseljencev_k, ki ob vključitvi v izobraževanje gostujejoče države ne znajo jezika njene večine. Vodja opozori tudi na položaj, v katerem so učitelji_ce, ko poučujejo otroke in mlade, ki ne razumejo jezika podajanega učne snovi. In četudi bi učitelji_ice govorili_e njihov jezik, kaj bi to pomenilo za količino snovi, ki je lahko podana v eni šolski uri in glede doseganja ciljev, kijih definira formalni kurikulum.
 - Vodja nato ponovno opomni udeležence_ke, da so še vedno na Kosovem in naznani nov način posredovanja učne snovi iz prvega sklopa. Besedo predva izvajalcu_ki, ki razkrije, da govori tudi jezik večine udeležencev_k in poda učno snov s pomočjo nadaljnje uporabe že omenjene

PowerPoint predstavitve v maternem jeziku večine udeležencev_k.

- Po podani vsebini, vodja ponovno na kratko preveri osvojeno znanje, pri čemer uporabi ista vprašanja kot predhodno. Skupaj z udeleženci_kami primerja, količino osvojenega znanja po prvem posredovanju učne snovi in po drugem. Vodja udeležence_ke ter tudi izvajalca_ka poučevanja povpraša po njihovem počutju pri drugem načinu posredovanja učne snovi in strne zaključke aktivnosti. Udeležence_ke lahko na tem mestu tudi povpraša, če so se jim morda porodila kakšna vprašanja oziroma pomisliki v zvezi z migranti_kami ter politikami priseljevanja in izseljevanja. V kolikor udeleženci_ke podajo vprašanja oziroma pomislike, si jih vodja zabeleži in jih obravnava skupaj z gosti_jami v tretjem delu delavnice.

Tretji del delavnice

Cilji tretjega dela delavnice

- ponuditi pozitivno izkušnjo pri stiku z migrantmi in migrantkami različnih etničnih skupin;
- ponuditi pogoje za razmislek o vplivu političnega (omogočanje ali omejevanje integracije), gospodarskega (potrebe in struktura trga dela) in zgodovinskega ozadja na migracije;
- omogočiti pridobivanje informacij in odgovorov na vprašanja v povezavi z migracijami iz prve roke.

Predlogi za izvedbo tretjega dela delavnice

Načrtne in sistematične obravnave tematike priseljevanja in izseljevanja v slovenskem šolskem sistemu ni. Tematika je prepuščena informalnemu učenju ob stiku z migranti_kami. Šolski oddelki v Sloveniji so etnično heterogeni, a še vedno ne moremo govoriti o takšni heterogenosti kot recimo v ostalih državah zahodnega sveta (Nemčija, Francija, Anglia, Belgija ipd.). Medsebojno spoznavanje, integracija in vzpostavitev medkulturnega dialoga in sodelovanja je torej prepuščeno otrokom in mladim. V osnovi menimo, da je tehnično gledano ta način ustrezен, vendar lahko brez ustreznih podpornih, sistematičnih mehanizmov vzgoje in izobraževanja rezultira tudi v zavračanju, diskriminaciji in v najslabšem primeru v nasilju različnih vrst in jakosti.

Otroci in mladi zunaj šolskega prostora pridobivajo

informacije o migrantih_kah v prvi meri v družini in nato od drugih v lokalnem okolju. Velja pa, da javno mnenje ustvarjajo predvsem mediji in politike, ki po našem mnenju v slovenskem okolju na področju govora o migracijah ne nudijo osnove za vzpostavitev in kontinuiteto stabilne integracijske politike migrantov in migrantk. S senzacionalističnim poročanjem medijev in populističnimi strategijami politike se ustvarja nestrpolno družbeno okolje, ki zahteva asimilacijo migrantov_k in jih izključuje, v kolikor jo zavračajo. Migranti_ke so velikokrat tudi lahke tarče različnih vrst izkoriščanja. Seveda se popolnoma zavedamo, da je meja prilagajanja večinske manjšinski kulturi in obratno nedoločljiva in vsekakor z izobraževalnim modelom delavnic ne želimo migrante_ke prikazovati kot žrtve. Želimo pa že otroke in mlade spodbujati k temu, da poskušajo čim bolj slediti temeljnim zakonskim in ustavnim usmeritvam v povezavi z medkulturnim dialogom in še posebej k uresničevanju pravic in dolžnosti, ki jih narekujeta Splošna deklaracija človekovih pravic in Deklaracija o otrokovih pravicah. Več kot primeren prostor za to pa je po našem mnenju šolski prostor. Šola je odgovorna za zaščito dostojanstva in pravic vsakega učenca_ke. In ravno avtonomnost šolskega prostora pomeni in omogoča, da šola naslavljata teme pomembne za celostni razvoj individuuma odgovorno, modro, občutljivo in strokovno. V kolikor tega zaradi objektivnih razlogov ne more zagotoviti s svojim kadrom, je dobro, da stopa v komplementarno sodelovanje z NVO organizacijami, ki lahko ponudijo ustrezne vsebine.

V tretjem delu delavnice glede na zgornjo kratko analizo stanja in zaradi dejstva, da o manjšinah ne moremo in ne smemo govoriti brez manjšin, nastopi neposredno sodelovanje predstavnikov_c iz vrst migrantov_k, ki udeležencem_kam omogočijo, da iz prve roke dobijo odgovore na vsa vprašanja in pomislike, ki jih imajo na temo migracije. Priporočeno je, da vodja, v kolikor s strani udeleženk_cev ni neposrednih vprašanj, vodi diskusijo tako, da se s strani predstavnikov_c migrantov_k pridobi informacije o tem:

- Kje so razlogi za izseljevanje iz matične države?
- Kakšna je izkušnja vključitve v gostujočo kulturo?
- Kakšne so možnosti ohranjanja in razvoja lastne kulture v gostujoči državi?
- Kakšna je izkušnja z učenjem uradnega večinskega jezika v gostujoči državi?
- Kakšna je izkušnja na področju trga dela v gostujoči državi?
- Kakšne so možnosti izobraževanja in

izpopolnjevanja v gostujoči državi?

- Kakšne so možnosti oziroma želje za vrnitev v matično državo?
- Primer slabe in dobre izkušnje pri vključevanju v družbo in pravni sistem gostujoče države.
- Predlogi za izboljšanje položaja migrantov_k v gostujoči državi, v kolikor seveda meni, da so izboljšave potrebne.
- Kakšna sta odnos in politika do migrantov_k v njihovi matični državi?

Da je izkušnja udeležencev_k čim bolj raznolika, je priporočeno, da se v tretjo uro delavnice vključi do štiri osebe, pri čemer se upošteva, da:

- so različnih etničnih pripadnosti;
- sta uravnoteženo zastopana oba spola (pozitivna diskriminacija glede na spol je smiselna, če se želi opozoriti na slabši položaj, ki je posledica večplastne diskriminacije, torej poleg etnične pripadnosti še glede na spol),
- imajo različne izkušnje (pozitivne in/ali negativne), kar se tiče vključevanja v kulturo gostujoče države;
- se pri izboru upoštevajo potrebe okolja, v katerem se delavnica izvaja;
- da se pri izboru upoštevajo aktualni družbeni diskurzi na temo migracije v času izvajanja delavnice.

Dodatno gradivo in viri za izobraževalce_ke

Pojmi

- Migracija ali selitev – delimo jo na notranjo in zunanjo oziroma znotraj države ali meddržavno.
- Emigracija – izselitev iz matične v tujo državo zaradi političnih, gospodarskih, verskih ali drugih razlogov.
- Imigracija – priselitev na neko območje oziroma državo zaradi političnih, gospodarskih, verskih ali drugih razlogov.
- Remigracija – vrnitev v matično državo.
- Migrant – oseba, ki zapusti svojo državo, da bi živila v drugi, zaradi dela, študija, družinskih in drugih razlogov.
- Begunec – oseba, ki je zaradi utemeljenega strahu pred preganjanjem zaradi rase, vere, narodne pripadnosti, pripadnosti določeni družbeni skupini ali določenemu političnemu prepričanju, zunaj države, katere državljan je, in ne more ali zaradi strahu noče uživati varstva te države. V drugi državi ima pravico do

mednarodne zaščite.

- Prosilec za azil – oseba, ki trdi, da je begunec, ter išče mednarodno zaščito zaradi peganjanja ali vojne v matični državi.

Albanija

Splošno

Republika Albanija ali Albanija (albansko »Shqipëria«, kar pomeni dežela orlov) je država v jugovzhodni Evropi. Orel - »shqipe« je del albanske folklore in je simbol svobode in junaštva. Albanci kot narod sebe imenujejo »Shqipëtar«, kar pomeni sinovi orlov. Albanija je dobila svoje ime med 8. in 11. stoletjem po etnični skupini Albanos. Na severu meji na Črno goro, na severovzhodu na Kosovo, na vzhodu na Makedonijo, na jugu na Grčijo, na zahodu na Jadransko morje, na jugozahodu pa na Jonsko morje. Glavno mesto države je Tirana. Leta 1908 so Albanci sprejeli svojo pisavo, ki je temeljila na latinici. Uradni jezik Albanije je albanščina, na nekaterih območjih imajo status uradnega jezika tudi jeziki manjšin (grščina, makedonščina).

Ocena prebivalstva leta 2013 je bila 3.204.000. Prebivalstvo Albanije je razmeroma narodno homogeno, saj Albanci predstavljajo 95 odstotkov tega (ocena 2005). Preostali so Grki (3 %), priznani kot grška manjšina, in ljudje drugih narodnosti. Veliko množico Albancev_k tvorijo tudi zamejci_ke na Kosovu (2.350.000) ter v Srbiji in Črni gori (okoli 150.000), v Makedoniji (okoli 500.000) in v Italiji (okoli 200.000). Okoli 50.000 zamejcev_k je najti tudi v Grčiji, a ti niso priznani kot etnična manjšina; večina jih živi v grški provinci Epir. V to državo pa je od leta 1991 imigriralo še približno 600.000 Albancev_k.

Denarna enota je Lek (1€ je približno 140 Lekov). Albanija se uvršča med ekonomsko najmanj razvite države v Evropi – polovica prebivalstva se preživlja z dejavnostmi primarnega gospodarskega sektorja, torej s poljedelstvom in živinorejo, petina državljanov_k pa je emigrirala v tujino. Albanija je tudi dežela bogata s kromom, ima pa tudi baker, nikelj in nekaj nahajališč nafte in zemeljskega plina. Prizadeva si tudi za oživitev turistične industrije.

Albanija je demokratična republika. Ljudski zbor - Kuvendi je enodomni in ga sestavlja 140 poslancev, albanski strankarski sistem temelji na večstrankarski ureditvi. Vodja države je predsednik, ki ga izvoli Kuvendi vsaka 4 leta. Glavni del Kuvendija je prav tako voljen na 4 leta. 100 predstavnikov je izvoljenih na neposrednih volitvah, medtem ko je ostalih 40

izbranih s pomočjo proporcionalnih volitev. Vodja vlade je predsednik vlade, ki mu pomaga svet ministrov. V Albaniji je zagotovljeno socialno in pokojninsko zavarovanje.

Zgodovina

Antika – Na ozemlju današnje Albanije živijo Iliri, ki jugozahodni Balkan naselijo pred Slovani, Rimljani in Grki.

229 pr. n. št. – Deželo osvojijo Rimljani in jo poimenujejo Ilirkum.

395 n. š. – Območje pride pod Bizantinski imperij.

9. stoletje – Nadzor nad deželami začnejo prevzemati Normani, Anžujci, Srbi in Benečani.

1054 – Po Veliki shizmi se severna Albanija zaveže katolicizmu, južna pa pravoslavju.

1478 – Turki po smrti Skenderbega osvojijo Albanijo. Skenderbeg se jim je s fevdalci ob pomoči Rima, Neaplja in Benetk upiral 25 let. Ko Albanija pride pod popoln nadzor Otomanskega imperija, se kmalu začne intenzivna islamizacija.

19. stoletje – Trenja narodov se povečujejo zaradi turške okupacije, iz česar se porodi tudi kulturno-politično gibanje Prizrenska liga, ki želi združeno neodvisno Albanijo. Kmalu pride do uporov, ki prerastejo v 1. balkansko vojno in poraz Turkov.

1912 – Albanija razglasí suvereno državo.

1928 – Ahmed-beg Zogu nagovori albanski parlament s predlogom, da bi Albanija postala kraljevina in on kralj.

1939 – Konec vladavine kralja Zogu; Albanijo osvoji fašistična Italija.

1945-1990 – Po 2. svetovni vojni je Albanija zaprta komunistična država, ki jo vodi Enver Hodža.

1989 – V Albaniji uvedejo družbene in gospodarske reforme.

1991 – Po krvavih demonstracijah je aprila sprejeta začasna ustava. Na položaj predsednika republike, ki je bila iz »Ljudje republike Albanije« preimenovana v

Republiko Albanijo, je znova izvoljen Ramiz Alia, ekonomist Fatos Nano pa postane premier.

1998 – Razmere z Zvezno republiko Jugoslavijo se zaostrujejo. pride do spopadov med jugoslovansko vojsko in albanskimi separatisti, Osvobodilno vojsko Kosova. V spopadih proti Srbiji posreduje Zveza Nato. Sprejeta je nova ustava, ki državo razglasí za parlamentarno republiko, prav tako pa tudi svobodo vere, govora, organizacije, medijev in zborovanj.

1999 – Premier postane Ilir Meta, ki promovira navezavo na zahodno Evropo in vstop države v zvezo Nato ter Evropsko unijo.

Znane osebe

- **Mati Terezija** – Svoje življenje je posvetila skrbi za pomoči potrebne; za svoje človekoljubno delo je prejela Nobelovo nagrado za mir (1979);
- **Princ Skenderbeg** (pravo ime Gjergj Kastrioti) – Simbol upora proti potujevanju in inspiracija za klasično albansko literaturo. Njegovo življenje: vzet kot janičar, spremenjeno ime: Aleksander (po Aleksandru Velikem) + beg (naslov za izjemne vojaške dosežke); po njegovi smrti so njegova družina in somišljeniki ce emigrirali e na Sicilijo in v Kalabrijo.

Migracijski tokovi

- 1468 – po smrti Skenderbega 1. migracijski tok Albancev proti Italiji (Sicilija, Kalabrija);
- 1643 – 2. migracijski tok proti Hrvaški (Zadar);
- 1740 – 3. migracijski tok proti Ukrajini.

Kosovo

Spološno

Kosovo (albansko: Kosova ali Kosovë; srbsko: Косово, Kosovo; turško: Kosova) je s strani 65. držav (tudi Slovenije) delno priznana celinska parlamentarna republika v jugovzhodni Evropi.

Glede na štetje prebivalstva leta 2013 na Kosovem živi 2.350.000 ljudi, predvsem Albancev, pa tudi Srbov, Turkov, Romov, Goranov, Bosancev in drugih etničnih skupnosti. Glavno in največje mesto Kosova je Priština. Denarna enota je evro, ki je bila uveljavljena brez uradnih sporazumov z EU.

Kosovo meji severno na srbsko Podunavlje in

Podrinje, zahodno na Črno goro in južno na Albanijo in Republiko Makedonijo.

Uradna jezika sta albanščina in srbsčina. Priznani regionalni jeziki pa so še: turščina, goranščina, romščina in bosanščina.

Zgodovina

1389 – Poraz Srbov v "kosovski bitki" proti Turkom pri Gazimestanu v bližini Prištine, po katerem Srbija in današnje območje Kosova prideta pod vladavino Otomanskega cesarstva.

1912 – Po balkanskih vojnah Kosovo postane del Kraljevine Srbije. Del otomanske province Kosovo (Metohija) pripade Črnigori.

1915-1916 – Kosovo med 1. svetovno vojno okupirata Avstro-Ogrska in Bolgarija.

1918 – Po koncu 1. svetovne vojne postane Kosovo del Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS).

1929 – S preimenovanjem Kraljevine SHS v Kraljevino Jugoslavijo je Kosovo razdeljeno med tri banovine - Zeto, Moravsko in Vardarsko. Vmes se pojavljajo poročila o nasilju nad albanskim prebivalstvom. Od leta 1918 naj bi bilo ubitih preko 12.000 Albancev in preko 20.000 zaprtih. Začne se oborožen upor in boj za priključitev albanskega prebivalstva k Albaniji.

1941 – Z okupacijo Jugoslavije med 2. svetovno vojno Kosovo postane del Albanije, ki jo nadzira fašistična Italija, manjša dela pa si priključita Nemčija in Bolgarija. Albanci iz pokrajine prezenejo okoli 80.000 Srbov, okoli 10.000 Srbov naj bi bilo pobitih. Po kapitulaciji Italije leta 1943 nadzor nad pokrajino prevzamejo Nemci.

1944 – Osvoboditev Kosova in priključitev k Federativni ljudski republike Jugoslaviji v okviru republike Srbije.

1974 – Z novo jugoslovansko ustavo postane Kosovo avtonomna pokrajina v okviru Srbije z obsežno avtonomijo in samoupravo, lastnim predsednikom in premierjem ter sedežem v predsedstvu federacije. Kosovo ima skoraj status republike, kar se odraža tudi z zastopanstvo v zvezni skupščini, kjer ima (tako kot tudi Vojvodina) le tretjino manj poslancev, kot jih imajo posamezne republike. V 70. letih se začnejo prizadevanja, da bi Kosovo dobilo status republike v

okviru SFRJ. Razmerje med številom Albancev in Srbov na Kosovu se povečuje v korist prvih. S 75 odstotkov se delež Albancev povzpne na 90 odstotkov; populacija Srbov se zmanjša na 8 odstotkov.

1981 – Protesti albanskih študentov prerasejo v nasilne izgrede; oblasti jih sicer hitro zatrejo, vendar se začnejo pojavljati vse ostrejše etnične napetosti.

1989 – Srbija s svojo ustavo odvzame Kosovu status avtonomne pokrajine. Začne se organizirano separatistično gibanje kosovskih Albancev, ki obsegata predvsem civilno nepokorščino, da bi dosegli neodvisnost Kosova. Kosovski Albanci začnejo bojkotirati jugoslovanske državne institucije in hkrati v ilegali vzpostavijo svoje ločene šole in politične ustanove.

1990 – Samooklicani kosovski parlament razglasiti neodvisnost Kosova, ki jo prizna samo Albanija. Parlament isto leto tajno sprejme ustavo Republike Kosovo.

1992 – Kosovski parlament organizira neuradni referendum o neodvisnosti, ki ga nadzirajo mednarodni opazovalci. Referenduma se udeleži 80 odstotkov volilnih upravičencev, od tega jih 98 odstotkov podpre neodvisnost Kosova, vendar mednarodna skupnost tega ne prizna.

1991-1995 – Srbija naj bi na Kosovo namestila večje število beguncev iz vojnih območij v BiH in na Hrvaškem. Pri tem naj bi srbske oblasti zasegle več hiš albanskim prebivalcem na Kosovu in v njih namestile srbske begunce.

1995 – Po koncu vojne v BiH se začne organizirati Osvobodilna vojska Kosova (OVK), ki začne boj proti srbskim policistom in civilistom na Kosovu. Srbske oblasti začnejo stopnjevati represalije in odgovarjajo z nesorazmerno uporabo sile.

1998 – Srbske oblasti zaradi pritiska Zahoda obljudbijo prekinitev ognja in delni umik vojske, kar nadzirajo tudi mednarodni opazovalci. Vendar je premirje vedno znova kršeno tako z albanske kot srbske strani.

16. 1. 1999 – V vasi Račak odkrijejo trupla 45 albanskih civilistov, ki naj bi jih likvidirali Srbi. To je povod za sklic mirovne konference v Rambouilletu med Beogradom in Prištino, vendar pogajanja po

mesecu dni propadejo in Beograd zavrne podpis sporazuma. Kasneje se izkaže, da je bil pokol v Račku insceniran.

24. 3. 1999 – Zveza Nato sproži letalske napade na Zvezno Republiko Jugoslavijo. 78-dnevno bombardiranje vključuje vse vrste ciljev - od vojaških objektov do mostov, tovarn, vladnih ustanov in celo stavbo RTV Srbija. Iz Kosova pobegne ali je pregnanih več kot milijon albanskih beguncev. Po različnih ocenah je ubitih od 10.000 do 12.000 Albancev in okoli 3000 Srbov. Do najhujših pokolov albanskih civilistov pride prav med bombardiranjem Nata. Srbi uničujejo kulturno dediščino kosovskih Albancev - uničenih ali oskrunjениh je preko 200 džamij. Podobno Albanci uničijo več srbskih pravoslavnih cerkva in samostanov.

10. 6. 1999 – Varnostni svet ZN sprejme resolucijo 1244, s katero se končajo napadi Nata, uvede civilna misija ZN na Kosovu (UNMIK) in mirovne sile Kfor, Srbija pa se umakne iz Kosova. Zatem pa Albanci napadejo Srbe na Kosovem, zaradi česar jih večina, po neenotnih ocenah od 65.000 do 250.000, pobegne v Srbijo. Na Kosovem naj bi sicer ostalo okoli 100.000 Srbov, predvsem na severu, vendar jim Albanci ne zagotavljajo nobenih posebnih pravic.

2001 – UNMIK na Kosovem uvede prehodne oblasti in prve svobodne volitve kosovskega parlamenta. Kosovo dobi vlado in predsednika. Začne se vzpostavljati multietnična kosovska policija.

Marec 2004 – Izbruhnejo hudi etnični nemiri. Zaneti jih manjši incident, v katerem umreta albanska otroka. Razjarjene albanske množice začnejo uničoč pohod proti Srbom, v katerem je požganih več sto hiš, srbskih pravoslavnih cerkva in samostanov, pa tudi objektov ZN.

2006 – Začnejo se pogajanja med Beogradom in Prištino o prihodnjem statusu Kosova. Kosovski Albanci zahtevajo neodvisnost, Srbi želijo ohraniti suverenost nad Kosovom. Pogajanja propadejo.

2007 – Posebni pogajalec ZN za Kosovo, Martti Ahtisaari, predstavi predlog rešitve vprašanja statusa Kosova, in sicer "nadzorovano neodvisnost" s pomembnimi določili zaščite manjšin. Poročilo naj bi bilo podlaga za resolucijo Varnostnega sveta ZN, vendar Rusija nasprotuje rešitvi. Poleti sledi nov krog pogajanj, ki pa se decembra zaključi z ugotovitvijo,

da rešitve na pogajanjih ne bo mogoče doseči.

17. 2. 2008 – Po neuspešnih pogajanjih o ustavnem statusu Kosova pod pokroviteljstvom Združenih narodov prehodna kosovska vlada enostransko razglasila neodvisnost od Srbije in se poimenuje Republika Kosovo (albansko: Republika e Kosovës, srbsko: Република Косово, Republika Kosovo).

Znane osebe

- **Adem Demaçi** – Pisatelj in politik, ki je bil zaradi svoje kritičnosti do položaja albanske etnične manjšine v Jugoslaviji in komunistične vladavine Josipa Broza Tita zaprt 28 let. Smatra se ga kot »kosovskega Nelsona Mandela«.
- **Ibrahim Rugova** – Jezikoslovec in politik, tudi nekajletni predsednik Kosova. Je ustanovitelj prve kosovske politične stranke, pod njegovim vodstvom je Kosovo leta 1990 razglasilo neodvisnost. Zaradi njegovega potrpežljivega in miroljubnega političnega pristopa do reševanja srbsko-kosovskega vprašanja, je dobil nadimek »Kosovski Gandhi«.

Albanska kultura

- **Tradicionalna arhitektura** – V času komunizma je ta skoraj v celoti izginila. Stara mestna jedra in tržnice so bile skoraj v celoti nadomeščene z bleščečimi socialističnimi objekti in škatlastimi stanovanjskimi bloki. Mošeje in cerkve so bile transformirane v posvetne objekte in dana jim je bila posvetna vsebina, npr. postale so telovadnice, kina itd.
- **Kulinarika** – Albanijo je v času komunistične diktature pestilo pomanjkanje, kar je na kulinariku vplivalo zelo slabo. Tradicionalne jedi so se ohranile predvsem skozi tiste ljudi, ki so emigrirali. Albanska kuhinja sicer temelji na mesnih jedeh. Znani so po izjemni gostoljubnosti in za goste_je pripravijo toliko hrane, da bi »zadostovalo za celo vojsko«, pa čeprav to pomeni, da so gostitelji_ice naslednji dan brez hrane.
- **Enakopravnost spolov** – Albanska družba je patriarhalno usmerjena. Pri rojstvih so zaradi dedovanja še danes bolj zaželeni fantje kot dekleta. Emancipacija žensk se je pričela v času komunizma. Danes se ženske v zadovoljivi meri vključujejo v javno življenje, se zaposlujejo in izobražujejo.
- **Zakonske zveze** – Zakonsko zvezo lahko sklepajo

heteroseksualni pari. Sicer pa je poroka zelo pomemben dogodek v albanski kulturi. Poročna slovesnost z velikim številom svatov_inj (od 200 do 1000) traja več dni.

- **Krvno maščevanje** – Izhaja iz fevdalnih, srednjeveških zakonikov domačega in običajnega prava (»kanun« - dokument, ki je urejal razmerja v družini, zakonu, pri vzreji živine, delu, lastnini in verovanju ter razsojal pri oškodovanju in časti; danes pa je le še pretveza za licenco za ubijanje). Po padcu komunizma, ki je to izrecno prepovedoval, se je ta praksa ponekod ponovno začela uveljavljati. Po tem arhaičnem, skoraj pet stoletij in pol starem dokumentu je še danes vsakomur dovoljeno, da vzame pravico v svoje roke, da svojega prednika prej ali slej maščuje tako, da ubije enega moških potomcev njegovega morilca. Ker naj bi veljalo, da »dolžnika« (razen v redkih primerih njegove izrazite arogance) ni častno umoriti za zidovi njegove hiše, kjer se sme, kot zapoveduje kanun, skrivati vse življenje, so potomci na maščevanje navadno pripravljeni čakati tudi desetletja in šele čez šestdeset ali sedemdeset let z vrstniki poračunajo spore, v katere so se zapletli njihovi pradedje. Seveda prav nič ne šteje, kateri od prednikov je takrat imel prav. Šteje le, kdo je koga ubil. Precej družin zaradi krvnega maščevanja pobegne v tujino in tam čaka na spravo s pomočjo organizacije za mediacijo.
- **Religija** – Med komunistično vladavino je bila verska svoboda ukinjena in razglašen ateizem. Za albansko kulturo danes so značilne predvsem tri veroizpovedi: katolicizem, islam in pravoslavlje oz. ortodoksija.
- **Literatura** – Leta 1555 izide 1. albanska knjiga (5 let za Trubarjevim Katekizmom in Abecedarjem). Vzpon na literarnem področju je obeležen v drugi polovici 19. stoletja, v času pomladni naroda (»Rilindja«), za katero je značilen romantični nacionalizem. Na začetku 20. stoletja so bili postavljeni temelji za nekoliko bolj sofisticirano literaturo, ki se je kazala predvsem v poeziji. V času komunizma je bila literatura predvsem prosocialistična.

Opomba 4: Informacij o zgodovini Albanije in Kosova ter o krvnem maščevanju vodja ne podaja udeležencem_kam Uric. V gradivo so te vključene zato, da izobraževalci_ke dobijo čim bolj celostno sliko o Albaniji, Kosovu in albanski kulturi ter te informacije pri izvajanju Uric medkulturnega dialoga vključujejo po potrebi.

Povezave slovenske in albanske kulture

- **Albanologi v Sloveniji** – Matija Čop, Franc Miklošič – predavala sta albanski jezik na Dunaju za potrebe Avstro-Ogrske; Rajko Nahtigal – 1. rektor Ljubljanske univerze, pomagal je pri pisanju ene izmed albanskih slovnic; Marko Snoj avtor dela Kratka zgodovina albanske slovnice; Nikola Berishaj avtor Albansko-slovenskega slovarja.
- V Ljubljani od leta 1989 izhaja albanski časopis Alternativa.

Uporabljeni viri in viri za dodatni študij:

- Na križiščih diskriminacije, Večplastna in interseksijska diskriminacija, 2009, R. Kuhar, Ljubljana: Mirovni inštitut
- SEEMIG bilten, Upravljanje z migracijami in njihovimi učinki v JV Evropi, Novice št. 4, maj 2014
- <http://www.everyculture.com/A-Bo/Albania.html>
- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Albanija>
- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Kosovo>
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Mati_Terezija
- <http://www.mladina.si/49410/krvno-mascevanje-v-21-stoletju/>
- <http://mergersandacquisitionreviewcom.blogspot.com/2011/05/will-albania-be-new-exploration-hotspot.html>
- <http://bs.wikipedia.org/wiki/Albanija>
- <http://www.delo.si/clanek/55080>
- <http://www.rtvslo.si/svet/kosovska-drzava-nisivni-pojav-med-albanijo-in-srbijo/223749>
- <http://www.rtvslo.si/slovenija/namesto-boja-za-pravicnost-se-siri-nestrpnost-proti-priseljencem/358431>
- http://www.mladina.si/161225/kako-postanes-emigrant/?utm_content=buffer9a6b7&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer
- http://www.seemig.eu/Database/HTML/1_Immigrants_flow_1_1_1_1.html
- http://www.seemig.eu/Database/HTML/1_Immigrants_flow_1_1_1_3.html
- <http://www.dnevnik.si/slovenija/slovenija-vsebolj-postaja-ciljna-drzava-migrantov>
- http://www.mss.gov.si/fileadmin/mss.gov.si/pag_euprocje/odrasli/Programi/Program_o_drasli_ZIP.pdf

drasli_ZIP.pdf

- http://www.ess.gov.si/_files/5164/Smerokaz.pdf
- <http://www.rtvslo.si/svet/italiji-se-priblizuje-nova-ladja-brez-posadke-z-najmanj-400-migranti-na-krovu/354873>
- <http://www.rtvslo.si/slovenija/za-migrantske-delavce-je-vsaka-varnost-le-iluzija/364049>
- <http://www.infotujci.si/s/23/so%C5%BEitje-za-skupno-rast>
- <http://www.infotujci.si/v/34/delovno-dovoljenje>
- http://www.ess.gov.si/o_zrsz/projekti_zavoda/projekt?aid=122
- <http://www.rtvslo.si/mmc-podrobno/begunske-zgodbe/367664>

Avtor:

Mladinski svet Občine Slovenske Konjice, 2015

Kontakt: info@msosk.si, karmen.kukovic@msosk.si

Hours of intercultural dialogue - model migrants

Target group

- Youngsters aged between 12 and 15.

Structure of Hours of intercultural dialogue

- First part (45 min) – taking the test of acceptance of diversity;
- second part (45 min) – didactic activity "Mirësevini" (pronunciation »mirësevini«, translation »welcome«);
- third part (45 min) – discussion with a representative(s) of migrants (45 min).

First part of the workshop

Taking the test of acceptance of diversity - you can find the description of this activity and the material at the beginning of the part of this publication which offers instructions for the implementation of models Hours of intercultural dialogue. The first part of every educational model starts the same regardless of the theme.

Second part of the workshop

Objectives of the didactic activity "Mirësevini"

- To enable circumstances for the participants to identify with migrants' social reality;
- to offer conditions for an effective reflection about the relations between the majority population and migrants;
- to enhance critical thinking;
- to encourage active involvement against discrimination or in promotion of acceptance of migrants.

Time of implementation of activity "Mirësevini"

Duration of the activity is 45 min:

- teaching four useful expressions in Albanian language without any translation in English or mother tongue of the participants followed by a lecture about characteristics of Albanian culture and history in Albanian language without any translation in English or mother tongue of the participants. (15 min);
- short oral examination of the gained knowledge of Albanian culture and history after the lecture

in Albanian language and a short discussion about the experience of the participants – the examination and discussion is done in English or mother tongue of the participants (5 min);

- teaching four useful expressions in English or mother tongue of the participants followed by a lecture about characteristics of Albanian culture and history also in English or mother tongue of the participants (15 min);
- short oral examination of the gained knowledge of Albanian culture and history after the lecture in English or mother tongue of the participants and a discussion about the experience of the participants (10 min).

Note1: At least one of the implementers of the workshop needs to speak fluidly Albanian and English or mother tongue of the participants. There is a PowerPoint presentation for the implementer to use for his or hers lecture and is available on the projects' web page: www.mamd.si in the English section - Publications and video. Otherwise this model can be adjusted for informing about any culture. It depends on the social reality and needs of the country in which the workshop is implemented.

Steps of implementation of activity "Mirësevini"

- The leader of the workshop should attend to this theme with responsibility and awareness that he or she will not offend or overexpose migrants that could be participating in the workshop.
- The leader says to the participants that in this part of the workshops they should imagine that from that moment on they are in Kosovo. Their families immigrated there and this is their first day at school. Their new teacher will greet them, teach them a few useful expressions in Albanian language and they will also get some information about Albanian culture and history (Albanian culture is also Kosovo culture). The circumstances of the lesson will be the same as they are when children of immigrants start their lessons in schools in the country the workshop is implemented in. He or she doesn't say that the lesson will be in Albanian language without translation.
- The leader invites the implementer of the lesson into the room, in which the workshop is carried out, shortly introduces him or her in English or

mother tongue of the participants and afterwards takes a place among the participants and doesn't say anything or give comments until the implementer has finished with the lesson in Albanian language. He or she observes the participants carefully so that he or she can use the observations regarding their reactions and behaviour in the discussion later.

- The implementer carries out the lessons using the mentioned PowerPoint presentation. If any of the participants asks him or her something or comments the lesson, he or she replies as if he or she doesn't understand English or mother tongue of the participants and addresses the participants only in Albanian language. This way the participants can get a good example of the position in which the migrants who don't speak the official language of the country they immigrated to are.
- When the implementer finishes with the lesson in Albanian language, the leader tests the gained knowledge of the participants in English or mother tongue of the participants. He or she doesn't reveal that the implementer speaks also fluidly English or mother tongue of the participants. The leader asks the participants:
 - what they learned in the lesson about Albanian culture;
 - if something was specifically interesting regarding the content;
 - if they have any questions about Albanian culture regarding the lesson.
- The leader can shortly comment on the quantity and quality of the information the participants give in the test and then he or she states that maybe if the lesson would be given in the way that will follow shortly their knowledge and understanding would be better. He or she gives the word back to the implementer who does everything as before only in English or mother tongue of the participants. If the second part of the lesson is given in the mother tongue of most of the participants, the second part in the PowerPoint presentation that is in English should be translated accordingly.
- After the lesson is done the leader again tests the participants' gained knowledge. Of course the results will probably be much better because this time everyone understood everything. The leader connects this fact to how it would be if also the immigrants would have the chance to follow the lessons in their mother tongue for a few months before they learned the official language

of the country to which they immigrated and what kind of effect it would have on their integration in the new society and their personal and professional development and the development of the society in general. Through this the leader enlightens the actual position and possibilities of the immigrants in the country and the position of teachers which have to teach the immigrants the content of their subject but don't know their mother language. And even if they did know, how that would impact on the amount of the content that could be given within one lesson and the goals that are set to reach in the formal curriculum.

- The leader also asks the participants how they felt during the first and during the second part of the lessons and asks the implementer how it was for him or her. With this the circumstances for the third part of the workshop are set.

Third part of the workshop

Objectives of the discussion with the representative of LGBT - community

- Enable participants to get first-hand information about migrations;
- break prejudices and stereotypes about migrations;
- offer a positive experience with the representatives of immigrants from different countries;
- offer circumstances for a reflection about the impact of political (enabling and disabling of integration), economical (needs and the structure of labour market) and historical background on migrations.

Duration of the discussion

- 45 min or until the discussion holds.

Explanation of the activity

In the third part of the workshop a discussion with guests - representatives of immigrants is foreseen. It is desired that the guests are open to all/or most questions about their experience and background of their migration. With a consistent speaker it can be enabled that the stereotypes, prejudices and false concepts, which are a result of populist policies, of

the participants concerning the immigrants are put under the question mark.

Media rarely offer consistent information about migrations and in school systems it's rare to find systematic ways for a soft integration of immigrants. So the acquainting between the majority and immigrant culture is often left to spontaneous interactions. Technically there is nothing wrong with that but it's not acceptable to leave the integration process only to chance because this process can easily turn into tendencies for assimilation, discrimination or exploitation of immigrants. Therefore the workshop Hours of Intercultural Dialogue is an excellent opportunity to acquire key and credible first-hand information. It is also a fact that we can't speak about minorities without minorities.

To make the experience of the participants as diverse as possible it is recommended that 3 or 4 guests are selected and that at that the following is considered:

- each guest should be from a different country with different reasons for migration (for example there should be people that emigrated to survive (from the survival zone) and guests that emigrated to raise their quality of life (from the quality zone);
- the group of guests should be gender balanced;
- the guests should have different experience (positive and/or negative) regarding the inclusion into a new society;
- when selecting the needs of a certain environment, in which the workshop is taking place, are taken in consideration;
- to include current social disclosures on the theme migrations when discussing.

If the participants will not have questions for the guest(s) it is recommended that the leader moderates the discussion by following these starting points:

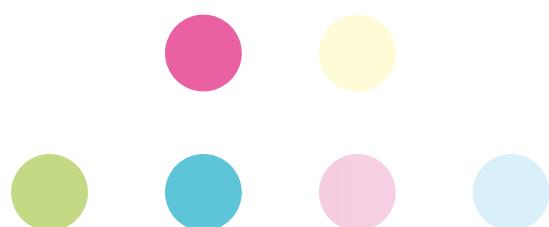
- What are the reasons for emigrating from your home country?
- What is your experience of inclusion into the culture of the country of immigration?
- What are the possibilities of preserving and the development of your primary culture in the country of immigration?
- What are the possibilities of education and advanced studying in the country of immigration?
- What is your experience in learning the official language of the country of immigration?

- What is your experience regarding the labour market of the country of immigration?
- Do you want or can return to your home country?
- Can you give an example of a positive experience regarding the inclusion into new society and the legislative system of the country of immigration?
- Do you have any suggestions for improvement of the position of immigrants in the country, if you think of course that improvement is needed?
- What are the relation and the policy towards the immigrants in your home country?

Material for the facilitators of Hours of intercultural dialogue – migrants

Terms

- migration – can be internal (inside the country) or external (international);
- emigration – moving out from one's home country because of political, economic, religious or other reasons;
- immigration – moving to an area or country because of political, economic, religious or other reasons;
- remigration – return or moving back to home country;
- migrant – a person, who leaves his or hers country to live in another in order to get a job, study or other reasons;
- refugee – a person, who is outside his home country because of grounded fear to be persecuted on behalf of his or hers race, religion, ethnicity, appurtenance to a specific group of people or affiliation to a certain political stream and therefore can't live in his home country or because of fear doesn't want to enjoy the protection of that country. On behalf of these reasons he or she has the right to international protection.
- The asylum applicant – a person, who claims to be a refugee and seeks international protection because of persecution or war in his or hers home country.

Albania

General information

Republic of Albania or Albania (Albanian »Shqipëria«, which means the land of eagles) is a country in south-eastern Europe. The eagle – Albanian »shqipe« is a part of Albanian folklore and a symbol of freedom and heroism. Albanians call themselves »Shqipëtar«, which means sons of eagles. Albania got its name between 8th and 11th century after the ethnic group »Albanos«. In the North Albania borders with Monte Negro, in north-east on Kosovo, in the east on Republic of Macedonia, in the south on Greece, in the west on Adriatic sea and in south-west on Ionian sea. The capital city is Tirana. In the year 1908 the Albanians adopted their script, which was based on Latin. The official language in Albania is Albanian. In certain areas because of minority groups also Greek and Macedonian language are official.

Assessment of population in the year 2013 was 3.204.000. Population in Albania is quite homogeneous regarding the ethnic background. About 95 % of the population is Albanians, then there are Greeks (3 %) which are acknowledged as a minority and people of other ethnicities. A lot of Albanians live in Kosovo (2.350.000), others in Serbia (150.000), Republic of Macedonia (500.000), Italy (200.000) and Greece (650.000).

Currency in Albania is Lek (1€ is approximately 140 Lek). Economy of Albania is one of the least developed in Europe. Half of the population makes a living with activities of the primary sector of the economy- agriculture and stockbreeding, one fifth of the population emigrated. Albania has some natural resources like chrome, copper, nickel, oil and natural gas. Strategies of development include the revival of tourism.

Albania is regarding the political regulation a democratic republic. People's parliament named "Kuvedi" is unicameral and consists of 140 parliamentarians. Albanian party system is based on a multi-party regime. The leader of the country is the president, which is elected by Kuvedi every 4 years. The main part of Kuvedi is also elected every 4 years. 100 members are elected through direct elections and 40 members through proportional elections. The leader of the government is the premier which is consulted by the Council of Ministers. In Albania social security and pensions are guaranteed.

History

Antique – The land of today's Albania is populated by Illyrians which inhabited southwest Balkan before the Slavs, Romans and Greeks.

229 BC – The land is conquered by Romans and named "Illyricum".

AD 395 – The land comes under the Byzantine Empire.

9th Century – The control over the land is taken by Normans, Serbs and Venetians.

1045 – After the "Big shizma" north Albania binds to Catholicism, south to Orthodoxy.

1478 – Turks take over Albania after the death of Skenderbeg. Lastly mentioned and the feudal lords resisted the Turks with the help of the cities of Rome, Napoli and Venice for 25 years. But after the takeover of Ottoman Empire intensive Islamisation starts.

19th Century – Conflicts between nations start because of Turkish occupation and cultural-political movement "Prizren league" arises, which demands united independent Albania. Soon it comes to revolts which develop into 1st Balkan war and the defeat of Turks.

1912 – Albania announces a sovereign state.

1928 – Ahmed-beg Zogu addresses the parliament and proposes that Albania should become a kingdom and he king.

1939 – End of the reign of king Zogu; Albania is occupied by fascistic Italy.

1945 - 1990 – After the 2nd World war Albania is a closed communistic country lead by Enver Hoxha.

1989 – In Albania social and economy reforms are introduced.

1991 – After bloody demonstrations in April temporary constitution is accepted. To the position of the president of the republic, which was renamed from People of Republic of Albania to Republic of

Albania, is once more elected Ramiz Alia; the premiere becomes economist Fatos Nano.

1998 – Relations with Federative Republic of Yugoslavia aggravate and it comes to a series of engagements between the Yugoslav army and Albanian separatists, Liberation army of Kosovo. NATO intervenes in the attacks against Serbia. New constitution is accepted which proclaims the country as a parliamentary republic and also the freedom of religious beliefs, speech, organising, media and assembly.

1999 – The premiere becomes Ilir Meta, who promotes connecting to Western Europe and joining NATO and the EU.

Celebrities

- **Mother Teresa** – Devoted her life to taking care for people who needed help; received a Nobel prize for peace for her humanitarian work (1979).
- **Princ Skenderbeg** – His real name was Gjergj Kastrioti. He is a symbol of resistance against the Ottoman Empire and inspiration for classical literature. His life: taken as a janissary, name change: Alexander (after Alexander the Great) + beg (title for exceptional achievements in warfare); after his death his family and adherents emigrated to Sicily and Calabria.

Migration flow

1468 – after the death of Skenderbeg 1st migration flow of Albanians to Italy (Sicily and Calabria);

1643 – 2nd migration flow to Croatia (city of Zadar);

1740 – 3rd migration flow to Ukraine.

Kosovo

General

Kosovo (Albanian: Kosova or Kosovë; Serbian: Kocovo, Kosovo; Turkish: Kosova) is by 65 countries partially acknowledged independent parliamentary republic in south-eastern Europe. According to the population count in 2013 in Kosovo live 2.350.000 inhabitants, mostly Albanians. Other ethnicities are Serbian, Turkish, Roma, Goran, Bosnian and other. The capital city is Pristina, currency Euro, which was enforced without any formal agreements with the

EU. Kosovo borders in the north on Serbia, in the west on Monte Negro and in the south on Albania and Republic of Macedonia. Official languages are Albanian and Serbian. Acknowledged regional languages are also: Turkish, Goran, Roma and Bosnian language.

History

1389 – Defeat of Serbs in “Kosovo battle” against Turks near Pristina after which today's Serbia and Kosovo come under the Ottoman Empire.

1912 – After the Balkan wars Kosovo becomes a part of Kingdom of Serbia. A part of Ottoman province of Kosovo (“Metohija”) comes under the management of Monte Negro.

1915 - 1916 – Kosovo is during the 1st World war occupied by Austro-Hungarian Monarchy and Bulgaria.

1918 – After the end of 1st World war Kosovo becomes a part of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes (SHS).

1929 – With the renaming of Kingdom of SHS to Kingdom of Yugoslavia Kosovo is divided among three ban's domains – Zeta, Moravsko and Vardarsko. At that time there were some reports about violent acts against the Albanians. From the year 1918 till 1929 it is supposed that more than 12.000 Albanians were killed and over 20.000 imprisoned. Armed resistance and engagement starts with aspirations for uniting Kosovo and Albania.

1941 – With the occupation of Yugoslavia during the 2nd World war Kosovo becomes a part of Albania who is controlled by fascistic Italy, smaller parts are attached to Germany and Bulgaria. Albanians drive off about 80.000 Serbs and it is assumed that around 10.000 Serbs were killed. After the capitulation of Italy in the year 1943 the control over the land is taken by Germans.

1944 – Liberation of Kosovo and joining with Federative peoples' Republic of Yugoslavia under the governance of Republic of Serbia.

1974 – With a new constitution of Yugoslavia Kosovo becomes an autonomous province within Serbia

with comprehensive autonomy and self-government, own president and premiere who sits in the presidency of Federation. Kosovo nearly has a status of a Republic, which is shown also through representation in Federal Assembly in which Kosovo has just one third less parliamentarians than other Republics. In the 70's the aspirations start that Kosovo would also get the status of a Republic within SFRY. In this era the number of Albanians in Kosovo grows in comparison to the number of Serbs which reduces by 8%.

1981 – Demonstrations of Albanian students turn into violent riots. The government suppresses the riots but consequently frequent ethnic tensions arise.

1989 – Serbia with its' constitution withdraws the status of autonomous province which results in separatist movement of Kosovo Albanians which manifests in civil disobedience in order to achieve the independency of Kosovo. Kosovo Albanians start to ban Yugoslav public institutions and illegally establishing their own schools and political institutions.

1990 – Self-proclaimed Kosovo parliament announces the independence of Kosovo, which is acknowledged only by Albania. Parliament in this year secretly accepts also the constitution of Kosovo.

1992 – Kosovo parliament organises unofficial referendum for independence of Kosovo which is supervised also by international observers. Referendum activates 80 % of voters of which 98 % support the independency but the country's independence is still not acknowledged by international community.

1991 - 1995 – Serbia should apparently place a larger number of Serbian refugees from the war areas in Bosnia and Hercegovina in Kosovo and Croatia. Supposedly to do that Serbian government confiscated a number of houses of Albanians in Kosovo.

1995 – After the war in Bosnia and Hercegovina Liberation army of Kosovo (OVK) starts to form and starts actions against Serbian police and civilians in Kosovo. Also Serbian government starts to graduate repression and answers with disproportionate use of force.

1998 – Because of the pressure coming from the West Serbian government promises to stop the violence and partial army retreat which is supervised also by international observers. But truce is constantly violated by Serbian as well as by Albanian side.

16. 1. 1999 – In the village "Račak" 45 bodies of Albanian civilians are discovered supposedly killed by Serbs. This is the reason for the assembly of a peace conference in Rambouillet, but the negotiations fail after one month and Serbia declines to sign the agreement. Later it turns out that the slaughter was staged.

24. 3. 1999 – NATO alliance launches the attack on Federative Republic of Yugoslavia. The bombing lasts 78 days and includes different types of targets like army buildings, bridges, factories, governmental buildings and media buildings. Nearly 1 million Albanian refugees flee from Kosovo. Different assessments say that around 10.000 – 12.000 Albanians and 3000 Serbs were killed. Violence, destruction of cultural inheritance and killings between Serbs and Albanians reach the peak just during NATO bombings.

10. 6. 1999 – UN Security Council adopts resolution 1244 with which NATO attacks end and a UN civilian mission in Kosovo ("UNMIK") starts and peace forces KFOR move in. Serbs retreat from Kosovo. After that the Albanians attack the Serbs in Kosovo and according to some assumptions about 65.000 to 250.000 Serbs flee to Serbia. Around 100.000 Serbs still remain in Kosovo, mostly in the north, but Albanians don't assure them any special rights.

2001 – UNMIK adopts transitional authorities in Kosovo and implements first free elections for Kosovo parliament formation. Kosovo gets a government and a president. Multi-ethnic Kosovo police force is formed.

March 2004 – Ethnic riots start as a consequence of an incident in which two Albanian children die. Enraged Albanian crowds start destructive march against Serbs in which hundreds of houses are burned, Serbian Orthodox churches and convents and also UN buildings.

2006 – Negotiations regarding the future status of

Kosovo between Beograd and Pristina start. Kosovo Albanians demand independence and Serbs want to maintain sovereignty over Kosovo. The negotiations fail.

2007 – Special UN negotiator for Kosovo Martti Ahtisaari introduces a proposal for resolving the issue of Kosovo's status – a supervised independence with relevant provisions for the protection of minorities. The report should be the base for the resolution of UN Security Council but Russia opposes the given solution. In the summer time a new round of negotiations start which end in December with the conclusion that the solution is not accomplishable.

17. 2. 2008 – After unsuccessful negotiations about the constitutional status of Kosovo under the UN patronage transitional authorities one-sidedly declare independence from Serbia and name the country Republic of Kosovo (Albanian: Republika e Kosovës, Serbian: Република Косово, Republika Kosovo).

Celebrities

- **Adem Demaçi** – Writer and politician, who was imprisoned for 28 years because of his criticism towards the position of Albanian minority in Yugoslavia and Tito's communist regime. In Kosovo he is considered as Kosovo Nelson Mandela.
- **Ibrahim Rugova** – Linguist, politician and for several years the president of Kosovo. He's the founder of the first Kosovo political party. Under his leadership Kosovo declares independency in 1990. Because of his patient and peaceable political approach regarding the effort to solve Serbian-Albanian issues he is considered as Kosovo Ghandi.

Albanian culture

- **Traditional architecture** – Almost disappeared during the communist regime. Old town centers and markets were almost entirely replaced by shiny objects and boxy socialist apartment blocks. Mosques and churches were transformed into cultural and sports facilities like gyms, cinemas.
- **Culinary** – In Albania during the communist dictatorship people struggled with overall

deficiency which had a negative impact on culinary. Traditional dishes were preserved through people that emigrated. Albanian culinary is based on meat dishes. Albanians are famous for their hospitality and are known that for the guests they prepare so much food, that it would be enough for the "whole army" no matter if that means that they themselves are left without food the next day.

- **Gender equality** – Albanian society is patriarchal. Because of inheritance still male babies are more wanted than female. Emancipation of women began during the communist regime. Nowadays women are fairly included in public life, education and labour market.
- **Marriage** – Matrimonies are allowed between heterosexually oriented partners and a wedding is a very important event in Albanian culture. It can last a few days hosting from 200 to 1000 guests.
- **Blood vengeance** – It comes from feudal, medieval codes of domestic and customary law – "kanun". This is a document which regulated relations in the family, marriage, in stockbreeding, work, property, beliefs and was a base for judgement when it came to conflicts or issues regarding honor. Today it's just a pretext for a license to kill. The communist regime prohibited it but after its' fall it came back to practice in some places. So according to this archaic, almost 5 centuries old document it is still allowed that anyone can take justice in his own hands and avenges his ancestor in a way that he kills one of the male descendants of the murderer. Kanun forbids killing the "debtor" inside his house (except in cases of his extreme arrogance) because that's considered to be dishonorable. That means that male descendants can hide their whole lives inside the walls of their house. The avengers are therefore prepared to wait for decades and can for example "even the score" because of the conflicts of their grandfathers in 60 or 70-year time. It doesn't matter if anyone remembers what the conflict was about or who was right. Only who killed last counts. A lot of families flee from the country and wait abroad for settlement of the conflict by using organizations for mediation.
- **Religion** – During the communist regime religious freedom was abolished and atheism declared. In Albanian culture today three religions are prevailing: Catholicism, Islam and Orthodoxy.
- **Literature** – In the year 1555 1st Albanian book

was published. Development in literature started in 19th Century in the time of the spring of the nation "Rilindija" for which romantic nationalism is characteristic. At the beginning of 20th Century the base for a more profound literature was set which was reflected mainly in poetry. During the communist regime literature was mainly pro-socialistic.

Note 2: The leader doesn't give the participants of Hours of intercultural dialogue information about Kosovo and Albanian history and about blood vengeance. The information are given only in order for the facilitators to gain as much information and understanding of Albanian culture as possible and then use it according to the situation or needs.

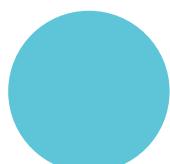
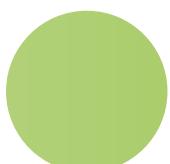
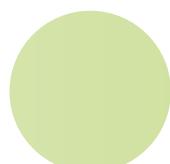
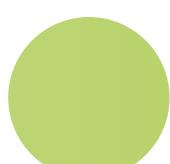
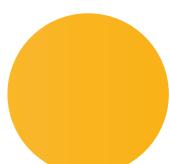
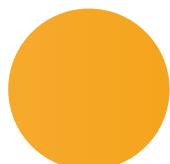
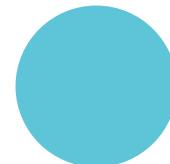
Used sources:

- <http://www.everyculture.com/A-Bo/Albania.html>
- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Albanija>
- <http://sl.wikipedia.org/wiki/Kosovo>
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Mati_Terezija
- <http://www.mladina.si/49410/krvno-mascevanje-v-21-stoletju/>
- <http://mergersandacquisitionreviewcom.blogspot.com/2011/05/will-albania-be-new-exploration-hotspot.html>
- <http://bs.wikipedia.org/wiki/Albanija>
- <http://www.delo.si/clanek/55080>
- <http://www.rtvslo.si/svet/kosovska-drzava-ni-sivni-pojav-med-albanijo-in-srbijo/223749>

Author:

Local Youth Council of Slovenske Konjice, 2015

Contact: info@msosk.si, karmen.kukovic@msosk.si

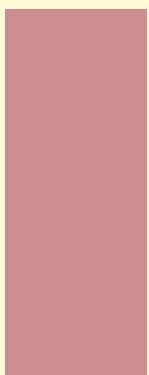
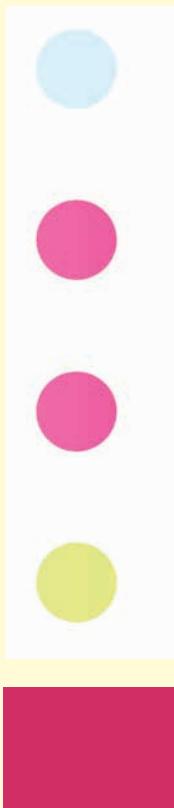
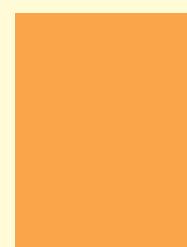

Ulice
medkulturnega
dialoga -
model romska
kultura

Hours of
intercultural
dialogue -
model Roma
culture

Pogovor z gostom/gostjo na delavnici je bil poučen in mi je
bil zelo všeč.

Bila je lepa

1 2 3 4 5

Urice medkulturnega dialoga - model romska kultura

Ciljna skupina

- Mladi stari med 12 in 15 let.

Struktura Uric medkulturnega dialoga

- 1. del (45 min) – reševanje testa sprejemanja različnosti in obravnava pojmov povezanih z medkulturnostjo;
- 2. del (45 min) – didaktična aktivnost »Izsiljevanje«;
- 3. del (45 min) – pogovor s predstavnicami_ki romske kulture.

Prvi del delavnice

Reševanje testa sprejemanja različnosti: opis aktivnosti in gradivo za izvedbo najedete na začetku dela, ki vključuje metodologijo Uric medkulturnega dialoga. Prvi del Uric se ne glede na temo oziroma model začne enako.

Drugi del delavnice

Cilji študije primera z igro vlog »Izsiljevanje«

- Zvišati raven poznavanja in razumevanja romske kulture;
- ponuditi pogoje za razmislek o odnosu večinske populacije in medijev do romske kulture;
- spodbuditi udeležence_ke, da se vživijo v kožo pripadnikov_c romske kulture;
- spodbuditi kritično razmišlanje;
- spodbuditi k premisljenemu in aktivnemu delovanju proti diskriminaciji pripadnikov_c romske kulture;
- medijsko opismenjevanje.

Specifikacija časovne izvedbe študije primera z igro vlog »Izsiljevanje«

Trajanje aktivnosti je 45 min. Podrobna specifikacija:

- izbor petih udeležencev_k za igro vlog (1 min);
- skupina petih udeležencev_k, ki postanejo igralci_ke, s pomočnikom_co vodje zapusti prostor izvajanja delavnice in se pripravi na mimično igro vlog; vodja s preostalimi udeleženci_kami izvede didaktično aktivnost »Antonio in Ali« (20 min);

- uprizoritev mimične igre vlog »Izsiljevanje« (4 min);
- igralci_ke pod vodstvom pomočnika_ce vodje razmislico in zapišejo svoje občutke ob igranju vloge; vodja preostalim udeležencem_kam, ki postanejo novinarji_ke, da nalogo, da napišejo časopisni članek o videnem (10 min);
- poročanje novinarjev_k ter poročanje igralcev_k in zaključek aktivnosti (10 min).

Material potreben za izvedbo študije primera z igro vlog

- A4 listi z navedbami vlog iz igre vlog (vsaka vloga je na dveh izvodih - D=dijak, R=Rom, P=policaj);
- selotejp;
- A3 listi z natisnjeniimi glavami oziroma logotipi različnih časopisnih hiš (Pripravijo se logotipi objektivnih in »rumenih« časopisov, ki izhajajo na nacionalni ravni. Pri tem se izbira npr. med časopisi: Delo, Slovenske novice, Večer, Dnevnik itd. Pripravi se tudi logotip časopisa, ki deluje v lokalnem okolju udeležencev_k delavnic in logotip romskega časopisa Romano Them.);
- delovni list z navedbo situacije za igro vlog in navodili za igralce_ke.

Specifikacija vsebinske izvedbe študije primera z igro vlog »Izsiljevanje«

- Vodja povabi 5 udeležencev_k, da se prostovoljno javijo za pomoč pri izvedbi aktivnosti. Napove igro vlog (situacija, na kateri temelji študija primera z igro vlog, je povzeta po resničnem dogodku oziroma po dejanskem prispevku iz medijev, ki je bil izbran naključno). O vsebini in o osebah, ki v njej nastopajo, ne pove ničesar.
- Pomočnik_ca vodje odpelje igralce_ke iz prostora, kjer potekajo delavnice, in jim predloži delovni list z navodili za igro vlog. Igralci_ke preberejo tekst in se sami_e odločijo, kdo bo kaj igrал. Pomočnik_ca jim pove, da gre za mimično igro. Pripravijo se za nastop pred preostalimi udeleženci_kami, ki so ostali_e v prostoru, kjer se izvajajo delavnice. Igralci_ke si na hrbet in na prsi nalepijo lista papirja, na katerih je zavedena prva črka vloge, ki jo igrajo. Preostali udeleženci_ke, ki bodo v vlogi novinarjev_k, bodo na ta način lažje sledili_e

poteku igre vlog.

- V času, ko se v drugem prostoru del udeležencev_k pripravlja za mimično igro vlog, vodja s preostalimi udeleženci_kami izvede didaktično igro »Antonio in Ali«. Z njimi še ne govoriti o aktivnosti, ki se pripravlja v ločenem prostoru. Pred izvedbo igre »Antonio in Ali« vodja določi nekoga izmed udeležencev_k v skupini, da beleži vse stereotipe in predsodke, če se bodo pojavili v procesu tvorjenja zgodb. Navodila oziroma nalogu mu oziroma ji zaupa tako, da ostali udeleženci_ke ne vedo, kakšna bo funkcija nje oziroma njega kot opazovalca_ke. Opazovalec_ka v samem procesu tvorjenja zgodb ne sodeluje.
- Kratek opis aktivnosti:
 - Pri igri »Antonio in Ali« gre za spontano tvorjenje zgodb o poteku enega dneva v vsakodnevni življenju posameznikov_c iz različnih etničnih in kulturnih skupin. Udeleženci_ke sedejo v krog in vodja začne zgodbo npr.: »Hrvat Ante zjutraj vstane in..« ter poda žogico (ali kakšen drugi predmet) naslednji osebi. Tisti_a, ki jo dobi, nadaljuje stavek oziroma zgodbo in nato žogico poda naprej. Vodja poskrbi samo, da se po določenem času zamenja oseba oziroma lik, o kateri se tvori zgodba in da pri tvorjenju zgodbe pridejo na vrsto vsi udeleženci_ke. Vodja po tem, ko poda žogico naprej, ne sodeluje več v tvorjenju zgodbe do trenutka, ko presodi, da je čas, da se zamenja lik, o katerem se tvori zgodba (najbolj smiselno je, ko se dan za obravnavano osebo konča – torej ko gre oseba spat). Načeloma je na voljo časa za 3 do 4 različne zgodbe. Zaželeno je, da se kot lik, o katerem se tvori zgodba, izbere tudi pripadnika_ce romske skupnosti.

- Med potekom didaktične igre »Antonio in Ali« vodja tudi sam_a beleži stereotipe, da lahko opazovalca_ko pri poročanju ob koncu igre po potrebi dopolni. Ko se skupaj na kratko predebatirajo zabeleženi predsodki in stereotipi iz dobljenih zgodb ter njihov izvor, vodja povzame cilje didaktične igre:

*raziskati posplošene predstave, ki jih imamo o različnih kulturnih in etničnih skupinah;

*osmisliti, od kod dobimo večino informacij o različnih kulturah;

*doseči zavedanje o tem, kako takšne predstave vplivajo na naša pričakovanja do pripadnikov_c različnih skupin;

*razmisiliti o upravičenosti

posploševanja določenih lastnosti na vse pripadnike_ce določene kulture, manjšine.

- Nekaj minut, preden so igralci_ke pripravljeni_e, pomočnik_ca vodje opozori vodjo, da zaključi z aktivnostjo »Antonio in Ali«.
- Vodja udeležencem_kam po zaključku aktivnosti »Antonio in Ali« pove, da bodo igralci_ke odigrali_e mimično igro vlog glede na izjavo dijaka v prispevku o resničnem incidentu, v katerega je bila vključena skupina romskih in neromske posameznikov. Na PowerPoint predstavitvi (ki je na voljo na spletni strani projekta: www.mam.d.si in MSOSK: www.msosk.si) pokaže, katere osebe oziroma liki bodo predstavljeni v igri vlog. Vloge ostanejo vidne do konca drugega dela delavnice. O zgodbi vodja ne pove ničesar. Navodila vodje preden pomočnik_ca pripelje igralce_ke:

- udeležencem_kam pove, da se bodo postavili_e v vlogo novinarjev_k različnih časopisnih hiš in poročali_e o dogodku, kateremu priča bodo;

- razdeli jih v skupine po dve do največ tri osebe in skupinam razdeli pripravljene A3 liste z logotipi časopisnih hiš (npr. Delo, Slovenske novice, Večer, časopis, ki deluje v lokalnem okolju udeležencev_k ter romski časopis Romano Them), za katere bodo napisali_e članke. Vsaka skupina zastopa eno časopisno hišo. Novinarji_ke naredijo dovolj prostora za igralce_ke.

- Ko je igra odigrana, lahko vsaka časopisna hiša postavi eno vprašanje eni osebi iz incidenta. Vsaka hiša se sama odloči, koga in kaj bo vprašala. Igralci_ke odgovarjajo kot lik, ki ga/jo igrajo.

- Po tem ko svoje vprašanje zastavi vsaka časopisna hiša in nanj dobi odgovor, se prične pisanje člankov in sicer po možnosti tako, kot bi ga po mnenju udeležencev_k napisala časopisna hiša, katere novinarji_ke so.

- Nato pomočnik_ca vodje pripelje igralce_ke, ki odigrajo zgodbo. Igro lahko ponovijo, nato pa kot liki odgovarjajo na vprašanja novinarjev_k.
- Po odigrani zgodbi pomočnik_ca vodje, igralce_ke zbere na mestu v prostoru, kjer potekajo delavnice, ki je ločen od mesta, kjer se pišejo članki o videnem. Igralci_ke na drugo stran lista, ki so ga doslej nosili_e na hrbtnu oziroma na prsih, zapišejo:

- Kako si se počutil_a v odigrani vlogi?

- Kako bi se počutil_a, reagiral_a, če bi bil_a dejansko v tej vlogi?

- Igralci_ke in novinarji_ke med časom pisanja prispevkov ne komunicirajo.
- Ko so prispevki pripravljeni, se novinarjem_kam pridružijo igralci_ke in sledi branje člankov. Člankov se ne komentira, dokler jih ne preberejo vse skupine. Vodja po zaključku predstavitev člankov moderira kratko diskusijo, zakaj je prišlo v člankih do razlik in zakaj različni mediji o istem dogodku poročajo različno in s tem udeležence_ke opozori na medijsko kritičnost. Nato pozove še igralce_ke, da povedo, kaj so zapisali_e o vlogi. Na koncu prebere dejanski članek oziroma tekst za igro vlog in povzame cilje aktivnosti:
 - razmislek o objektivnosti in moralni odgovornosti medijev;
 - vpliv subjektivnih predstav in kognitivnega okvirja novinarjev_k na interpretacijo dogodka;
 - poziv h kritičnemu opredeljevanju do informacij, ki jih o drugih kulturah dobivamo iz medijev, regionalne in nacionalne politike, družine in šole;
 - mimična igra je uporabljena zato, ker tudi novinarji_ke večinoma dobijo informacije iz druge roke;
 - poskušati dobivati informacije o različnih kulturah pri izvoru;
 - poskušati se postaviti v kožo posameznikov_c, ki jih članki zadevajo.
- Po izvedeni metodi lahko vodja pobere časopisne prispevke in zapise igralcev_k za potrebe nadaljnje analize po izvedenih delavnicah.

Vir aktivnosti „Anotnio in Ali“:

- Brander P., Cardenas C., de Vicente Abad J., Gomes R., Taylor M., Izobraževalni priročnik – Ideje, pripomočki, metode in aktivnosti za neformalno medkulturno vzgojo in izobraževanje mladostnikov ter odraslih, str. 63-64, Urad RS za mladino in Informacijsko dokumentacijski center Sveta Evrope, 2006.

Delovni list

Igra vlog »Izsiljevanje«

V časopisu Slovenske Novice je bila 2. marca 2013 objavljena novica o nasilju mladoletne, izsiljevalske romske skupine v Novem mestu. Sodeč po novici, so velikokrat žrtve izsiljevanj dijaki in dijakinje. Eden izmed dijakov, ki v novici ni bil imenovan, je delil svojo izkušnjo:

»Kot vsak ponedeljek dopoldne smo s prijatelji igrali namizni nogomet v enem izmed lokalov na avtobusni postaji. Ko je prišel čas, smo se odpravili s postaje proti šoli. Na poti so pred nas stopili Cigani in začeli groziti ter nas odrivati, varen prehod so pogojevali z denarjem. Plačaj, da te spustimo. Prijatelj jim je dal vse, kar je imel. Komaj sem rekel, naj nas pustijo pri miru, že me je eden od njih udaril v trebuh, rekoč, naj ne iščem problemov. Mukoma mi je uspelo steči proti šoli, kjer sem srečal policista ter jima vse opisal. Rekla sta samo: »Na postajo pa ne bi šel?« Prijatelji, ki so po isti poti prišli za mano, so tudi poročali, da so jim tisti pobrali denar.«

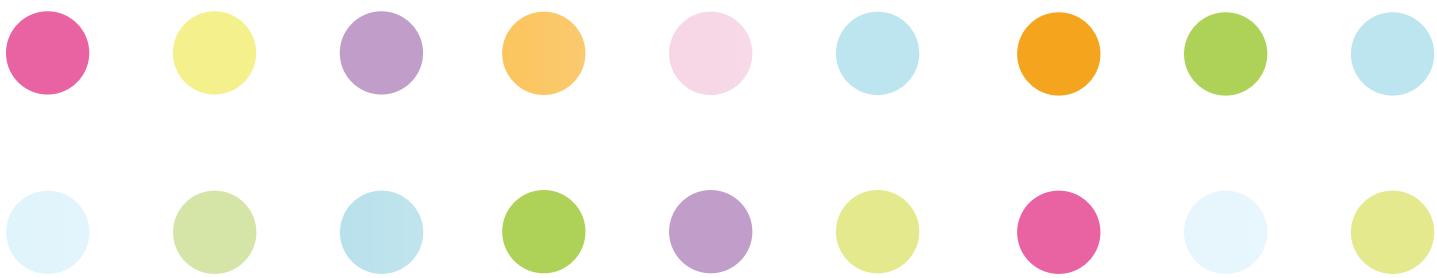
Vir:

- <http://www.slovenskenovice.si/crni-scenarij/doma/romi-ustrahujejo-dolenjske-dijke>

Vaša naloga je, da glede na to zgodbo pripravite nemo igro (torej brez besed, samo geste). Razdelite si vloge, ki so napisane spodaj in zaigrajte dogodek, ki ga opisuje dijak. V vaši igri vlog bosta dva dijaka oziroma dve dijakinji, dva Roma oziroma dve Rominji in en policist oziroma policistka.

Vloge:

- dijak/-inja 1 - D
- dijak/-inja 2 - D
- Rom/-inja 1 - R
- Rom/-inja 2 - R
- policist/-ka - P

Tretji del delavnice

Cilji pogovora s predstavnico/-kom romske skupnosti

- Udeležencem_kam omogočiti informacije o romski skupnosti iz prve roke;
- razbijati predsodke in stereotipe o romski skupnosti;
- razvijati kritično mišljenje udeležencev.

Trajanje pogovora

- 45 min oziroma dokler je interes.

Obrazložitev aktivnosti

Namen tretjega dela delavnice je udeležence_ke še dodatno spodbuditi k razmišljjanju o lastnih in družbenih predstavah o romski kulturi ter na podlagi spoznanj spodbuditi aktivno individualno in skupinsko angažiranje na področju spodbujanja medkulturnega dialoga. Tretji del delavnice predvideva obisk predstavnika_ce romske kulture, ki je pripravljen_a odkrito odgovoriti na vsa (ali vsaj veliko večino) vprašanja udeležencev_k o romski tematiki. Izbera sogovornika_ce je zelo pomembna. Kredibilnen_na gost_ja delavnice lahko pri udeležencih_kah spodbudi, da svoje predsodke in stereotipe o romski skupnosti postavijo pod vprašaj.

Večinoma velja, da mladi dobijo informacije o romski kulturi predvsem iz medijev, ki pa velikokrat posredujejo novice, ki so orientirane senzacionalistično in s tem slabo preverjene iz gledišč vseh vključenih oziroma omenjenih. Zato je delavnica Urice medkulturnega dialoga izvrstna priložnost za pridobitev ključnih in kredibilnih informacij iz prve roke. Velja pa tudi, da se o manjšinah ne moremo pogovarjati brez manjšin.

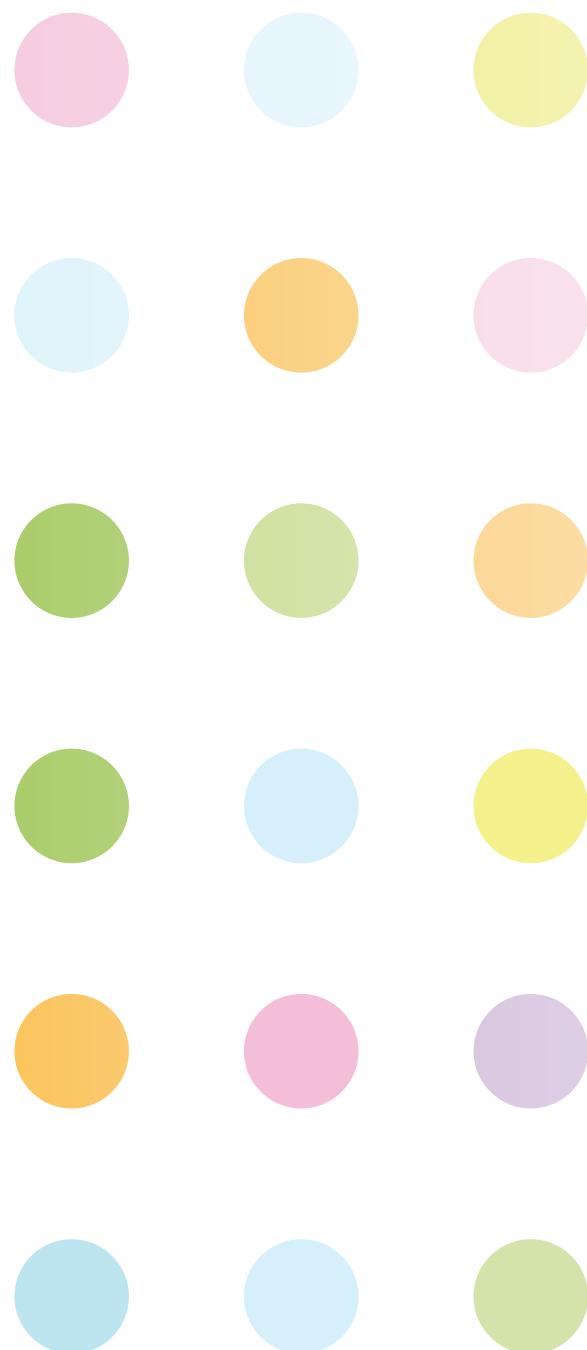
Obisk predstavnika/-ice romske kulture je udeležencem_kam napovedan vnaprej. Vodja lahko ob zaključevanju 2. dela delavnice Urice medkulturnega dialoga, torej po izvedbi metode študije primera z igro vlog, udeležencem_kam da možnost, da vprašanja o romski kulturi zapišejo na lističe papirja, če jim bo tako lažje v tretjem delu delavnice. Vodja udeležencem_kam pove, da so lahko vprašanja kakršna koli (brez cenzure), kar je nekdo pač od nekdaj želel vedeti oziroma se mu/ji je porodilo tekom delavnice. Po tem, ko vodja

vprašanja pobere, povabi med udeležence_ke gosta_jo. Udeležencem_kam seveda, preden povabi gosta_jo v prostor, zagotovi popolno diskretnost in jih pozove, da čas z gostom_jo čim bolje izkoristijo. Bolj kot to, da udeleženci_ke napišejo vprašanja na list, pa je seveda zaželeno, da se vprašanja postavljajo gostu_ji neposredno.

Avtor:

Mladinski svet Občine Slovenske Konjice, 2015

Kontakt: info@msosk.si, karmen.kukovic@msosk.si

Hours of intercultural dialogue - model Roma culture

Target group

- Youngsters aged between 12 and 15.

Structure of Hours of intercultural dialogue

- First part (45 min) – taking the test of acceptance of diversity;
- second part (45 min) – didactic activity “Blackmail”;
- third part (45 min) – discussion with a representative(s) of Roma culture (45 min).

First part of the workshop

Taking the test of acceptance of diversity - you can find the description of this activity and the material at the beginning of the part of this publication which offers instructions for the implementation of models Hours of intercultural dialogue. The first part of every educational model starts the same regardless of the theme.

Second part of the workshop

Objectives of the case study with role play “Blackmail”

- To increase knowledge and understanding of Roma culture;
- to offer conditions for an effective reflection about the relations between the majority population and Roma community;
- to stimulate participants to try to identify with Roma individuals;
- to encourage active involvement against discrimination or acceptance of Roma community;
- stimulate critical thinking;
- media literacy.

Specification of the implementation of the case study with role play “Blackmail”

Time needed for the implementation is 45 minutes:

- selection of 5 persons for the role play (1 min);
- the group of 5 people, which will be actors in the role play, leaves the space in which the workshop is carried out with the assistant of the leader of the workshop and prepares for the role play

“Blackmail”; the leader stays with the rest of the participants in the space where the workshop is carried out and implements interim didactic activity “Antonio and Ali” (20 min);

- performing of the role play “Blackmail” (4 min);
- actors under the leadership of the assistant reflect and write down their experiences after performing the role game, other participants under the leadership of the leader become journalists and are given the task to write an article about the incident shown in the role play (10 min);
- reporting of journalists and actors and conclusion (10 min).

Materials needed for the implementation of the role play “Blackmail”

- A4 sheets with duly indications of roles for the role play (S = student, R = Roma, P = police; each role is indicated on two pieces of paper);
- tape;
- A3 sheets with on the upper part printed newspaper logotypes (Logotypes of various newspaper houses are taken – objective and „yellow“ newspapers on the national, regional and local level of the country in which the workshop is being implemented. If possible also one Roma newspaper is taken. The quantity of different newspapers depends on the number of groups that will be set up.);
- working sheet with the statement of a student which will be the base for the role play about the incident involving Roma individuals.

Steps of the implementation of case study with role play “Blackmail” and interim didactic activity “Antonio and Ali”

- The leader invites 5 youngsters to volunteer to help in the implementation of the activity. He or she announces a role play (situation for the role play is taken from an actual event and actual media article, which was selected randomly). He or she says nothing about the content of the role play or the characters in it.
- The leader's assistant takes the volunteers (furthermore actors) out of the room or space where the workshop is carried out and gives them the working sheet for the role play. The actors read the statement of a student involved in an

incident with Roma youngsters and decide who is going to play which role in the given situation. The leader's assistant tells them that they have to prepare a play just by using gestures and mime. The actors have max 20 min to prepare a mime role play. They should paste the A4 sheets with role indications on their backs and chests, so that acting out the situation in front of other youngsters (that will be newspaper reporters) will be easier to follow.

- At the same time while the actors are preparing the role play, the leader implements a didactic activity "Antonio and Ali" with youngsters that remained in the space in which the workshop is implemented. At this point the leader doesn't discuss with the youngsters about what the actors are preparing in the other space.
- Before the start of the activity "Antonio and Ali" the leader selects one youngster that will be the observer and will make notes of all the stereotypes and prejudices that occur during the creation of stories. The leader explains the observer his or hers task without other youngsters' knowledge. The observer does not participate in the direct creation of stories. Instructions for the implementation of the activity:

- Through the activity "Antonio and Ali" stories about individuals from different cultural backgrounds are being created. The story is based on one day in the individual's life.

- The youngsters form a circle seating order. The leader selects the character for the first story and starts the activity: "Roma boy Mateo gets up in the morning and...", and then passes the ball or some other object to one of the youngsters in the group. From that moment on the leader doesn't participate in the creation of the story until he or she decides that the character should be changed. Usually the character changes when the whole day is taken in consideration, which means when the character goes to sleep. The leader also makes notes when stereotypes and prejudices come out in the stories in case that he or she will have to supplement the observer's notes.

- Usually there's enough time to create 3 to 4 different stories.

- After the stories are formed, the leader asks the observer to report about the stereotypes and prejudices that occurred during the forming of stories. The leader makes additional comments if needed and then discusses with the youngsters the following points:

*How do we get information about different cultures?

*How do stereotypes and prejudices influence our expectations towards the individuals from different cultures?

*What kind of stereotypes do other cultures have about our own?

*Cognition about righteous generalization of certain characteristics to all members of a certain culture, minority.

- A couple of minutes before the actors are ready for the role play, the leader's assistant notifies the leader to conclude the activity "Antonio and Ali" and to inform the remaining youngsters what will happen next.
- After the activity "Antonio and Ali" is concluded the leader divides the youngsters in groups per maximum 3 to 4 individuals and tells them that they will be newspaper journalists and will write an article about the incident between Roma and non-Roma youngsters that will be acted out by youngsters that left the space before the activity "Antonio and Ali".
- The leader shows on a prepared PowerPoint presentation, which is available on the projects' web page: www.mamd.si in the English section - Publications and video, the roles that will be acted out and leaves it visible throughout the whole activity that follows. He or she says nothing about the details or content of the role play. He or she only explains that it's going to be a mime play and that after the performance each newspaper house will be able to ask one person involved in the incident one question.
- The leader divides the A3 sheets with newspaper logotypes – one newspaper per group and gives instruction that the articles should be written in the usual way according to the certain newspaper's writing policy.
- The actors are invited back into the room where the workshop is being implemented and act out the role play. The performance can be repeated if needed.
- When the incident is acted out, the reporters can ask one question one of the characters in the incident. Every newspaper house decides by itself to whom the question will be asked and what it will be. The actors answer as they think the character they act would.
- After each of the newspaper houses asks a question and gains an answer the article writing starts. They have 10 min for writing.
- The leader's assistant gathers the actors and gives

them the task to write a short reflection on the other side of the sheets that were taped to their backs and chests during the act out. He or she directs their reflection with two questions:

- How did you feel in your role?
- How would you feel or act if you were actually in the skin of your role play character?

- The actors and the reporters do not interact during the article writing.
- After the articles are written, the actors join the reporters. The circle seating order is applied again and the reading of the articles starts. The leader doesn't comment the articles, but he or she can write some remarks for a short debate that he or she starts after the reading. A few starting points:
 - Were there any differences between the newspaper articles (content, writing style, point of view, objectiveness, hate speech)? If yes, why?
 - Reflection about the objectiveness and moral responsibility of the media;
 - role of the media in creating public opinion;
 - appeal for critical thinking and trying to get information from different sources – if possible also at the source itself when talking about different cultures.
- The leader after the debate asks the actors to read what they wrote in their reflection and afterwards explains that one should always try to put him- or herself in the skin of the individuals from different culture when following for example sensationalistic media reports.
- After the implementation and conclusion of the method the leader can collect the newspaper articles and impressions of the actors for further analysis or evaluation after the workshop.

Note 1: Source of the activity „Antonio and Ali“: Brander P., Cardenas C., de Vicente Abad J., Gomes R., Taylor M., Educational pack »all different – all equal«, page 63-64, Directorate of Youth and Sports, Council of Europe, 2004.

Working sheet

Role play »Blackmail«

In a Slovenian newspaper called »Slovenske Novice« (translation Slovenian News) on the 2nd of March in 2013 news about a violent event triggered by a group of Roma youngsters was published. According to the article secondary school students are often victims of blackmail by Roma individuals in that city. One of the victims that remained anonymous shared his experience:

“Like every Monday morning I and my friends met before the school start for a game of table football in one of the pubs at the local bus station. When the time to go to school came, we started our way from the station towards the school. On the way there Gypsies crossed our path and started to threaten and push us around. They demanded money in order to let us go: “Pay and we will let you go.” My friend gave them everything he had. When I said to them they should leave us alone, one of them punched me in the stomach and said to me that I shouldn't seek more problems. Painfully I managed to run away, towards the school where I met two policemen and described everything to them. They replied only: “Wouldn't you go to the police station?” My friends who came shortly after me also reported that those individuals took all their money.”

Your task is to prepare a mime role play (no words, just gestures) according to the situation described by the student. Divide the roles given below amongst you and perform the incident. In your mime role play there will be two students, two Roma and one policeman.

Roles:

- student 1 – S
- student 2 – S
- Roma 1 – R
- Roma 2 – R
- policeman – P

Source:

- <http://www.slovenskenovice.si/crni-scenarij/doma/romi-ustrahujejo-dolenjske-dijake>

Third part of the workshop

Objectives of the discussion with the representative(s) of Roma community

- Enable participants to get first-hand information about Roma community;
- break prejudices and stereotypes about Roma community;
- offer a positive experience with the representative(s) of Roma community;
- develop critical thinking.

Duration of the discussion

- 45 minutes or until the discussion holds.

Explanation of the activity

After the implementation of the second part of Hours of intercultural dialogue a debate with a representative(s) of Roma community, that is/are open to all/or most questions about the Roma culture, is foreseen. With a consistent speaker(s) it can be enabled that the stereotypes and prejudices of the youngsters concerning the Roma community are put under a question mark.

During the implementation of Hours of intercultural dialogue in Slovenia in the years 2014 and 2015, we got to the conclusion that youngsters in Slovenia get information about Roma culture mostly from the media. That kind of information is a lot of times prone to sensationalism and is not realistic and that's the reason why a chance to openly talk with a representative of Roma community would offer first hand and more realistic information. And it is also a fact that we can't speak about minorities without minorities.

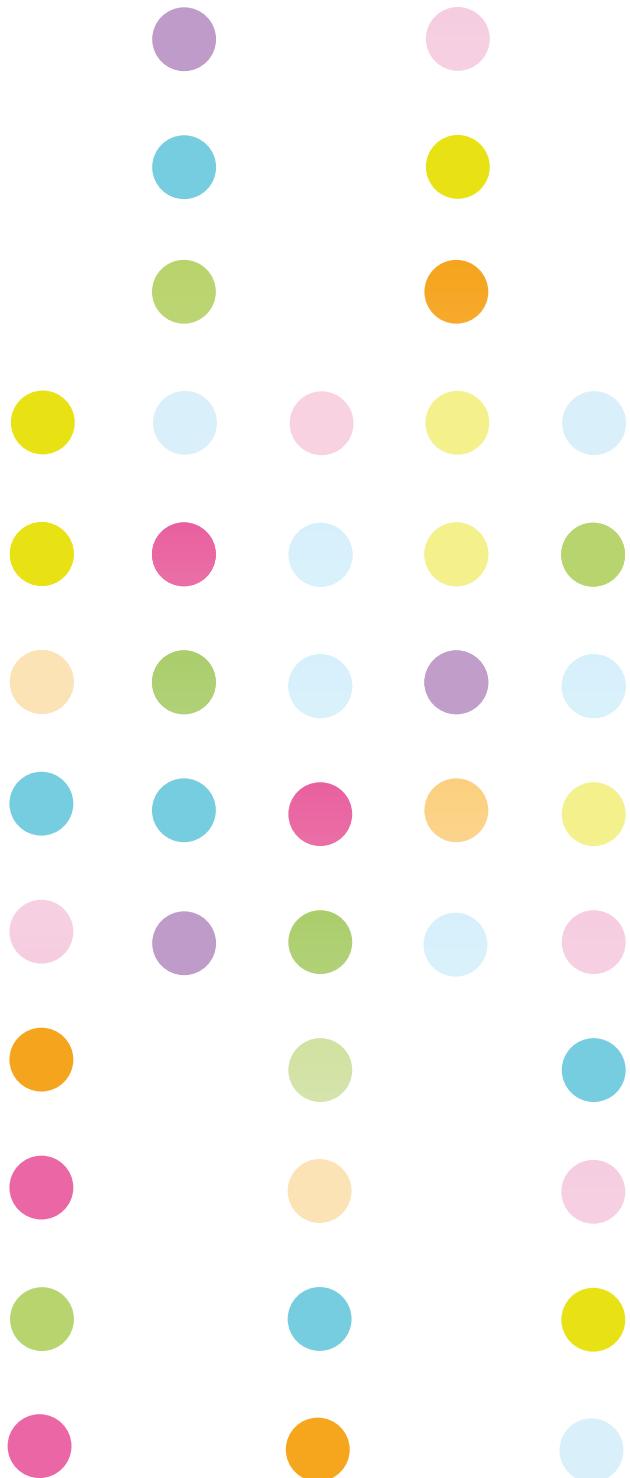
The visit of the representative(s) of Roma community is announced to the youngsters at the beginning of the implementation of the workshop. The leader can after the second part of the workshop give the youngsters the opportunity to write down questions that they have regarding the Roma community on sheets of paper, which he or she prepares before the workshop. The leader encourages the youngsters to write any kind of questions without censure. After the leader collects all the questions, he or she invites the guest(s) to join them. Before he or she lets the guest(s) in, he or she

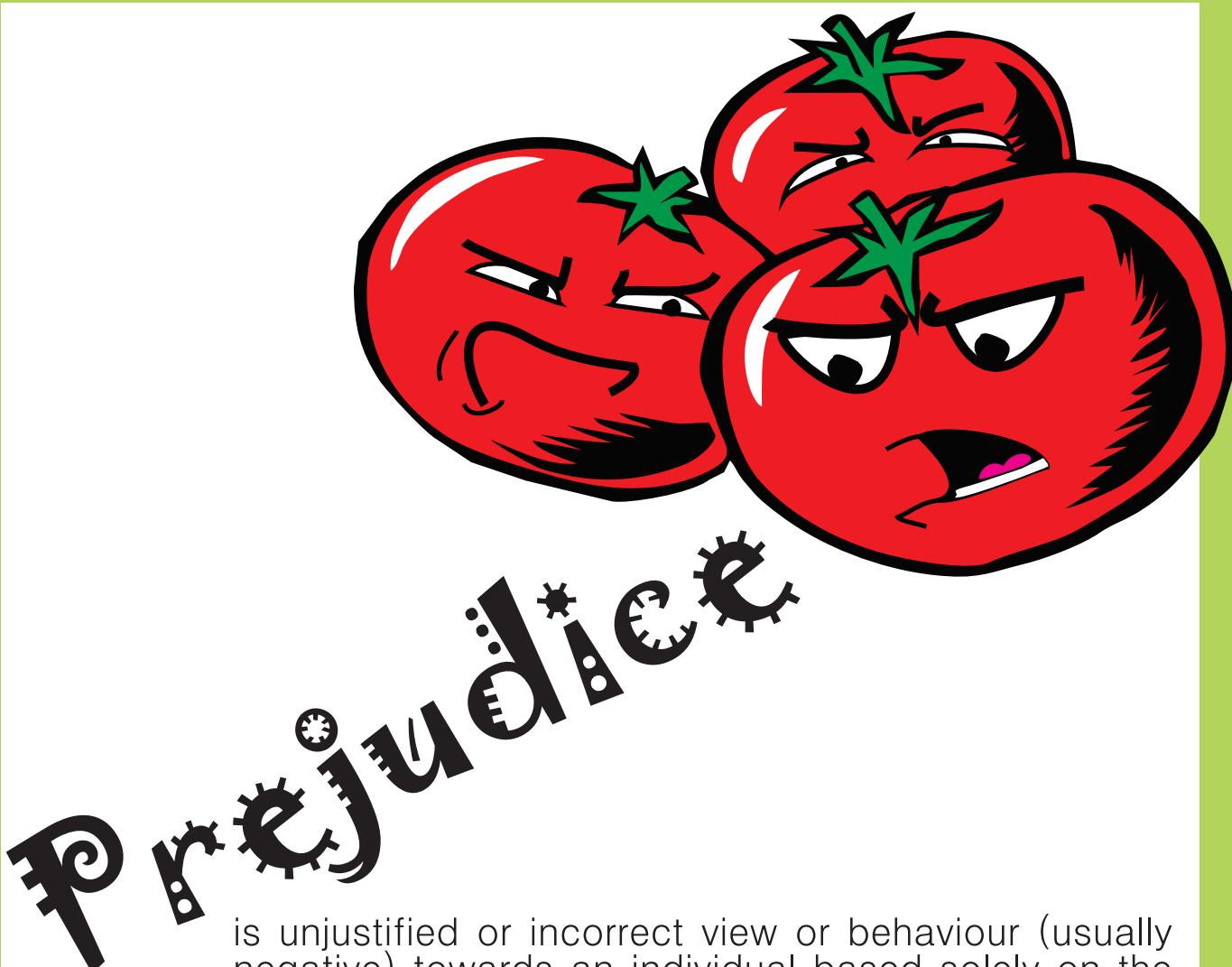
assures the youngsters total discretion and encourages them to use the time with the guest(s) as good as possible. The leader offers the participants the possibility to write down the questions for the guest(s) if he or she thinks they are not courageous enough or don't want to be exposed. Otherwise it's of course encouraged to ask questions directly.

Author:

Local Youth Council of Slovenske Konjice, 2015

Contact: info@msosk.si, karmen.kukovic@msosk.si

is unjustified or incorrect view or behaviour (usually negative) towards an individual based solely on the individual's membership of a social group. The motor of prejudice are strong emotions like hate, fear and disregard. Because of their emotional dimension prejudice are very resistant towards change or giving them up.

A person may hold prejudiced views towards a certain race, gender, religious belief, ethnicity, generation, sexual orientation or other personal circumstance.

UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS

DECLARED BY THE GENERAL
ASSEMBLY OF UNITED NATIONS ON
10TH DECEMBER 1948.

INCLUDES 30 ARTICLES; A FEW OF THEM:

1. ARTICLE

All human beings are born **FREE** and **EQUAL** in **DIGNITY** and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood.

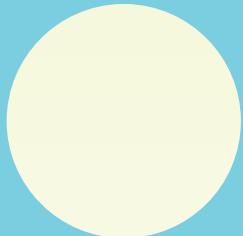
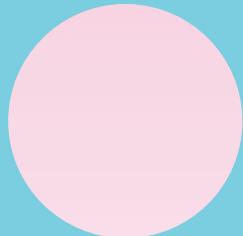
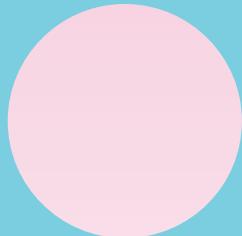
2. ARTICLE

Everyone is entitled to all the **RIGHTS** and **FREEDOMS** set forth in this Declaration, without distinction of any kind, such as race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

19. ARTICLE

Everyone has the right to freedom of **OPINION** and **EXPRESSION**. This right includes freedom to hold opinions without interference and to seek, receive and impart information and ideas through any media and regardless of frontiers.

ANALIZA RAZISKAVE O SPREJEMANJU RAZLIČNOSTI PRI MLADIH

RAZISKAVA O SPREJEMANJU RAZLIČNOSTI PRI MLADIH

Namen raziskave

Projekt Mladi ambasadorji medkulturnega dialoga (v nadaljevanju projekt MAMD) je bil prvič izveden med leti 2009 – 2012. Sofinanciran je bil s strani Evropskega socialnega sklada in Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. Prva nadgradnja projekta je potekala v letih 2013 – 2014 in je bila sofinancirana v sklopu programa Progress, ki ga izvaja Evropska unija. Obe verziji projekta sta bili v osnovi namenjeni srednješolcem_kam in v obeh je bila na temo sprejemanje različnosti izvedena raziskava, ki je bila podlaga za nadaljnji razvoj projektnih aktivnosti glede na aktualno stanje in potrebe. Tekom obeh omenjenih izvajanj se je pokazala potreba po vzgojno-izobraževalnih modelih za osnovnošolske otroke, ki zadevajo učenje in vzgojo za medkulturnost. Priložnost je prišla v sklopu druge nadgradnje projekta MAMD, ki je bila izvajana v letih 2014 – 2015 in sofinancirana s strani Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma. Raziskava, katere izsledki bodo podani v nadaljevanju, je bila izvedena na osnovnošolski populaciji in je podala celovit pregled nad aktualnim stanjem, ki zadeva dojemanje in sprejemanje različnosti.

Celotna raziskava je na voljo na spletni strani projekta www.mamd.si na zavihku „Projekt/Publikacije in video“.

Vzorec

Raziskava je zajela 452 otrok starih od 12 do 15 let, ki obiskujejo osnovne šole na področju mest: Slovenske Konjice, Zreče, Oplotnica in Loče. 215 vključenih oseb je ženskega spola, 237 pa moškega spola. Osebe smo glede na spol razdelili tudi na tiste, ki so bile udeležene na delavnicah Urice medkulturnega dialoga (v nadaljevanju Urice) in tiste, ki na njih niso bile udeležene. V Urice je bilo vključenih 100 oseb ženskega spola in 104 oseb moškega spola. Osebe, ki niso bile udeležene na Uricah, so bile v raziskavo vključene po naključnem izboru v sklopu starostne skupine od 12 do 15 let.

Metodologija

Uporabljena je bila metoda anketiranja. Anketni vprašalnik je obsegal 14. vprašanj. Večina vprašanj je

bila zaprtega tipa. Vseboval je tudi ocenjevalno lestvico. Odgovori na 7., 9. in 11. vprašanje so bili analizirani s pomočjo SPSS analize, odgovori na ostala vprašanja pa so bili obravnavani opisno.

Zanesljivost testa je bila preverjena s Cronbachovim testom alfa, ki znaša 0,853 (N = 452, N veljavnih = 375).

Teze

Vprašanje 7

- V povprečju so osebe ženskega spola strpnejše do vseh navedenih kulturnih in etničnih skupin od oseb moškega spola.**

T-test je pokazal statistično pomembnost v razliki v strpnosti glede na spol. Teza 1 je potrjena. V povprečju velja, da so osebe ženskega spola strpnejše do vseh navedenih kulturnih skupin od oseb moškega spola.

- V povprečju so osebe ne glede na spol, ki so sodelovale na Uricah, dajale bolj strpne odgovore, kar se tiče sprejemanja različnosti, kot osebe ne glede na spol, ki niso sodelovale na Uricah.**

T-test je pokazal statistično pomembno razliko med strpnostjo tistih oseb, ki so se udeležile Uric in tistimi, ki se niso. Osebe, ki so se udeležile Uric so v povprečju dajale strpnejše odgovore kot osebe, ki se Uric niso udeležile. Teza 2 je potrjena.

Otroci, ki so sodelovali na Uricah, so raziskovalno anketo izpolnili neposredno po Uricah oziroma v roku enega do dveh tednov po izvedbi Uric. To izkazuje, da izobraževalni modeli Urice dosegajo cilje, ki zadevajo spodbujanje sprejemanja različnosti pri mladih.

- V povprečju so osebe ženskega spola, ki so sodelovale na Uricah, dajale bolj strpne odgovore, kar se tiče sprejemanja različnosti, kot osebe ženskega spola, ki niso sodelovale na Uricah.**

T-test je pokazal statistično pomembno razliko med strpnostjo tistih oseb ženskega spola, ki so se udeležile Uric in tistimi osebami ženskega spola, ki se niso. Osebe ženskega spola, ki so se udeležile Uric, so

v povprečju dajale strpnejše odgovore kot osebe ženskega spola, ki se Uric niso udeležile. Teza 3 je potrjena.

4. V povprečju so osebe moškega spola, ki so sodelovale na Uricah, dajale bolj strpne odgovore, kar se tiče sprejemanja različnosti, kot osebe moškega spola, ki niso sodelovale na Uricah.

T-test je pokazal statistično pomembno razliko med strpnostjo tistih oseb moškega spola, ki so se udeležile Uric in tistimi osebami moškega spola, ki se niso. Osebe moškega spola, ki so se udeležile Uric, so v povprečju dajale strpnejše odgovore kot osebe moškega spola, ki se Uric niso udeležile. Teza 4 je potrjena.

5. V povprečju so osebe ne glede na spol strpnejše do oseb avstrijske, italijanske, nemške narodnosti (skupina 1), kot do oseb srbske, albanske in bosanske narodnosti (skupina 2).

Hi – kvadrat test je pokazal statistično pomembno razliko v strpnosti tako pri osebah ženskega kot moškega spola, kar se tiče sprejemanja oseb avstrijske, italijanske in nemške narodnosti, torej iz skupine 1 in sprejemanja oseb srbske, albanske in bosanske narodnosti, torej iz skupine 2. V povprečju velja, da so osebe ne glede na spol strpnejše do oseb iz skupine 1 kot do oseb iz skupine 2. Teza 5 je potrjena.

Vprašanje 9

6. V povprečju imajo osebe ženskega spola več pozitivnih izkušenj z različnimi, kot jih imajo osebe moškega spola.

Hi – kvadrat test ni pokazal statistično pomembne razlike med spoloma, kar se tiče količine pozitivnih izkušenj z različnimi. Teza 6 se zavrne. Velja, da imajo v povprečju osebe ženskega in moškega spola približno enako število pozitivnih izkušenj z različnimi. Iz tega lahko izhaja, da ni nujno, da je količina pozitivnih izkušenj tista, zaradi katerih so osebe ženskega spola v povprečju strpnejše do različnih kot osebe moškega spola (dokazano v tezi 1). Ali gre za nek drugi dejavnik, ki vpliva na to ali pa gre med spoloma za razliko v dajanju teže pozitivnim izkušnjam z različnimi, torej za različno čustveno oziroma kognitivno dojemanje.

7. V povprečju imajo osebe ne glede na spol približno enako število pozitivnih izkušenj z osebami avstrijske, italijanske in nemške narodnosti kot z osebami srbske, albanske in bosanske narodnosti.

Hi – kvadrat test je pokazal statistično pomembne razlike. Teza 7 se zavrne, saj velja, da imajo v povprečju osebe ne glede na spol različno število pozitivnih izkušenj z narodnostmi iz skupine 1 kot z narodnostmi iz skupine 2.

Teza je bila postavljena z namenom preverjanja prisotnosti oziroma delovanja dejavnika pozitivne oziroma negativne stereotipizacije, kar se tiče različnih narodnosti. Predpostavili smo, da otroci narodnosti iz skupine 1 umeščajo v območje razvitejših držav, narodnosti iz skupine 2 pa v območje manj razvitih držav. Na podlagi te umestitve smo predpostavili, da so otroci bolj strpni do narodnosti iz skupine 1 kot skupine 2 (to je bilo potrjeno v sklopu teze 5). Iz tega smo sklepali, da bi, v kolikor bi bilo pozitivnih izkušenj približno enako število, lahko sklepali, da na nivo strpnosti pomembno vpliva pozitivna oziroma negativna stereotipizacija. To opuščamo.

Po Hi – kvadrat oziroma Kullbackovemu testu pa torej glede na aritmetično sredino ugotavljamo, da imajo osebe ne glede na spol statistično pomembno več pozitivnih izkušenj z narodnostmi iz skupine 1 kot z narodnostmi iz skupine 2. Glede na to in glede na potrditev teze 5 lahko sklepamo, da na nivo strpnosti do različnih narodnosti vpliva količina pozitivnih izkušenj.

Vprašanje 11

8. V povprečju imajo osebe moškega spola več negativnih izkušenj z različnimi, kot jih imajo osebe ženskega spola.

Hi – kvadrat test ni pokazal statistično pomembne razlike med spoloma, kar se tiče količine negativnih izkušenj z različnimi. Teza 8 se zavrne, saj velja, da imajo v povprečju osebe moškega in ženskega spola približno enako število negativnih izkušenj z različnimi. Iz tega lahko izhaja, da ni nujno, da je količina negativnih izkušenj tista, zaradi katerih so osebe moškega spola v povprečju manj strpne do različnih kot osebe ženskega spola (dokazano v tezi 1). Kot pri interpretaciji zavrnitve teze 6, ponovno sklepamo, da je na delu, kar se tiče razlike v nivoju strpnosti do različnih med spoloma, nek drugi

dejavnik ali pa gre med spoloma za razliko v dajanju teže pozitivnim in negativnim izkušnjam z različnimi, torej za različno čustveno oziroma kognitivno dojemanje.

9. V povprečju imajo osebe ne glede na spol približno enako število negativnih izkušenj z osebami avstrijske, italijanske in nemške narodnosti kot z osebami srbske, albanske in bosanske narodnosti.

Hi – kvadrat test je pokazal statistično pomembne razlike. Teza 9 se zavrne, saj velja, da imajo v povprečju osebe ne glede na spol različno število negativnih izkušenj z narodnostmi iz skupine 1 in z narodnostmi iz skupine 2. S to tezo smo ravno tako žeeli dodatno preveriti obstoj in vpliv negativne oziroma pozitivne stereotipizacije na strpnost, kar se tiče narodnosti iz skupine 1 in skupine 2. To opuščamo.

Ugotavljamo pa torej, da obstajajo statistično pomembne razlike med količino negativnih izkušenj, ki so jih imele vse osebe ne glede na spol s skupino 1 in skupino 2. Glede na aritmetično sredino ugotavljamo, da imajo osebe ne glede na spol statistično pomembno več negativnih izkušenj z narodnostmi iz skupine 2 kot z narodnostmi iz skupine 1. Glede na to in glede na ugotovitev v sklopu preverjanja teze 7 ter glede na potrditev teze 5 lahko sklepamo, da v povprečju na nivo strpnosti do različnih narodnosti poleg količine pozitivnih izkušenj vpliva tudi količina negativnih izkušenj, ki jih imajo z različnimi narodnostmi osebe ne glede na spol. In sicer več kot je pozitivnih izkušenj in manj kot je negativnih izkušenj, višja je strpnost.

Povezava med vprašanjema 7 in 9

10. V povprečju velja, da več kot je pozitivnih izkušenj ob stiku z različnimi kulturami, višja je strpnost do različnih kultur.

Obstaja statistično pomembna nizka negativna povezanost med pozitivnimi izkušnjami in strpnostjo. Teza 10 je potrjena, vendar v smislu da velja, da s padanjem količine pozitivnih izkušenj, ki jih imajo vse osebe (ne glede na spol) z različnimi skupinami ljudi, upada tudi nivo strpnosti do teh skupin.

Projekt MAMD torej v sklopu Uric pomembno prispeva k zviševanju stopnje sprejemanja različnosti, saj mladim omogoča pozitivne izkušnje s

predstavniki_cami različnih etničnih in kulturnih manjšin.

Povezava med vprašanjema 7 in 11

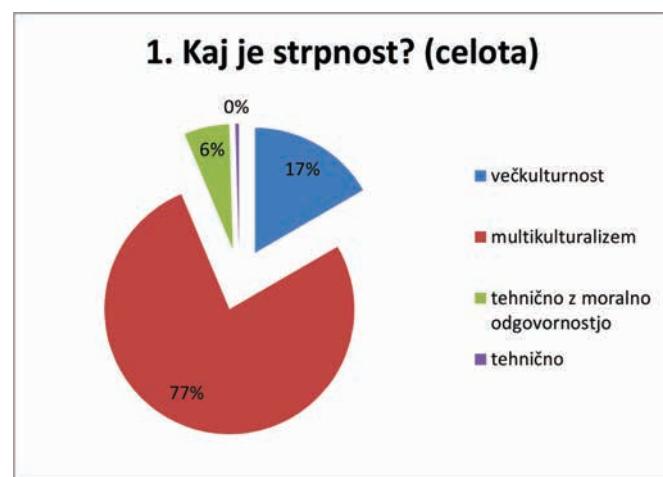
11. V povprečju velja, da več kot je negativnih izkušenj ob stiku z različnimi kulturami, nižja je strpnost do različnih kultur.

Obstaja statistično pomembna neznatna povezanost med negativnimi izkušnjami in strpnostjo. Teza 11 ni zavrnjena. Načeloma velja, da z naraščanjem količine negativnih izkušenj, ki jih imajo vse osebe (ne glede na spol) z različnimi skupinami ljudi, upada nivo strpnosti do teh skupin.

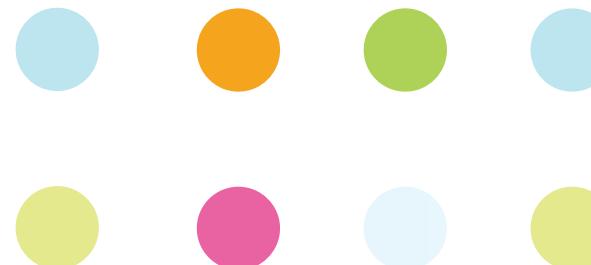

Opisna analiza vprašanj raziskave

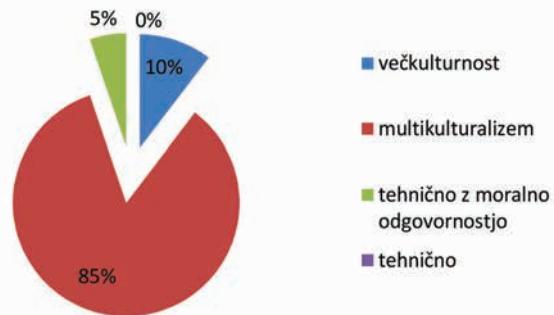
Vprašanje 1: Kaj zate pomeni strpnost?

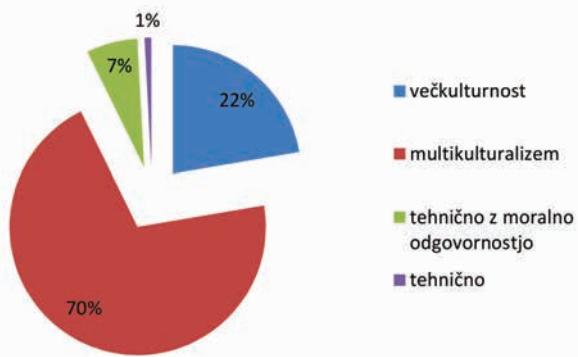
Na vprašanje 1 je odgovorilo 445 oseb. Možen je bil en odgovor. 77 % vprašanih strpnost povezuje z multikulturalizmom. Iz tega lahko sklepamo, da v povprečju otroci dojemajo različnost in neno ohranjanje kot vrednoto. Iz tega sledi, da lahko sklepamo tudi, da so otroci v povprečju z različnimi pripravljeni stopati v dialog.

1. Kaj je strpnost? (Ž)

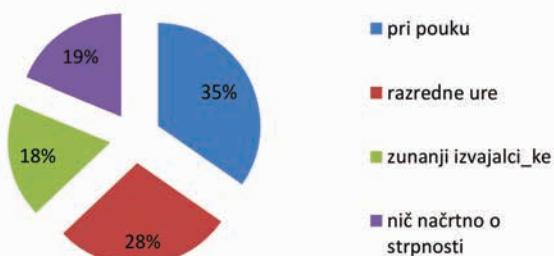
1. Kaj je strpnost? (M)

Na vprašanje 1 je odgovorilo 212 oseb ženskega spola in 233 oseb moškega spola. V poprečju so osebe moškega spola v nekoliko večji meri kot osebe ženskega spola obkrožale odgovor, ki opisuje strpnost zgolj kot sobivanje in ne nujno tudi interakcijo. Glede na to lahko sklepamo, da so v povprečju osebe ženskega spola v nekoliko večji meri pripravljene stopati v dialog z različnimi kot v povprečju osebe moškega spola.

Vprašanje 2: Kako ste se v zadnjem šolskem letu učili strpnosti do različnih skupin v šoli?

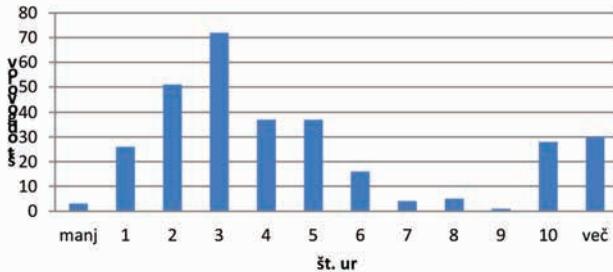
2. Načini učenja strpnosti v šoli. (celota)

Pri vprašanju 2 je bilo mogoče obkrožiti več odgovorov. Odgovori so bili precej razpršeni. Zanimiv podatek je, da učenje strpnosti poteka v veliki meri tudi v sklopu razrednih ur. Načeloma je ohrabrujoč tudi podatek, da so vrata za poučevanje strpnosti odprta tudi zunanjim izvajalcem_kam. Iz tega lahko sklepamo, da se šole na temo medkulturnosti odpirajo tudi za sodelovanje z neformalnimi organizacijami.

Vprašanje 3: Če je bil tvoj odgovor pri prejšnjem vprašanju »a«, »b« ali »c«, oceni koliko ur približno ste v šoli namenili učenju strpnosti?

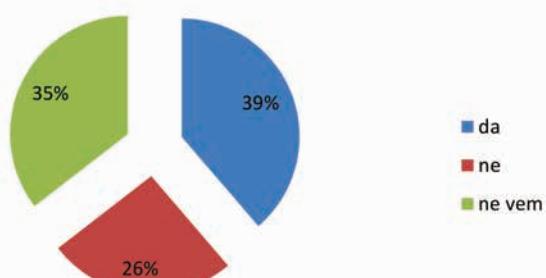
3. Število ur učenja strpnosti v šoli. (celota)

Na vprašanje je bilo podanih 277 odgovorov. V povprečju lahko rečemo, da otroci menijo, da so bile v zadnjem šolskem letu v šoli za učenje strpnosti namenjene okoli 3 do 4 ure.

Vprašanje 4: Se ti zdi, da je bilo v šoli namenjenih dovolj ur za učenje strpnosti?

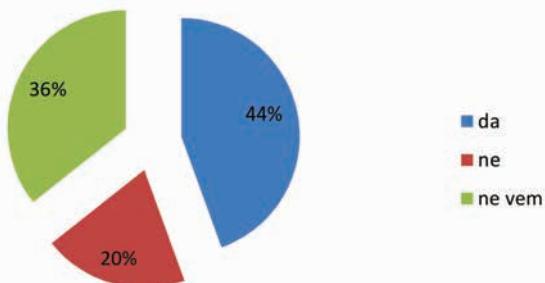
4. Ali je v šoli dovolj učenja strpnosti? (celota)

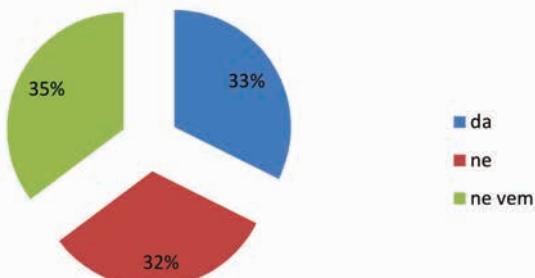
Na vprašanje 4 je bilo podanih 434 odgovorov. Analiza kaže, da je v povprečju približno enako število otrok, ki meni, da so 3 do 4 ure učenja o strpnosti v šoli dovolj, kot je otrok, ki ne morejo opredeliti, če je to dovolj ali ne. Morda lahko iz tega sklepamo, da otroci odločitev o tem, koliko učenja

strpnosti je v šoli potrebnega, prepuščajo učiteljem_icam in da so načeloma (tudi glede na število odgovorov, da učenja strpnosti ni dovolj), glede te vrste učenja odprtih.

4. Ali je v šoli dovolj učenja strpnosti? (M)

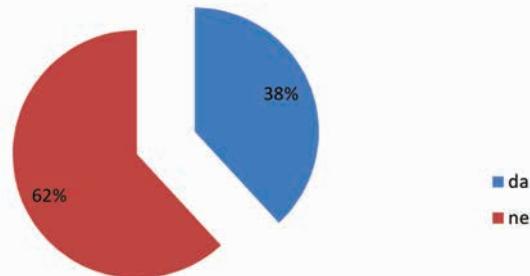
4. Ali je v šoli dovolj učenja strpnosti? (Ž)

Na vprašanje 4 je odgovorilo 227 oseb moškega spola in 207 oseb ženskega spola. V povprečju velja, da osebe moškega spola v večji meri kot osebe ženskega spola menijo, da so 3 do 4 ure učenja strpnosti v šoli dovolj. Osebe ženskega spola v povprečju v večji meri kot osebe moškega spola menijo, da je učenja strpnosti v šoli premalo. Delež oseb ne glede na spol, ki se glede tega ne morejo opredeliti, pa je približno enak.

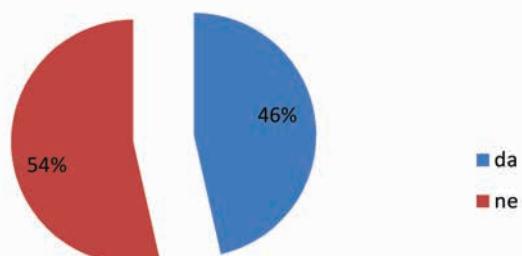
Vprašanje 5: Ali si se strpnosti učil/učila v svojem prostem času?

5. Učenje strpnosti v prostem času. (celota)

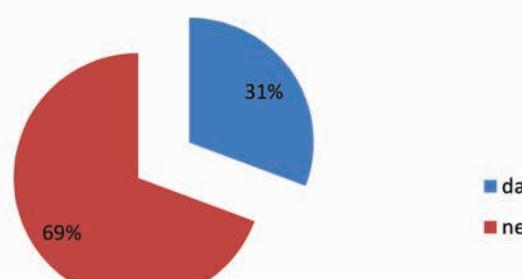

Na vprašanje 5 je odgovorilo 451 oseb. V povprečju velja, da se otroci strpnosti v svojem prostem času učijo v manjši meri, kar po našem mnenju pomeni, da je šola resnično pomemben prostor za podajanje vsebin, ki omogočajo razvoj otrok v smislu sprejemanja različnosti. V svojem prostem času smo ljudje namreč na temo medkulturnosti nagovorjeni predvsem s strani medijev in politik, ki pa niso vedno v službi človekovih pravic in odgovornosti, temveč pogosto skloni oportunizmu in populizmu.

5. Učenje strpnosti v prostem času. (Ž)

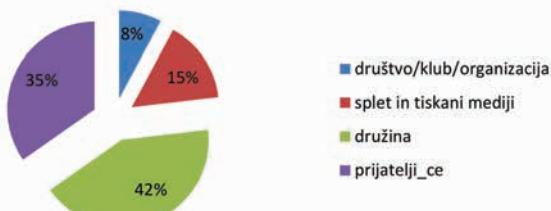
5. Učenje strpnosti v prostem času. (M)

Na vprašanje 5 je odgovorilo 213 oseb ženskega spola in 238 oseb moškega spola. V povprečju velja, da učenju strpnosti osebe ženskega spola v nekoliko večji meri namenjajo tudi del svojega prostega časa kot osebe moškega spola.

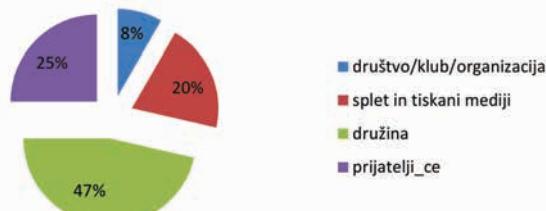
Vprašanje 6: Če je bil tvoj odgovor pri prejšnjem vprašanju »da«, povej, kje je učenje potekalo?

6. Kraj učenja strpnosti v prostem času. (celota)

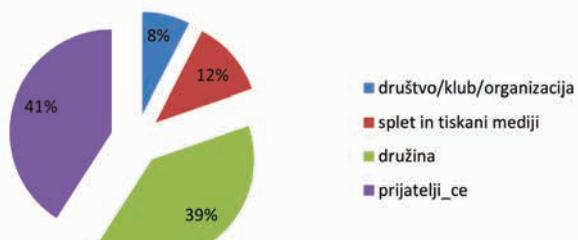

Pri vprašanju 6 je bilo možnih več odgovorov. Nanj so odgovarjale osebe, ki so pri vprašanju 5 zavedle, da se strpnosti učijo tudi v svojem prostem času. Iz analize je razvidno, da je pomembno mesto učenja strpnosti v prostem času družina. Zelo spodbuden je tudi podatek, da družini sledi učenje strpnosti v krogu prijateljev. Glede na to lahko sklepamo, da je medvrstniško učenje zelo pomemben način učenja strpnosti. To nam daje tudi potrditev, kar se tiče zastavljenosti aktivnosti in učenja strpnosti v projektu MAMD, saj ta v veliki meri temelji ravno na medvrstniškem informiraju in prenosu vrednote sprejemanja različnosti. V projektu MAMD na tem temelji funkcija mlade_ga ambasadorka_je medkulturnega dialoga in povezovanje mladih s sovrstniki_cami iz drugih kultur in držav.

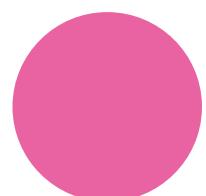
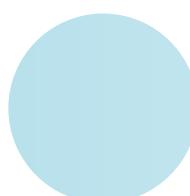
6. Kraj učenja strpnosti v prostem času. (M)

6. Kraj učenja strpnosti v prostem času. (Ž)

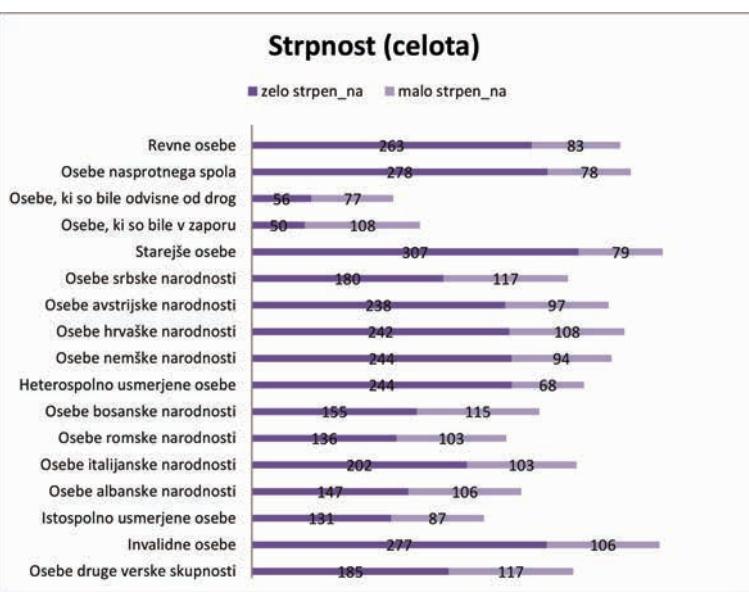
Iz analize vprašanja 6 glede na spol je razvidno, da se v povprečju osebe moškega spola o medkulturnosti v nekoliko večji meri informirajo v krogu družine in pa tudi preko uporabe spletnih in tiskanih medijev. Osebe ženskega spola se v povprečju v večji meri učijo strpnosti tudi v krogu prijateljev_ic kot pa v povprečju osebe moškega spola. Morda lahko to pojasni, zakaj se za funkcijo mlade_ga ambasadorka_je v povprečju odloči več oseb ženskega spola. Na podlagi te ugotovitve se odpira manevrski prostor, da se funkcija mladega ambasadorja v morebitnih prihodnjih izvajanjih projekta MAMD z novimi možnostmi in vsebinami še bolj približa tudi osebam moškega spola.

Vprašanje 7: Z znakom »x« označi, koliko si strpen_na do različnih oseb, pri čemer številke pomenijo:

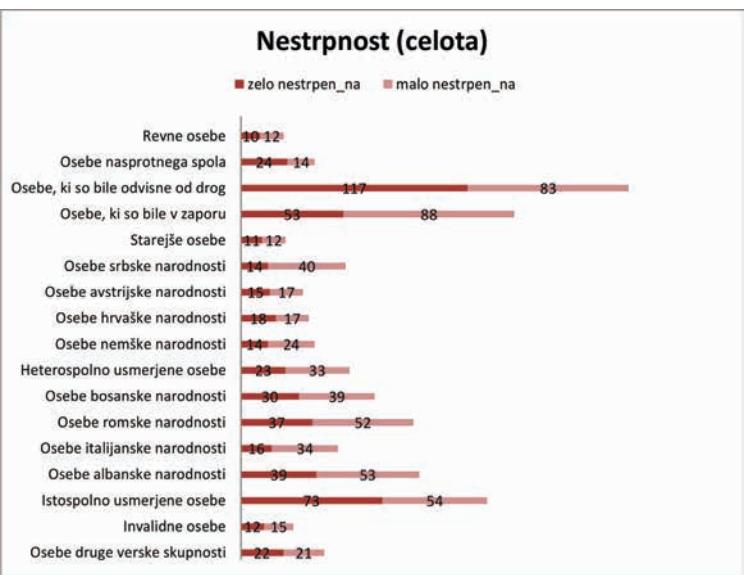
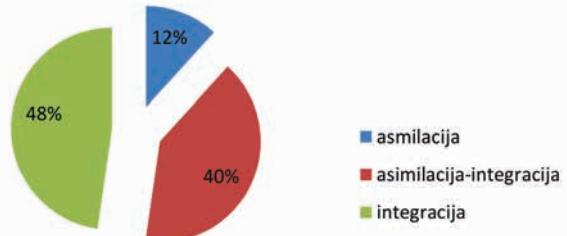
- 1 – sem zelo nestrpen_na,
- 2 – sem malo nestrpen_na,
- 3 – nisem niti strpen_na niti nestrpen_na,
- 4 – sem malo strpen_na,
- 5 – sem zelo strpen_na.

Za razmejitve strpnih od nestrpnih smo določili, da odgovora 1 in 2 označujeta nestrpnost, odgovora 4 in 5 pa strpnost. Glede na to smo dobili grafa, ki kažeta stopnjo (ne)strpnosti celotnega vzorca do posameznih oseb z določeno osebno okoliščino. Števila so numerusi odgovorov glede na izbrano kategorijo (ne)strpnosti.

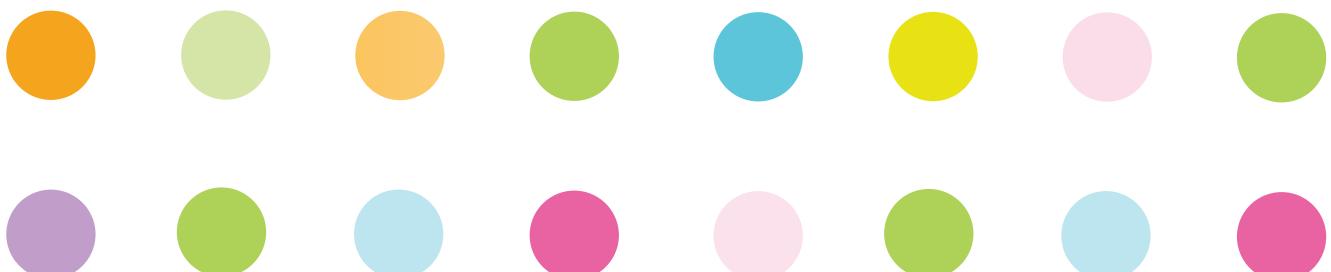
Vprašanje 8: Kaj po tvojem mnenju bi morala Republika Slovenija storiti za priseljence in priseljenke iz albanskih govornih področij?

8. Kaj bi morala RS storiti za albanske imigrante_ke? (celota)

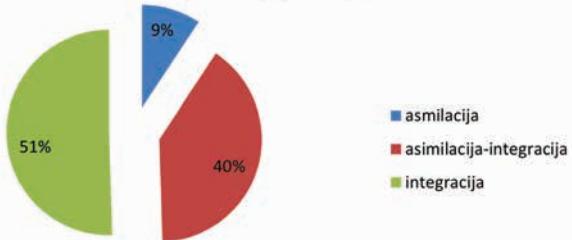
Graf nestrpnosti kaže na teme, ki jih je v povezavi z različnostjo še potrebno ali sploh začeti sistematicno naslavljati. Poleg tega, da se še naprej iz generacije v generacijo izvajajo modeli Urice na že vzpostavljenе teme (muslimanska in romska kultura, LGBT skupnost in migranti ter migrantke), bi bilo potrebno vzpostaviti vzgojno-izobraževalne modele, ki bi informirali o osebah, ozdravljenih od drog in oseb, ki so bile v zaporu.

S pomočjo SPSS analize smo izračunali koeficient strpnosti. V povprečju velja, da otroci različnosti ne zavračajo.

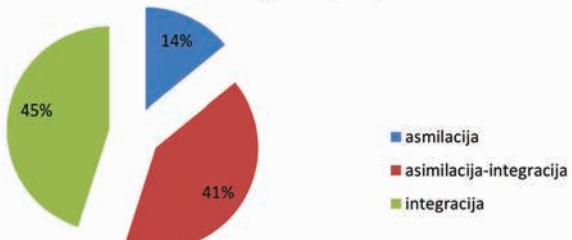

Na vprašanje 8 je odgovorilo 417 oseb. Iz analize je razvidno, da skoraj polovica oseb meni, da je albanskim imigrantom_kam potrebno omogočiti integracijo v slovensko družbo. Nekoliko manj kot polovica vprašanih je za pot vključevanja, ki vsebuje tako elemente integracije kot asimilacije. Zadovoljujoča je ugotovitev, da je delež oseb, ki kot način vključevanja albanskih imigrantov_k zagovarjajo asimilacijo, razmeroma nizek. Izsledke vprašanja 8 bi lahko morda povezali tudi z izsledki vprašanja 1. Splošno razumevanje različnih načinov vključevanja različnih skupin v večinsko družbo je zelo pomembno pri dejanskem prenosu načinov sprejemanja v prakso. V povprečju otroci torej teoretično dojemajo strpnost kot integracijo in jo posledično kot tako prenašajo tudi v prakso, recimo v primeru načina vključevanja albanskih imigrantov_k v slovensko družbo. Izsledek, da je slaba polovica vprašanih otrok kot način vključevanja albanskih imigrantov_k predvidela način, ki vključuje elemente asimilacije in integracije, pa je po našem mnenju, morda lahko odraz nekakšnega »papirnega aktivnega in pasivnega sprejemanja različnosti«, ko smo ljudje v večini zelo odprti za različnost, dokler je ta nekje na družbenem robu. Ko pa se znajdemo v situaciji neposrednega stika z njo, se jo bojimo razumeti in jo raje zavračamo.

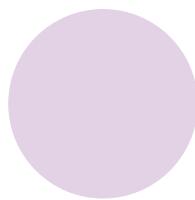
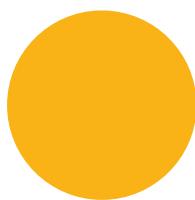
8. Kaj bi morala RS storiti za albanske imigrante_ke? (Ž)

8. Kaj bi morala RS storiti za albanske imigrante_ke? (M)

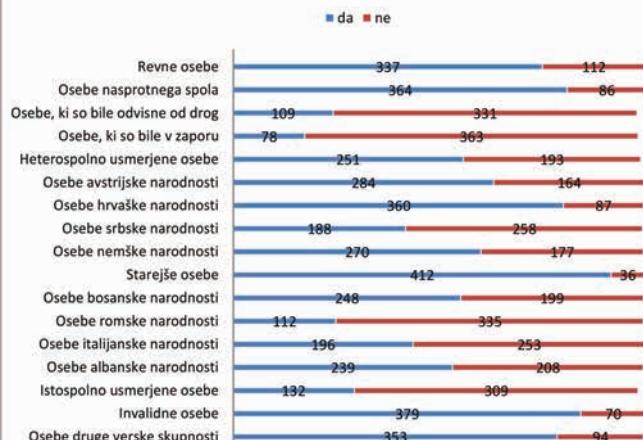
Na vprašanje 8 je odgovorilo 213 oseb moškega spola in 204 osebe ženskega spola. V povprečju lahko trdimo, da so osebe ženskega spola v nekoliko večji meri naklonjene integraciji albanskih imigrantov_k kot so v povprečju osebe moškega spola ter da je delež oseb ženskega spola, ki so zavedle, da je albanske imigrante_ke potrebno asimilirati, nekoliko manjši kot je delež oseb moškega spola. Zanimiv je podatek, da je delež vprašanih tako moških kot ženskih oseb približno enak, kar se tiče načina vključevanja albanskih priseljencev_k, ki vsebuje tako elemente asimilacije kot integracije.

Vprašanje 9: Z znakom »x« označi, če si že imel/imela vsaj eno pozitivno izkušnjo z osebami, ki so navedene v tabeli.

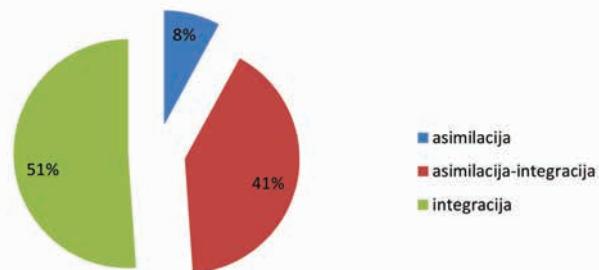
Graf prikazuje število oseb ne glede na spol, ki so v raziskavi določile, da imajo vsaj eno pozitivno izkušnjo z navedenimi skupinami različnih in število oseb, ki so določile, da nimajo pozitivne izkušnje z navedenimi skupinami različnih.

9. Vsaj ena pozitivna izkušnja (celota)

Vprašanje 10: Kaj bi po tvojem mnenju morala Nemčija storiti za slovenske priseljence in priseljenke?

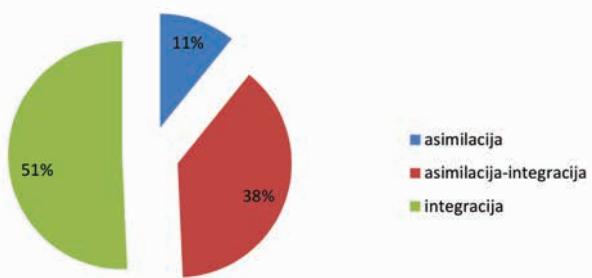
10. Kaj bi morala storiti Nemčija za slovenske imigrante_ke? (celota)

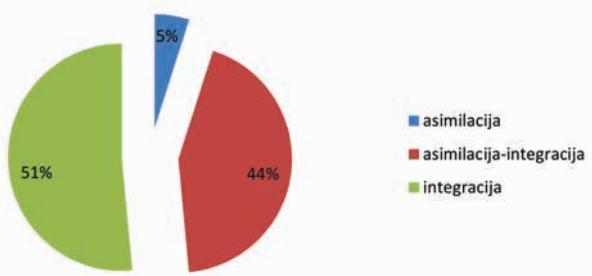
Na vprašanje 10 je odgovorilo 415 oseb. To vprašanje je bilo umeščeno v anketni vprašalnik kot neke vrste preverjanje stopnje sprejemanja različnosti. Vprašanje 8 je predvidevalo merjenje stopnje sprejemanja oseb albanske narodnosti v slovensko skupnost, pri čemer je vprašanje 10 predvidevalo mnenje o načinu vključevanja oseb slovenske narodnosti v nemško skupnost. Preverjana je bila torej »dvojna morala«, kar se tiče načinov vključevanja različnih v večinsko družbo. Razlike v odgovorih niso velike. Nekoliko več je oseb, ki menijo, da bi bilo potrebno slovensko manjšino integrirati v nemško skupnost in nekoliko manj je tistih, ki menijo, da bi se slovenska manjšina morala v nemški skupnosti asimilirati. Sklepamo lahko, da se v povprečju otroci zavedajo, da iste pravice, kot veljajo zanje, v primeru imigracije veljajo tudi za ljudi drugih narodnosti.

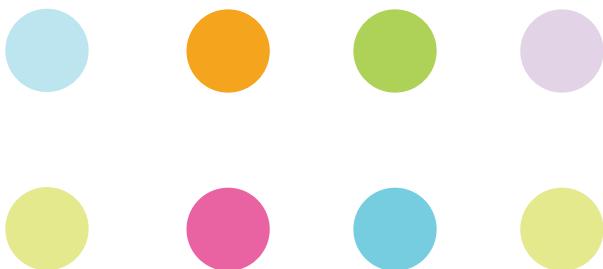
10. Kaj bi morala storiti Nemčija za slovenske imigrante_ke? (M)

10. Kaj bi morala storiti Nemčija za slovenske imigrante_ke? (Ž)

Na vprašanje 10 je odgovorilo 213 oseb moškega spola in 202 osebi ženskega spola. Če primerjamo izsledke vprašanj 8 in 10, lahko vidimo, da se je delež tistih oseb ne glede na spol, ki kot ustrezni način vključevanja imigrantov v večinsko družbo vidijo asimilacijo, zmanjšal v primeru, ko so bili v položaj imigrantov_k postavljene osebe slovenske narodnosti. Pri osebah ženskega spola se je zmanjšal na račun povišanja izbire načina vključevanja, ki je neke vrste kombinacija integracije in asimilacije, pri osebah moškega spola pa se je zmanjšal na račun povišanja izbire odgovora, ki je predvideval integracijo kot način vključevanja. Zanimivo je, da se je delež odločitev za integracijo zvišal tudi na podlagi znižanja odstotka odločitev za kombinacijo asimilacije in integracije. Kljub temu lahko zapišemo, da v povprečju ni večjih nihanj (tudi glede na spol) kar se tiče mnenja o ustreznih načinih vključevanja imigrantov v večinsko družbo ne glede na to ali so ti slovenskega ali albanskega rodu.

Vprašanje 11: Z znakom »x« označi, če si že imel/imela kakšno negativno izkušnjo z osebami, ki so navedene v tabeli.

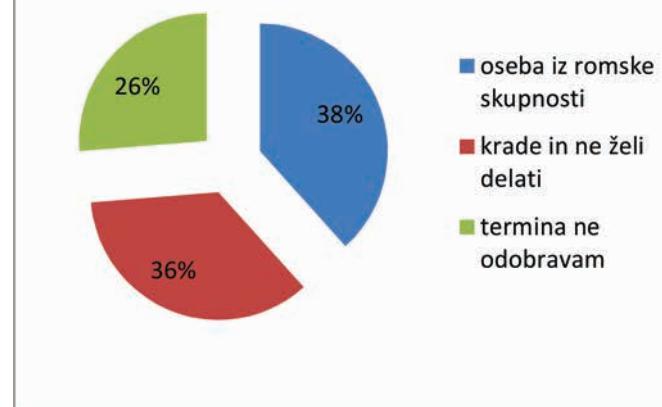
11. Negativna izkušnja (celota)

	da	ne
Revne osebe	85	363
Osebe nasprotnega spola	135	310
Osebe, ki so bile odvisne od drog	91	354
Osebe, ki so bile v zaporu	90	355
Heterospolno usmerjene osebe	105	340
Osebe avstrijske narodnosti	53	393
Osebe hrvaške narodnosti	88	360
Osebe srbske narodnosti	64	383
Osebe nemške narodnosti	56	389
Starejše osebe	114	335
Osebe bosanske narodnosti	93	352
Osebe romske narodnosti	109	342
Osebe italijanske narodnosti	68	379
Osebe albanske narodnosti	154	293
Istospolno usmerjene osebe	84	361
Invalidne osebe	62	384
Osebe druge verske skupnosti	146	303

Graf prikazuje število oseb ne glede na spol, ki so v raziskavi določile, da imajo negativno izkušnjo z navedenimi skupinami različnih in število oseb, ki so določile, da nimajo negativne izkušnje z navedenimi skupinami različnih.

Vprašanje 12: Kdo je po tvojem mnenju »cigan»?

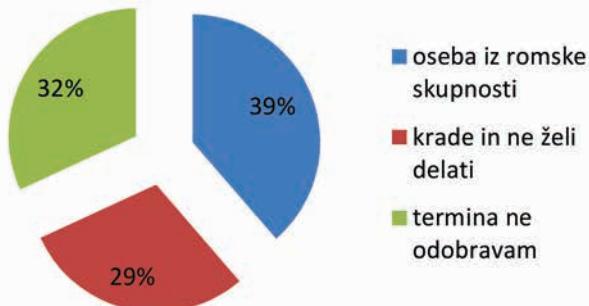
12. Kdo je "cigan"? (celota)

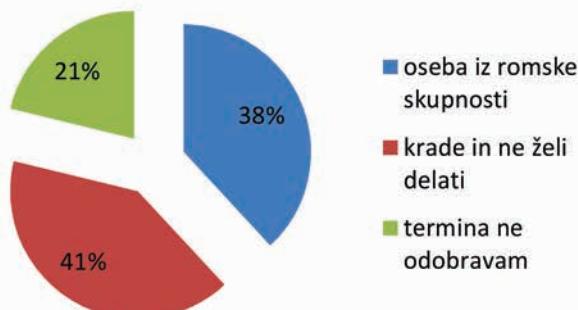
Na vprašanje 12 je odgovorilo 438 oseb. Delež oseb, ki pojem »cigan« enači z osebo, ki krade in ne želi delati, je precej visok. Visok je tudi delež oseb, ki menijo, da pojem »cigan« ni slabšalen in da označuje osebo iz romske skupnosti. Zgolj manj kot tretjina vključenih otrok termina ne odobrava. V lokalnih okoljih, v katerih je bila izvajana raziskava, ni prisotnih romskih družin. Informacije o Romih otroci tako dobijo zgolj iz medijev in iz okolja. Realističnih informacij ni in nivo poznavanja romske skupnosti je

posledično zelo nizek. Tekom izvajanj projekta MAMD smo večkrat naleteli_e na opazko, da v nekem lokalnem okolju ni potrebno izvajati Uric na temo romska kultura, češ da v tem lokalnem okolju ni Romov. Menimo, da je ravno v takšnih okoljih potrebno informiranje o Romih. V primeru populistične gonje proti Romom ali v času senzacionalistično napihnjenega incidenta, bi se morda ravno v teh območjih zaradi nepoznavanja romske skupnosti, najlažje generiralo veliko neosnovanega sovraštva in zavračanja.

12. Kdo je "cigan"? (Ž)

12. Kdo je "cigan"? (M)

Na vprašanje 12 je odgovorilo 207 oseb ženskega spola in 231 oseb moškega spola. Osebe ženskega spola se v povprečju v nekoliko večji meri zavedajo negativne konotacije pojma »cigan« kot v povprečju osebe moškega spola.

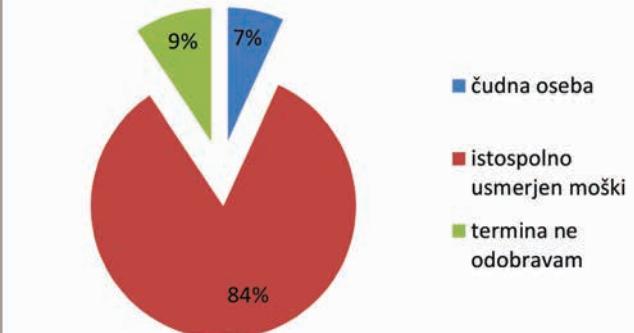
Vprašanje 13: Kdo je po tvojem mnenju »peder«?

13. Kdo je "peder"? (celota)

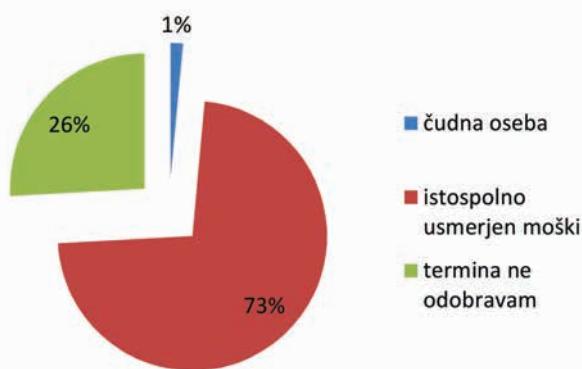

Na vprašanje 13 je odgovorilo 439 oseb. V povprečju velja, da večina vprašanih pojma »peder« ne smatra kot slabšalnega oziroma pojem enači z ostalimi poimenovanji osebe moškega spola, ki je istospolno usmerjena. Glede na to bi po našem mnenju bilo smiselno dobiti odgovor na vprašanje, če so vprašani kdaj uporabili besedo »peder« za označbo moškega, ki ni istospolno usmerjen, z namenom norčevanja, žaljenja osebe. S tem bi se lahko dodatno preverila negativna konotacija pojma pri otrocih.

13. Kdo je "peder"? (M)

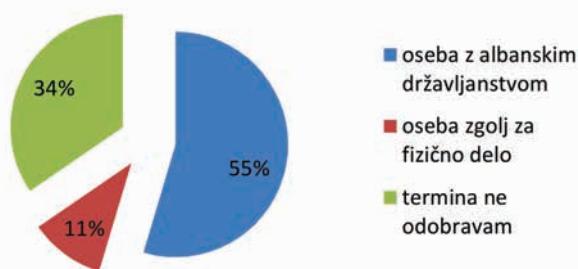
13. Kdo je "peder"? (Ž)

Na vprašanje 13 je odgovorilo 234 oseb moškega spola in 205 oseb ženskega spola. Glede na analizo v povprečju velja, da osebe ženskega spola v večji meri zaznavajo pojmom »peder« kot slabšalen kot osebe moškega spola. Kljub temu v povprečju velja, da tako osebe ženskega kot moškega spola smatrajo pojmom »peder« kot enega izmed ostalih pojmov, ki označujejo istospolno usmerjenega moškega.

Vprašanje 14: Kdo je po tvojem mnenju »Šiptar«?

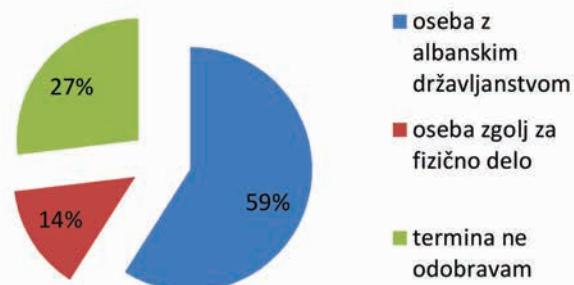
14. Kdo je "Šiptar"? (celota)

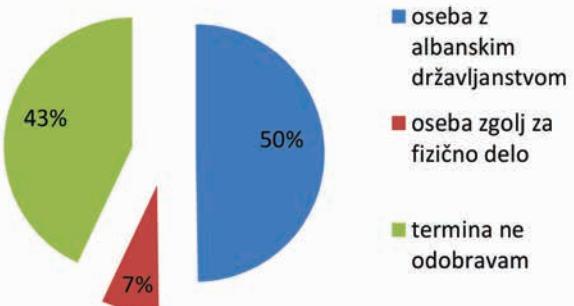
Na vprašanje 14 je odgovorilo 434 oseb. V povprečju velja, da se otroci zavedajo, da ima beseda »šiptar« tudi negativno konotacijo. Beseda »Šiptar« sicer v Slovarju slovenskega knjižnega jezika ni zavedena oziroma ne označuje osebe z albanskim državljanstvom. Ko smo na Uricah povprašali otroke o tem ali je beseda »šiptar« slabšalna ali ne, smo velikokrat dobili odgovor, da si tudi Albanci sami tako pravijo, pri čemer pa otroci niso vedeli

zakaj. Torej da je to albanska beseda »Shqipëtar« (izgovarjava ščipetar) za poimenovanje državljanov_k Albanije. Iz tega dejstva lahko sklepamo, da je v povprečju poznavanje albanske kulture pri otrocih precej površno in da gre zgolj za prevzemanje informacij o tej kulturi iz okolja socializacije. Stik med albansko in slovensko kulturo, kar se tiče izmenjave realnih informacij o albanski kulturi je v lokalnih okoljih otrok, ki so bili vključeni v raziskavo, precej šibek. To morda potrjuje tudi zaskrbljujoč delež oseb, ki menijo, da pojmom »šiptar« označujejo osebo, ki je primerna zgolj za fizično delo.

14. Kdo je "Šiptar"? (M)

14. Kdo je "Šiptar"? (Ž)

Na vprašanje 11 je odgovorilo 207 oseb ženskega spola in 227 oseb moškega spola. Tako kot je pri osebah ženskega spola precej spodbuden podatek, da se v povprečju te precej dobro zavedajo negativne konotacije izraza, je pri osebah moškega spola zaskrbljujoč delež oseb, ki pojmem »šiptar« povezujejo z osebo, ki je primerna zgolj za fizično delo.

Zaključki in interpretacija rezultatov

Analiza raziskave je pokazala, da v povprečju velja, da otroci med 12. in 15. letom starosti poznajo pojmom medkulturnosti in integracije ter da ju v splošnem realizirajo tudi v praksi. To pomeni, da se gledano v povprečju splošno nagibajo k sprejemanju različnosti in strpnosti, pri čemer so dekleta v povprečju strpnejša kot fantje. Otroci v povprečju v največji meri sprejemajo starejše osebe, nato invalidne osebe, osebe nasprotnega spola, revne osebe in osebe hrvaške narodnosti. Največ nestrpnosti pa se je v povprečju pokazalo do oseb, ki so bile odvisne od drog, oseb, ki so bile v zaporu, istospolno usmerjenih oseb, oseb albanske narodnosti in oseb romske skupnosti. V projektu MAMD so vzpostavljeni vzgojno – izobraževalni modeli, ki informirajo o zadnjih treh omenjenih skupinah. Na podlagi analize pa bi bilo v prihodnje smiselno projektne aktivnosti nadgraditi z modeli, ki bi podajali realne informacije o prvih dveh skupinah oseb, kar bi omogočilo razbijanje napačnih predstav, predsodkov in stereotipov.

Otroci v povprečju so odprti za vsebine o medkulturnosti. Najpomembnejše mesto za učenje strpnosti je šolski prostor, kjer otroci v povprečju menijo, da so v šolskem letu učenju strpnosti namenjene približno 4 šolske ure. Učenje strpnosti, ki poteka v prostem času, se vrši v družini in v prijateljskem krogu. Mesto, na katerem torej otrokom lahko načrtno posredujemo ključne informacije na temo sprejemanja različnosti, je torej šola. Vsebine pa je potrebno zastaviti tako, da vključujejo tudi lastno aktivacijo otrok z namenom medvrstniškega informiranja. Aktivnosti projekta MAMD so zastavljene točno tako. Po delavnicah Urice medkulturnega dialoga, ki se izvajajo v šoli, se otroke povabi, da postanejo mladi ambasadorji oziroma ambasadorke medkulturnega dialoga in sami aktivno raziskujejo različnost. Po zaključku mandata imajo nalogi svoje ugotovitve in izkušnje predstaviti svojim sovrstnikom_cam. Tekom mandata se jih poveže tudi s sovrstnicami_ki iz drugih držav, kar glede na izkušnje v praksi sproži, da se o drugih kulturah pogovarjajo tudi neformalno, v svojem prostem času in s tem delijo pozitivne izkušnje in vrednote medkulturnosti.

Analiza raziskave je pokazala, da količina pozitivnih izkušenj vpliva na nivo sprejemanja različnosti in sicer se z nižanjem pozitivnih izkušenj znižuje tudi

nivo strpnosti. V raziskavi nas je zanimalo tudi, kakšen je vpliv negativnih izkušenj z različnimi na nivo sprejemanja oziroma strpnosti. Pokazala se je šibka povezanost in sicer z naraščanjem količine negativnih izkušenj upada nivo strpnosti. Zanimivo bi bilo raziskati, kako otroci dobivajo pozitivne in negativne izkušnje z različnimi. Torej ali je to v sklopu neposrednega stika ali iz medijev, okolja socializacije ali pa s strani različnih politik ali morda različnih kombinacij navedenih virov. V projektu MAMD gre preko Uric za načrtno posredovanje pozitivnih izkušenj s predstavniki_cami etničnih in kulturnih manjšin. Tekom izvajanja projekta se je večkrat pokazalo, da so otroci prvič dobili priložnost odkritega dialoga z Romom_injo, muslimanko, gejem, lezbijko in imigrantom_ko iz različnih držav in z različnimi okoliščinami priselitve. Zato je bil učinek Uric zelo visok, kar se je pokazalo tudi skozi analizo raziskave. Ugotovili smo, da so otroci ne glede na spol, ki so bili udeleženi na Uricah, v povprečju v raziskavi, ki je bila z njimi izvedena po Uricah, dajali strpnejše odgovore kot otroci ne glede na spol, ki na Uricah niso bili udeleženi. Še ena potrditev, ki kaže na dobro ciljno zastavljenost Uric. Menimo, da je izjemen dosežek v tako kratkem času (torej v treh šolskih urah) pri otrocih doseči, da začnejo dvomiti, spreminjati ali nadgrajevati svoja stališča, ki zadevajo sprejemanje različnosti.

Kar se tiče sprejemanja narodne različnosti in načina vključevanja te v družbo, smo v raziskavi predvideli nekaj vprašanj. Zanimal nas je nivo strpnosti do nekaterih narodnosti iz gospodarsko manj razvitih območij (skupina 2 – Albanija, Bosna, Srbija) in do nekaterih narodnosti iz gospodarsko bolj razvitih območij (skupina 1 – Italija, Nemčija, Avstrija) in zanimala nas je prisotnost dejavnika pozitivne oziroma negativne stereotipizacije. Glede prve omembe, je bilo različno sprejemanje narodnosti iz obeh skupin potrjeno in sicer so otroci v povprečju bolj strpni do narodnosti iz skupine 1. Pozitivno oziroma negativno stereotipizacijo pa smo želeli dokazati glede na predvidevanje, da imajo otroci ne glede na spol z obema skupinama narodnosti enako število pozitivnih in negativnih izkušenj. Izkazalo se je, da je število pozitivnih in negativnih izkušenj različno in s tem obstoja morebitne pozitivne ali negativne stereotipizacije pri otrocih nismo dokazali. Pokazalo pa se je, da na nivo sprejemanja oseb različnih narodnosti vpliva količina pozitivnih in negativnih izkušenj. Otroci so v povprečju navajali, da imajo več pozitivnih izkušenj in manj negativnih izkušenj z narodnostmi iz skupine 1. Do te skupine se

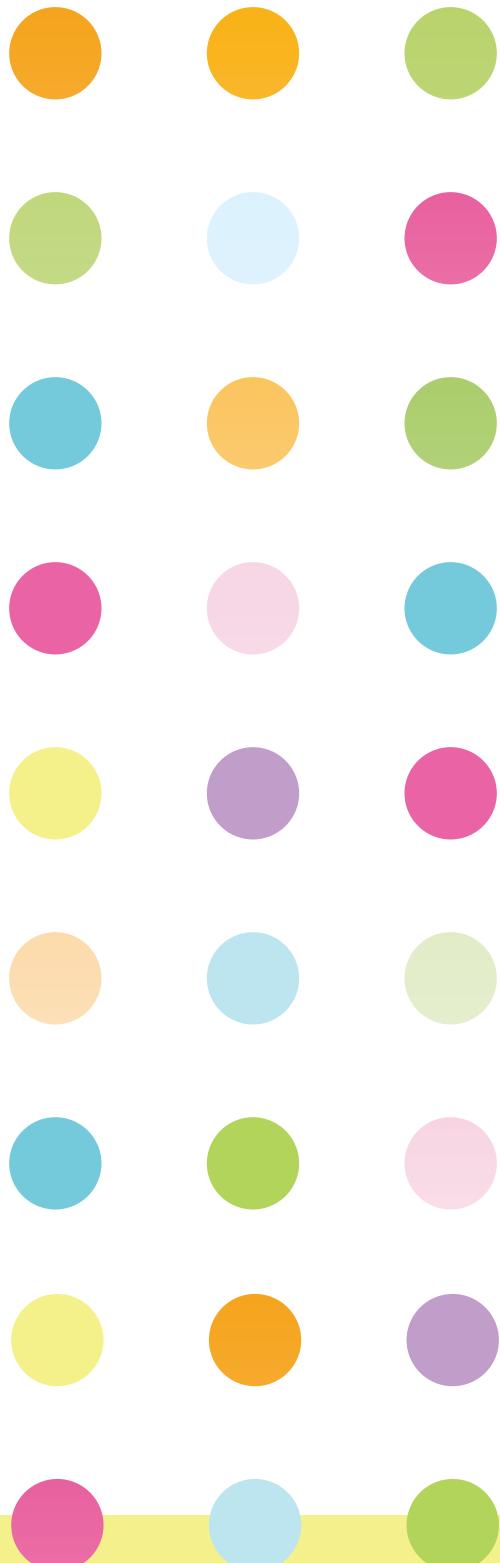
je pokazala višja stopnja sprejemanja. Z narodnostmi iz skupine 2 pa so otroci v povprečju navajali, da imajo manj pozitivnih in več negativnih izkušenj. Do skupine 2 se je pokazala nižja stopnja sprejemanja kot do skupine 1.

Da pozitivne izkušnje pomembno vplivajo na nivo sprejemanja različne narodnosti se je zelo izrazito pokazalo v primeru obravnave oseb hrvaške narodnosti. Otroci imajo v povprečju z osebami omenjene narodnosti zelo veliko pozitivnih izkušenj, zelo malo negativnih izkušenj in posledično visoko stopnjo strpnosti – aritmetična sredina, kar se tiče strpnosti, je 4,2 in je s tem umeščena na 5. mesto v lestvici najvišjih stopenj sprejemanja različnih, pri čemer nobene od v ocenjevalni lestvici navedenih narodnosti ni umeščenih pred njo. Količina pozitivnih izkušenj najverjetneje v tem primeru izvira tudi iz neposrednega stika otrok z osebami hrvaške narodnosti v času poletnega dopustovanja na Hrvaškem. Ker za zviševanje količine pozitivnih izkušenj z ostalimi narodnostmi ni tako »priročne in naravne« poti, je potrebno priložnosti ustvarjati načrtno in sistematično. Projekt MAMD to omogoča. Preverjali smo tudi prisotnost tako imenovane dvojne morale, kar se tiče načinov vključevanja različnih narodnosti v večinsko družbo. Otroke smo spraševali, kaj bi morala Slovenija narediti za vključevanje albanskih imigrantov_k in na drugi strani, kaj bi morala Nemčija narediti za vključevanje slovenskih imigrantov_k. Pričakovali smo, da bo razlika v odgovorih velika, kar se tiče odločitev otrok, katero skupino integrirati in katero asimilirati. Večjih razlik glede na analizo ni. V povprečju velja, da otroci menijo, da je najprimernejši način vključevanja v večinsko družbo integracija. Govorimo o dobri polovici vprašanih. Druga slaba polovica je izbrala način vključevanja, ki je nekje med integracijo in asimilacijo. Preostali pa so mnenja, da se morajo priseljeni_ke ne glede na narodnost v družbo priselitve asimilirati.

Zanimalo nas je tudi, v kolikšni meri otroci dojemajo kontaminiranost izrazov »cigan«, »peder« in »šiptar«. Analiza odgovorov nas je presenetila v negativnem smislu. Delež otrok, ki termine zaznavajo kot neprimerne, je precej nizek. Menimo, da je to posledica neinformiranosti otrok v smislu dostopa do realističnih informacij o posamezni kulturni oziroma etnični skupini in pa trdne ukoreninjenosti slabšalnih izrazov v družbi, ki se nekritično prenašajo iz generacije v generacijo.

Zaključujemo s tem, da je raziskava pokazala, da je dela na področju medkulturnosti še zelo veliko oziroma da se nikoli ne konča. Projektne aktivnosti, kot so bile razvite v projektu MAMD, bi morale biti v šoli stalnica iz generacije v generacijo. Glede na to, da se je na primer v treh šolskih urah Uric pokazal velik premik v razmišljjanju udeleženih otrok, menimo, da je čas, da vsebine projekta najdejo svojo pot v vsako osnovno in srednjo šolo.

Pripravili: Karmen Kukovič in Katarina Fijavž

KDAJ STE SE PRESTILJO V SFO?

KAKO SE TRŽNUTNO POČUJITE TO KAJ V SLOVENIJI?

ALI STE PO PRIHODU V SLOVENIJO DOBLJITAKOJ SLVŽBO
ALI MATE PARTNERJA /PARTNERICO 12 SLOVENJE?

Se vam zdi prav, da nekateri ljudje
mačejo slabo luce ha svoje?

Ali so se kdaj morčevali iz vas oz.
zmenjati zemljiščali zaradi vehe?

Ali ste že bili kdaj žrtev zaščitnik zaradi vaše narodnosti?

Ali imate možnost za pridobitev
službe

KATERI

JEZIK

GOVORI TE

Ali ste bili že kdaj žrtve fizičnega ali
psihičnega nasilja?

Zakaj ste prišli v Slovenijo?

Ali ste v življenju
doživeli ~~distančnos~~
diskriminacijo?

Ali se kdaj ljudje drugače obnašajo do vas, kot *ostalim
~~čebi enotimi ljudmi~~?

No... te ni trčko pridobil prijatelje?

Kako se počutiš v sloveniji?
Ali vas imate kaj zabavajo?
prijateljip 2

Mladinski svet Občine Slovenske Konjice
Slovenske Konjice,
september 2015